

แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมสซี

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมซี้

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงาน
ของ อันโตนิโอ กรัมซี้”

ของ วรพล โชติจิรเดชากุล

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กานต์ บุญยะกาญจน)

.....ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. วัชรพล พุทธรักษา)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ หวังสัจจะโชค)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมซี
ผู้วิจัย	วรพล โชติจิรเดชากุล
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. วีชรพล พุทธิรักษา
กรรมการที่ปรึกษา	-
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ร.ม. สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2567
คำสำคัญ	สภาโรงงาน, แนวคิดทางการเมือง, หลักการทางการเมือง

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมซี มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทำความเข้าใจแนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมซี โดยเน้นการวิเคราะห์งานเขียนในช่วงก่อนการถูกคุมขัง วิธีการวิจัยเป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพผ่านการวิเคราะห์เอกสาร โดยวิธีการวิเคราะห์ตัวบทย่างละเอียดผ่านการตีความ จากงานเขียนจำนวน 12 บทความในหมวด “ระเบียบใหม่และสภาโรงงาน” ซึ่งปรากฏในผลงานรวมบทความทางการเมืองช่วงปี ค.ศ. 1910-1920

ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัมซี ประกอบด้วยแกนกลางของความคิดทางการเมืองจำนวนห้าประการ ได้แก่ แนวคิดเรื่องชนชั้นกรรมาชีพ แนวคิดที่ว่าด้วยเสรีภาพ แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย แนวคิดที่ว่าด้วยการปฏิวัติ และแนวคิดเรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการออกแบบโครงสร้างอำนาจทางเลือก ที่ตั้งอยู่บนฐานของการมีส่วนร่วมของแรงงานและความยุติธรรมทางสังคม ในส่วนของหลักการทางการเมือง ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงหลักการสำคัญที่สุดที่สอดแทรกอยู่ภายใต้แนวคิดสภาโรงงาน คือ หลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีเป้าหมายสูงสุดในการจัดวางระบบเศรษฐกิจ และสังคมให้ปราศจากการกดขี่ ความเหลื่อมล้ำ และความไม่เสมอภาค ทั้งในระดับโครงสร้าง และวัฒนธรรมทางการเมือง

Title	POLITICAL CONCEPTS AND POLITICAL PRINCIPLES IN FACTORY COUNCILS OF ANTONIO GRAMSCI
Author	Worapon Chotjiradechakul
Advisor	Associate Professor Watcharabon Buddharaksa, Ph.D.
Co-Advisor	-
Academic Paper	M.Pol.Sc. Thesis in Political Science, Naresuan University, 2024
Keywords	Factory Council, Political Concept, Political Principles

ABSTRACT

The thesis titled “POLITICAL CONCEPTS AND POLITICAL PRINCIPLES IN FACTORY COUNCILS OF ANTONIO GRAMSCI” aims to explore Gramsci’s political thought and ideological principles concerning the factory council system, with particular emphasis on his writings prior to imprisonment. The research employs a qualitative methodology, focusing on documentary analysis through detailed textual interpretation of twelve selected articles compiled under the category “L’Ordine Nuovo and the Factory Councils,” published during the political period spanning 1910 to 1920.

The findings indicate that Gramsci’s conception of the factory council centers around five core political ideas: the proletariat, freedom, democracy, revolution, and communism. These concepts reflect his attempt to articulate an alternative structure of power rooted in worker participation and social justice. Regarding political principles, the analysis reveals that embedded within the factory council model is a fundamental communist principle aimed at establishing an economic and social order free from oppression, inequality, and structural injustice both at the institutional and cultural levels of political life

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีศักยภาพสูง ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช ๒๕๖๗ และได้รับความเมตตาจากสำนักพิมพ์ Crackers Books ซึ่งเปรียบประหนึ่งแสงแรกแห่งเส้นทางวิชาการ ที่ให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเรียนรู้ เติบโต และถนอมตนเองผ่านประสบการณ์อันประเมินค่ามิได้

แต่มารดาผู้เป็นที่รักยิ่ง ตั้งแสงตะวันยามเช้า ผู้ผลักดันชีวิตข้าพเจ้าให้ก้าวเดินอย่างไม่หยุดยั้ง ในยามที่โลกเจียบงันและหนทางพรัมัว ท่านคือแรงใจหนึ่งเดียวในครอบครัวที่ข้าพเจ้ารักสุดหัวใจและหวงแหนเหนือสิ่งใด

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธรักษา และครอบครัว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เปี่ยมด้วยเมตตาและปรีชาญาณ ผู้ชี้แนะแนวทางด้วยปัญญาอันลุ่มลึก พรั่สอนด้วยความอดทนและเอื้ออาทร ทั้งยังเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้งานวิชาการผ่านสำนักพิมพ์ Crackers Books ซึ่งเป็นรากฐานแห่งการเติบโตที่ไม่มีวันเลือนหาย

ขอขอบพระคุณเป็นล้นพ้นแด่คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ บุญยะกาญจน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ หวังสัจจะโชค ผู้มอบคำแนะนำอันทรงคุณค่า ตั้งแต่วันแรกของการเปิดเล่ม จวบจนถึงบทสุดท้ายที่ทุกอย่างบรรจบเป็นหนึ่งเดียว

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกในพระคุณของคณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรีทุกท่าน ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยความมุ่งมั่นและเอื้ออาทร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รศ.ดร.วัลลภ สุขสวัสดิ์ ผศ.ดร.วุฒิกมล ชูวัฒนานุกฤษ์ ดร.ดาริน คงสัจจวิวัฒน์ ดร.พลดา เดชพลมาตย์ และ ดร.ศิวาภรณ์ ไชยเจริญ อาจารย์ผู้เป็นตั้งเพลิงแสงในท้องเรียน และเป็นผู้บ่มเพาะความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสายวิชาที่ข้าพเจ้าเลือกเดิน

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.วัชรพล ศุภจักรวัฒนา ผู้กรุณาให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสร่วมเรียนรู้ และปฏิบัติงานในโครงการวิจัยเรื่อง “พลวัต เครือข่าย การเมืองท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่างฯ การเปลี่ยนแปลงในรอบทศวรรษ” ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่หล่อหลอมข้าพเจ้าในทุกมิติแห่งการเรียนรู้

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรีทุกท่าน ผู้เป็นเบื้องหลังความสำเร็จในทุกอย่างก้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสกวรัตน์ โชติศิริตันศักดิ์ คุณกิตติศักดิ์ เผ่าพันธ์ และ คุณกษิมาทิพย์ พิพัฒน์ศาสตร์ ผู้เปี่ยมด้วยมิตรจิตและความใส่ใจในการอำนวยความสะดวกตลอดเส้นทาง

ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณแด่คณาจารย์ในระดับปริญญาตรี ผู้วางรากฐานแห่งความคิดทางรัฐศาสตร์ให้ข้าพเจ้าอย่างมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์นารีวรรณ กลิ่นรัตน์ ดร.รุจาตล นันทชาธิ์ ผศ.ดร.ปรารธนา ยศสุข รศ.ดร.บงกชมาศ เอกเอี่ยม ผศ.ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล

ผศ.ดร.เกรียงไกร เจริญผล ดร.พิชญ์ จิตต์ภักดี ดร.ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร และอาจารย์มัชฌิมา วชิระโพธิ์ รวมถึงอาจารย์ทุกท่านที่ข้าพเจ้าอาจมิได้เอ่ยนาม แต่ยังคงจารึกไว้ในใจอย่างมิรู้คลาย

ข้าพเจ้าขอขอบคุณสำนักในพระคุณของ รศ.ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข ผศ.ดร.เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์ ผศ.ดร.กมลเศ โปธิกนิษฐ ดร.ฐานิดา บุญวรรณ และ อาจารย์ชุตติเดช เมธิชุตติกุล ตลอดจนอาจารย์และนักวิชาการอีกนับไม่ถ้วนที่ข้าพเจ้ามิได้เอ่ยนาม แต่ทุกท่านล้วนเป็นแสงในทางเดินของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมสำนักแห่งภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้เป็นทั้งผู้ร่วมทาง และแรงใจที่ผลักดันกันและกันให้ก้าวผ่านคืนวันแห่งความพยายาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.วีรชน เกษสกุล ผศ.ดร.โอฬาร อ่องพะ ดร.สันทราย วงษ์สุวรรณ อาจารย์มัญชดา สุพรจักร ดร.ทศพล ชื่นจอหอ ดร.อรอุมา จีระกมล ผศ.ดารารัตน์ คำเป็ง ผศ.ทศพล พงษ์ดี อาจารย์ชุตติมา ปัญญาหลง ผศ.ณัฐพงษ์ คันธรส ดร.อุบลวรรณ สุภาแสน ดร.จาทรงค์ สุทาวัน ดร.นวกัทธ โตสุวรรณ คุณมกรวิ ฉิมพะเนาวิ คุณธิรพงษ์ กันท่า คุณกมลวรรณ ทับทิมทอง คุณนาฏลดา มาท่ามา คุณธนากร บุญยืน คุณปภาวิ บุญประภา คุณกัญญาณัฐ มลิวรรณ และคุณธารวิมล คำกว้าง รวมถึงมิตรสหายร่วมตึกชั้นสามและชั้นสี่แห่งคณะสังคมศาสตร์ เพื่อนจาก ภาควิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ขอขอบพระคุณ พันจ่าอากาศเอก นพดล ศาลาคาม ผู้เป็นทั้งพี่ชายและมิตรแท้ คอยส่งแรงใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และขอขอบคุณมิตรสหายจากกองพันทหารอากาศโยธิน กองบิน ๔๖ ทุกท่าน ผู้ร่วมดื่มจอกแห่งมิตรภาพและวันเวลาที่งดงาม

ขอขอบคุณแม่บ้านและพี่ยามใต้คณะสังคมศาสตร์ ผู้ทักทายและให้รอยยิ้มที่จริงใจในทุกครา เมื่อพบกัน

ขอขอบคุณศิลปิน ผู้กำกับภาพยนตร์ และผู้สร้างสรรคงานศิลปะทุกท่านที่สร้างโลกอีกใบให้ ข้าพเจ้าได้พักพิง เพลงหนึ่งบท ภาพหนึ่งฉาก ล้วนเป็นดั่งเพื่อนแท้ในยามค่ำคืน

ขอขอบคุณสโมสรฟุตบอลเซลซี ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับข้าพเจ้ามาตั้งแต่วัยเยาว์ ร่วมเฉลิมฉลอง และร่วมเรียนรู้ความพ่ายแพ้ด้วยใจแน่วแน่

ขอขอบคุณมิตรสหายทุกท่านที่เคยผ่านเข้ามาในชีวิต แม้มิได้เอ่ยนามในที่นี้ แต่ทุกท่าน ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของบทชีวิตเล่มนี้อย่างแน่นแฟ้น

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณหนังสือทุกเล่มที่เคยผ่านสายตา ไม่ว่าจะเก็บไว้จนท่องจำ หรือเพียงได้พลิกอ่านเพียงครั้งเดียว ทุกเล่มล้วนทิ้งรอยหมึกไว้ในความคิด ทั้งรุ่มเงาแห่งภาษาไว้ในหัวใจ และหล่อหลอมให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เขียนในวันนี้

ข้าพเจ้าขอขอบคุณความรัก และคนรักของข้าพเจ้า ที่อยู่เคียงข้างในทุกห้วงเวลา เป็นทั้งแรงใจ และที่พักพิงอย่างเสมอมา

และสุดท้าย ข้าพเจ้าขอขอบคุณตัวข้าพเจ้าเอง ผู้ฝ่าฟันในวันที่ไร้แรงใจ ผู้ไม่หยุดเชื่อในคำ
ของตน แม้ในยามที่เจ็บบั่นที่สุดของคืน ขอขอบคุณที่ไม่ละทิ้งความฝัน และที่ยืนหยัดเขียนทุกบรรทัด
ด้วยหัวใจอย่างแท้จริง

วรพล โสติจิระเดชากุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
ประกาศคณาจารย์	ฉ
บทที่ 1 บทนำและระเบียบวิธีวิจัย	1
1.1 ที่มาของสภาพปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
1.3 คำถามในการวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	5
1.5 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย	6
1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	7
1.8 โครงสร้างของงานวิจัย	8
บทที่ 2 บทสำรวจสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัมซี่ศึกษาและทบทวนวรรณกรรม	10
2.1 เกริ่นนำ	10
2.2 กลุ่มงานที่ศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี่ในประเทศไทย	11
ก. การศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี่ในด้านทฤษฎี	11
ข. สถานะองค์ความรู้ที่ว่าการนำแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี่ไปอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ทางสังคมและการเมืองไทย	17
2.3 การทบทวนสถานะองค์ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมซี่	37
2.4 บทสรุป	50
บทที่ 3 สังเขปภูมิหลังสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคมของ อันโตนิโอ กรัมซี่	51
3.1 เกริ่นนำ	51
3.2 สังเขปชีวประวัติของ อันโตนิโอ กรัมซี่	52
ก. ช่วงวัยเด็ก	52

ข. ช่วงของการเข้าไปมีบทบาททางการเมือง.....	54
3.3 สังขบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สภาโรงงาน	58
ก. อิทธิพลของบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม ของประเทศรัสเซียต่อ อันโตนิโอ กรัมสกี.....	59
ข. อิทธิพลของบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม ของประเทศอิตาลีต่อ อันโตนิโอ กรัมสกี	61
3.4 บทสรุป	64
บทที่ 4 แนวคิดและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี	66
4.1 เกริ่นนำ.....	66
4.2 ว่าด้วยแนวคิดทางการเมือง และหลักการทางการเมือง	68
ก. ว่าด้วยแนวคิดทางการเมือง	68
ข. ว่าด้วยหลักการทางการเมือง.....	72
4.3 ว่าด้วยแนวคิด และหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี	74
4.4 แนวคิดทางการเมืองในเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี	76
ก. แนวคิดเรื่องชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat).....	76
ข. แนวคิดเรื่องเสรีภาพ (Freedom).....	81
ค. แนวคิดเรื่องประชาธิปไตย (Democracy).....	86
ง. แนวคิดเรื่องการปฏิวัติ (Revolution).....	93
จ. แนวคิดเรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism)	98
4.5 หลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี.....	103
4.6 บทสรุป	106
บทที่ 5 บทสรุปบทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	109
5.1 เกริ่นนำ.....	109
5.2 ข้อเสนอต่อสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัมสกีศึกษาในประเทศไทย	110
5.3 สรุปผลการวิจัย	111
เชิงอรรถ	115
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก	124
ประวัติผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	สรุปการศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี้ในด้านทฤษฎี.....	16
ตารางที่ 2	สรุปการศึกษาสถานะองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการนำแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี้ไปอธิบาย ปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคมและการเมืองไทย.....	32
ตารางที่ 3	สรุปการทบทวนสถานะองค์ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมซี้.....	48
ตารางที่ 4	ตารางสรุปความถี่ในงานเขียนหมวด L'Ordine Nuovo and the Factory Councils ใน Selections from Political Writing (1910–1920).....	75

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	แสดงผลการประมวลของโปรแกรม Google Books Ngram Viewer	3
แผนภาพที่ 2	ชนชั้นกรรมาชีพ.....	77
แผนภาพที่ 3	แนวคิดเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมชี ชนชั้นกรรมาชีพ	77
แผนภาพที่ 4	สภาโรงงานโดยชนชั้นกรรมาชีพ.....	78
แผนภาพที่ 5	การสร้างเอกภาพในการต่อสู้กับระบบทุนนิยม ของ ชนชั้นกรรมาชีพ.....	79
แผนภาพที่ 6	เส้นทางสู่การเปลี่ยนแปลงของชนชั้นกรรมาชีพ.....	80
แผนภาพที่ 7	เส้นทางสู่เสรีภาพ.....	81
แผนภาพที่ 8	การนำและการเปลี่ยนแปลงของชนชั้นกรรมาชีพในสังคม	82
แผนภาพที่ 9	เสรีภาพที่แท้จริงคืออะไรและควรบรรลุอย่างไร.....	83
แผนภาพที่ 10	เสรีภาพผ่านการศึกษา.....	84
แผนภาพที่ 11	รูปแบบประชาธิปไตยที่สนับสนุนเสรีภาพที่แท้จริง.....	85
แผนภาพที่ 12	เสรีภาพที่แท้จริงของชนชั้นกรรมาชีพ	85
แผนภาพที่ 13	กระบวนการประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ.....	87
แผนภาพที่ 14	ประชาธิปไตยในมุมมองของกรัมชี	87
แผนภาพที่ 15	เส้นทางสู่ประชาธิปไตยของแรงงาน	88
แผนภาพที่ 16	การปลดปล่อยแรงงานสู่ประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ	89
แผนภาพที่ 17	ประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ และประชาธิปไตยแบบรัฐสภา	90
แผนภาพที่ 18	การสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นของชนชั้นกรรมาชีพ.....	90
แผนภาพที่ 19	กระบวนการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ชนชั้นกรรมาชีพ	91
แผนภาพที่ 20	แรงงานจะบรรลุประชาธิปไตยและการควบคุมเศรษฐกิจได้อย่างไร	92
แผนภาพที่ 21	การปฏิวัติในมุมมองของกรัมชี	93

แผนภาพที่ 22	องค์กรใดที่มีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติ	94
แผนภาพที่ 23	สภาโรงงาน: เครื่องมือและเป้าหมายของการปฏิวัติ	94
แผนภาพที่ 24	การเชื่อมโยงของชนชั้นกรรมาชีพเพื่อการปฏิวัติ	95
แผนภาพที่ 25	การรวมกันของการปฏิวัติและแรงงานระดับโลก	96
แผนภาพที่ 26	การสร้างจิตสำนึกทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ	97
แผนภาพที่ 27	การปฏิวัติในมุมมองของกรัมมี่ (ฉบับรวมองค์ประกอบ)	97
แผนภาพที่ 28	ลัทธิคอมมิวนิสต์ในมุมมองของกรัมมี่	98
แผนภาพที่ 29	บทบาทของสภาโรงงานในรัฐคอมมิวนิสต์	99
แผนภาพที่ 30	องค์ประกอบของการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ	99
แผนภาพที่ 31	การเสริมสร้างการปฏิวัติผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ	100
แผนภาพที่ 32	ขั้นตอนสำคัญในการสร้างรัฐคอมมิวนิสต์คืออะไร	101
แผนภาพที่ 33	สภาโรงงานและการเปลี่ยนแปลงสังคมในมุมมองของกรัมมี่	102
แผนภาพที่ 34	หลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในแนวคิดสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมมี่	104
แผนภาพที่ 35	สามประเด็นหลักของแนวคิดคอมมิวนิสต์ในสภาโรงงาน	105

บทที่ 1

บทนำและระเบียบวิธีวิจัย

“... ถึงแม้ว่ากรัมมี่จะมีชีวิตสั้นมากเพียง 46 ปีเท่านั้น และถึงแม้ว่าเขาถูกบังคับให้ไปใช้ชีวิต 10 ปีสุดท้ายของเขาในคุกของระบอบฟาสซิสต์อิตาลีที่โหดเหี้ยมไร้มนุษยธรรม แต่ระบอบดังกล่าวก็ไม่สามารถเข้าขัดขวางทำลายสติปัญญาความคิดของเขาได้...” (สุรพงษ์ ชัยนาม, 2525: 130)

1.1 ที่มาของสภาพปัญหา

อันโตนิโอ กรัมมี่ (Antonio Gramsci: 1891-1937) นักทฤษฎีการเมือง นักหนังสือพิมพ์นักเคลื่อนไหวทางการเมือง และนักการเมือง ถือเป็นบุคคลสำคัญที่มีคนให้ความสนใจศึกษาแนวความคิดทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมของอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 25) พิจารณาได้จากการมีอยู่ของสมาคมกรัมมี่นานาชาติ (International Gramsci Society) (ดูที่เชิงอรรถ 1) ที่รวบรวมผลงานทางวิชาการ อาทิ งานการศึกษาความคิดของกรัมมี่ บทความและบทความวิจัยที่ใช้ความคิดของกรัมมี่เป็นกรอบ ยิ่งไปกว่านั้น สมาคมกรัมมี่นานาชาติยังประกอบไปด้วยนักวิชาการจาก 15 ประเทศที่แตกต่างกัน นอกเหนือจากนี้ ยังมีวารสารที่รวบรวมบทความของกรัมมี่ในระดับนานาชาติ หรือในอีกชื่อหนึ่งวารสารกรัมมี่นานาชาติ (International Gramsci Journal) (ดูที่เชิงอรรถ 2) ซึ่งแสดงให้เห็นให้เห็นถึงการศึกษาที่ว่าด้วยกรัมมี่ศึกษาที่ปรากฏอยู่ในแวดวงวิชาการอย่างหลากหลาย

นอกเหนือจากนี้ กรัมมี่ยังเป็นนักคิดทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างทฤษฎีการเมืองที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ และการปฏิบัติทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการครองอำนาจนำ (hegemony) ซึ่งได้รับการพูดถึงอย่างแพร่หลายทั้งในวงการวิชาการและวงการเมืองทั่วไป (Robert W. Cox, 1983: 174) อย่างไรก็ตาม หนึ่งในแนวคิดที่ยังคงได้รับความสนใจไม่มากนักแต่มีความสำคัญอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่กรัมมี่มีชีวิตอยู่ก็คือแนวคิดเรื่อง “สภาโรงงาน” (factory councils) กรัมมี่ได้พัฒนาทฤษฎีนี้ในช่วงที่เขามีส่วนร่วมในขบวนการเคลื่อนไหวแรงงานในอิตาลีระหว่างปี ค.ศ. 1919–1920 ซึ่ง เรียกว่าสองปีสีแดงแห่งการปฏิวัติ (ภาษาอิตาลี The Biennio Rosso) (ภาษาอังกฤษ Red Biennium) ช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่ชนชั้นแรงงานในโรงงานหลายแห่งทั่วอิตาลีเริ่มมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้ทางชนชั้น โดยใช้สภาโรงงานเป็นเครื่องมือในการจัดการและควบคุมกระบวนการผลิต (Antonio Gramsci, 1971: 56-59) ขณะเดียวกันแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัมมี่เป็นรูปแบบของการปฏิวัติที่ไม่ใช่การใช้กำลัง แต่เป็นการสร้างโครงสร้างทางอำนาจใหม่ที่เกิดขึ้นจากชนชั้นแรงงานเอง กรัมมี่เห็นว่าสภาโรงงานเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างโครงสร้างการปกครอง

แบบใหม่ที่มีรากฐานมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม ไม่ใช่เพียงเป็นเครื่องมือในการเรียกร้องสิทธิจากนายทุนเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของระบบการปกครองแบบใหม่ (Antonio Gramsci, 1971: 61)

ยิ่งไปกว่านั้น แนวคิดนี้ยังเสนอแนวทางในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมผ่านกระบวนการทางวัฒนธรรม และการเมือง ที่ไม่ใช่การปฏิวัติด้วยอาวุธ ซึ่งตรงข้ามกับแนวคิดของเลนินที่เน้นการยึดอำนาจรัฐผ่านการใช้กำลังกรั้มซีเชื่อว่าในการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้เกิดผลระยะยาวมีความจำเป็นต้องเกิดจากการสร้างอำนาจทางปัญญา และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางเศรษฐกิจการเมือง (Peter Thomas, 2009: 98-102) ด้วยลักษณะเช่นนี้การจัดการอุตสาหกรรมโดยสภาโรงงานจึงเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งไม่เพียงแต่เข้ามาจัดการทางเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองรวมถึงวัฒนธรรมด้วย แนวคิดเรื่องสภาโรงงานจึงเป็นมากกว่าการจัดการกระบวนการผลิต แต่เป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้แรงงานมีบทบาทสำคัญในสังคม การให้สิทธิการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคม ที่เน้นความยุติธรรมและความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจรวมไปถึงเรื่องการเมือง (Franklin Adler, 1977: 79)

นอกเหนือจากนี้ แนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรั้มซียังสะท้อนถึงความพยายามในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานในระบบทุนนิยมที่เน้นการขูดรีดแรงงาน กรั้มซีเสนอว่าสภาโรงงานเป็นทางออกที่ช่วยสร้างการบริหารงานที่ยุติธรรม และโปร่งใสมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความคิดในปัจจุบันที่เรียกร้องให้เกิดการกระจายอำนาจรวมถึงความเท่าเทียมในการจัดการเศรษฐกิจ การทำงาน และการผลิต (Joseph V. Femia, 1981: 114-116)

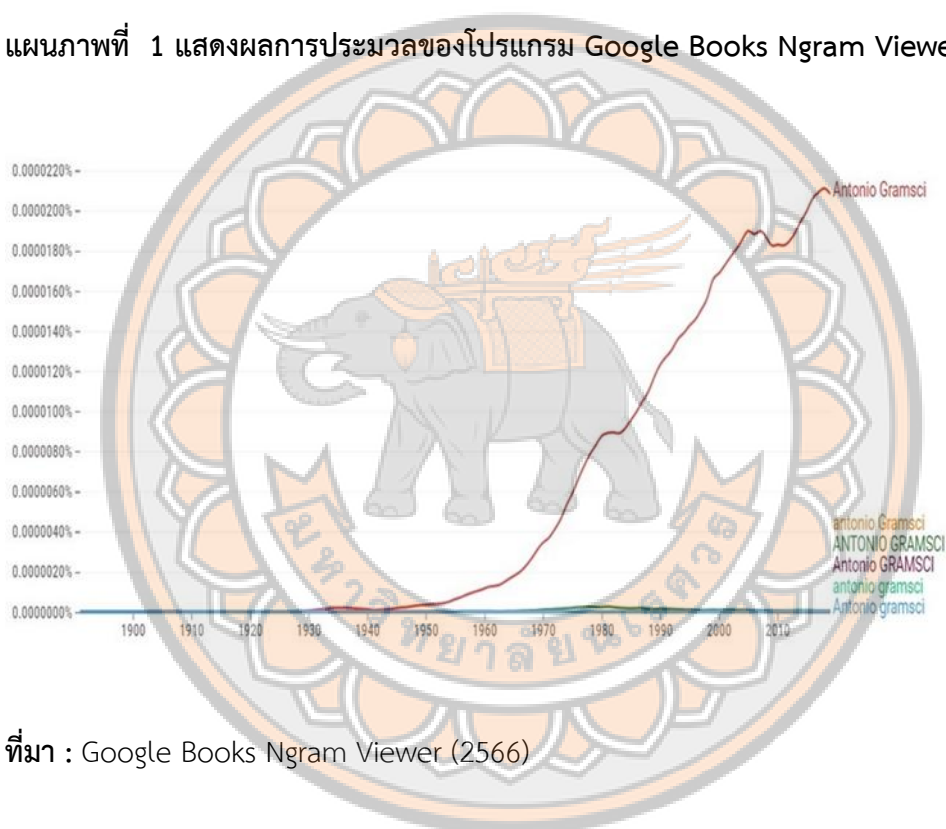
ในงานเขียนของกรั้มซี เช่น “Selections from the Prison Notebooks” กรั้มซีได้กล่าวถึงแนวคิดที่สำคัญนี้หลายครั้ง โดยเขามองว่าอำนาจที่แท้จริงนั้นไม่ได้มาจากการครอบครองรัฐเพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชีวิตประจำวันของตนเองได้ (Antonio Gramsci, 1971: 105) แนวคิดนี้จึงมีความพยายามสร้างระบบการเมืองที่เน้นการมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบร่วมกันของมนุษย์ในสังคม

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาในบริบทปัจจุบัน แนวคิดเรื่องสภาโรงงานยังคงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการถกเถียง เรียนรู้ และพิจารณา ในประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดการทางเศรษฐกิจรวมถึงถึงการเมืองในสังคมโลกที่มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และอำนาจ แนวคิดของกรั้มซีเสนอรูปแบบที่ทำลายต่อโครงสร้างอำนาจแบบเดิม และสร้างโอกาสในการพิจารณาแนวทางใหม่สำหรับการสร้างระบบที่มีความยุติธรรมและมีความเท่าเทียมมากขึ้น

และถ้าหากพิจารณาจากการทดลองใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของบริษัทกูเกิล (Google) ที่มีชื่อว่า “Google Book Ngram Viewer” ซึ่งถือเป็นชุดคำสั่งที่สามารถประมวลผล

ความถี่ตลอดจนแนวโน้มในการใช้คำ จากคลังหนังสือดิจิทัลของบริษัทที่มีจำนวน 5.2 ล้านเล่ม หรือ 500 ล้านคำโดยประมาณและสามารถประมวลความถี่ในการใช้คำตั้งแต่ ค.ศ. 1500 – 2019 ซึ่งผู้ใช้สามารถที่จะกำหนดคำในภาษาอังกฤษที่ต้องการให้ชุดคำสั่งประมวลผลและแสดงออกมาเป็นแผนภูมิหรือกราฟแนวโน้มความถี่ของการใช้คำตามช่วงเวลา (เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์, 2561: 64) โดยผู้วิจัยได้ใส่คำว่า “Antonio Gramsci” โดยเริ่มต้นพิจารณาจากปี ค.ศ.1891 ซึ่งถือเป็นปีที่กรัมซีเกิด และสิ้นสุดลงที่ปี ค.ศ. 2019 (ตามข้อจำกัดของชุดคำสั่งดังกล่าวที่กำหนดให้ถึงปี ค.ศ.2019) (โปรดดูภาพหนึ่งประกอบ)

แผนภาพที่ 1 แสดงผลการประมวลของโปรแกรม Google Books Ngram Viewer

ที่มา : Google Books Ngram Viewer (2566)

จากแผนภูมิดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ความถี่ของการใช้คำโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำว่า “Antonio Gramsci” นั้น ได้แสดงให้เห็นถึงการเติบโตและชี้ให้เห็นถึงนัยยะสำคัญของงานวิชาการที่ปรากฏคำดังกล่าวอยู่อย่างก้าวกระโดด (ถ้าพิจารณาจากแผนภูมิจะเห็นได้ว่าค่าความถี่นั้นปรากฏสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง) และได้แสดงให้เห็นถึงความถี่ของการใช้คำดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญอย่างมีนัยยะของนักคิด อันโตนิโอ กรัมซี (Antonio Gramsci)

งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาแนวความคิด/ข้อเสนอทางการเมืองของ อันโตนิโอ กรัมซี (Antonio Gramsci) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Concept of the Factory Council) ความสำคัญของแนวความคิดทางการเมืองดังกล่าวของกรัมซี อยู่ที่ความพยายามผนวกรวมแนวความคิดเข้ากับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แนวคิดเรื่องสภาโรงงานเป็นทฤษฎีที่จะ

เปลี่ยนโลกทุนนิยมในขณะนั้น โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาแห่งการปฏิบัติ (Philosophy of Praxis) (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 69) ยิ่งไปกว่านั้น แนวคิดสภาโรงงานเป็น แนวคิดลำดับแรก ๆ ที่กรั้มซีพยายามนำเสนอ จนกระทั่งในภายหลังก็เกิดแนวคิดอื่น ๆ ตามมา อาทิ แนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) เป็นต้น

อีกหนึ่งเหตุผลสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ ผู้วิจัยได้ทบทวนสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรั้มซีศึกษาในประเทศไทยจากเอกสารงานวิชาการต่างๆ ประกอบด้วย หนึ่งวิทยานิพนธ์ (Thesis) สองงานวิจัย (Research) และสามบทความวิชาการ (Academic articles) รวมไปถึงตำรา (Treatise) และงานนิพนธ์วิชาการที่เกี่ยวข้อง จากการทบทวนสถานะองค์ความรู้ ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทองค์ความรู้ของกลุ่มกรั้มซีศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรกการศึกษาแนวคิดของกรั้มซีในด้านทฤษฎี ประเภทที่สองสถานะองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการนำแนวคิดของของอันโตนิโอกรั้มซีไปอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคมและการเมืองไทย จากการศึกษาข้างต้นผู้วิจัยพบว่าในแวดวงกลุ่มกรั้มซีศึกษานั้นจะเป็นการศึกษางานเขียนของกรั้มซีในช่วงเวลาติดคุกเพียงเท่านั้นหรือกล่าวอีกอย่างคือ “สมุดบันทึกจากคุก” (Prison Notebooks) อาทิ การครองอำนาจนำ (Hegemony) รัฐองค์รวม (integral state) ประชาสังคม (Civill Society) ผู้ถูกกดทับ (Subaltern) ฯลฯ

แต่ปรากฏการศึกษาแนวความคิดของกรั้มซีในช่วงระยะเวลาก่อนติดคุก (Pre – Prison Notebooks) เพียงสองชิ้น คือ งานแปลของ สมบัติ พิศสะอาด จากคาราเบล เจอโรเม่ (Jerome Karabel) ในบทที่ว่าด้วย “การปฏิวัติของบอลเชวิค กับขบวนการสภาโรงงาน” ในหนังสือที่ชื่อว่า ความขัดแย้งของการปฏิวัติ อันโตนิโอ กรั้มซี กับปัญหาของปัญญาชน และงานของ วัชรพล พุทธรักษา ในหนังสือที่มีชื่อว่า บทสำรวจความคิดทางการเมืองของอันโตนิโอกรั้มซี ในบทที่ว่าด้วยแนวความคิดทางการเมืองก่อนถูกคุมขัง: สภาโรงงานทฤษฎีและการปฏิบัติ

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญในการศึกษานักคิด อันโตนิโอ กรั้มซี ซึ่งเปรียบเสมือนข้อจำกัดทางวิชาการของกลุ่มกรั้มซีศึกษาที่สำคัญ ทำให้ผู้วิจัยนั้นให้ความสนใจและต้องการจะศึกษาเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็นแนวความคิดของกรั้มซีในช่วงระยะเวลาก่อนติดคุก (Pre – Prison Notebooks) ผ่านการศึกษาจากแนวคิดสภาโรงงานสภาโรงงาน (Concept of the Factory Council) โดยในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาแบบการวิเคราะห์ตัวบทอย่างละเอียด (Close Textual Analysis) เพื่อมุ่งแสวงหาคำตอบที่ว่า แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรั้มซีเป็นอย่างไร และการตีความทฤษฎีสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรั้มซี ช่วยให้เรามองเห็นแนวคิดและหลักการทางการเมืองของกรั้มซีอย่างไรบ้าง

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อทำความเข้าใจแนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรั้มซี

1.3 คำถามในการวิจัย

แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมซีเป็นอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เป็นประโยชน์ในแง่ของการเพิ่มพื้นที่ขององค์ความรู้ในประเด็นที่ว่าด้วยทฤษฎีสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมซี
2. การที่ศึกษาถึงความคิดเรื่อง สภาโรงงานของกรัมซีนั้น น่าจะทำให้เข้าใจถึงมโนทัศน์อื่นๆ ในความคิดทางการเมืองของ อันโตนิโอ กรัมซี
3. เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่มาต่อยอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับความคิดทางการเมือง ของ อันโตนิโอ กรัมซี ในภายภาคหน้า

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตของการศึกษาอยู่ที่การตอบคำถามในการศึกษาที่ว่า แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมซีเป็นอย่างไร โดยผ่านการตีความงานเขียนชิ้นต้นที่กรัมซีเขียนขึ้นมา ทั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษางานเขียนชิ้นต้นของกรัมซีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องสภาโรงงานจำนวน 12 บทความได้แก่งานเขียนในหมวด L'Ordine Nuovo and the Factory Councils ใน Selections from Political Writing (1910 – 1920)

จำนวน 12 บทความ บรรณาธิการโดย ควินติน ฮอร์ (Quintin Hoare, 1977) ประกอบไปด้วย

1. WORKERS' DEMOCRACY (1919)
2. THE RETURN TO FREEDOM (1919)
3. THE CONQUEST OF THE STATE (1919)
4. TOWARDS THE COMMUNIST INTERNATIONAL (1919)
5. WORKERS AND PEASANTS (1919)
6. ELECTORALISM (1919)
7. THE DEVELOPMENT OF THE REVOLUTION (1919)
8. TO THE WORKSHOP DELEGATES OF THE FIAT CENTRO AND BREVETTI PLANTS (1919)
9. UNIONS AND COUNCILS (1919)
10. TRADE UNIONS AND THE DICTATORSHIP (1919)
11. SYNDICALISM AND THE COUNCILS (1919)

12. THE PROGRAMME OF THE WORKSHOP DELEOATES (1919)

1.6 ระเบียบวิธีวิจัย

วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตเรื่อง“แนวคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมซี้” สำหรับระเบียบวิธีวิธีการวิจัย (Research Methodology) เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเป็นการศึกษาค้นคว้าผ่านเอกสาร (Documentary Research) การศึกษาในครั้งนี้ เป็นความพยายามในการตอบคำถามที่ว่า แนวคิดสภาโรงงานของกรัมซี้เป็นอย่างไร และ การทำความเข้าใจความคิดทางการเมืองของกรัมซี้โดยผ่านการตีความแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน โดยการวิเคราะห์ตัวบทอย่างละเอียด (Close Textual Analysis)

การศึกษาความคิดของปรัชญาเมธีที่ปรากฏออกมาในรูปของงานเขียน ย่อมเป็นจุดเริ่มต้น สำหรับความพยายามใดๆ ที่จะเข้าใจความคิดของปรัชญาเมธีนั้น ๆ เสมอ สำหรับผู้ที่ทำการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ตัวบทนั้นจะเห็นถึงข้อเสนอที่ปรากฏชัดเจนของนักคิดในขณะเดียวกันจะเห็นว่า มีบางสิ่งที่ไม่ปรากฏหรือปรากฏ แต่ก็มีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน เหตุนี้การวิเคราะห์ตัวบทจึงต้องลงไปสู่ ความหมายที่ซ่อนเร้น (Esoteric or Hidden meaning) (สมบัติ จันทรวงศ์, 2527: 10; ทัศนัย สุข เจริญ, 2562: 10-11) โดยวิธีการศึกษาดังกล่าวเป็นวิธีวิทยาตามข้อเสนอของ ลีโอ สเตราส์ (Leo Strauss) กล่าวคือ วิธีการอ่านอย่างรอบคอบ (Careful Reading) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในตัวบท (Text) ยิ่งไปกว่านั้น ตามข้อเสนอของสเตราส์คือเจาะให้เห็นถึงความหมายที่ซ่อน เร้น (Esoteric or Hidden meaning) สเตราส์เชื่อว่าตัวบท หรือผลงานทางปรัชญาการเมืองขึ้น สำคัญทั้งหลายล้วนแต่ซ่อนความหมายอันลึกซึ้งไว้ด้วยเสมอ (สมเกียรติ วันทะนะ, 2561: 31-33) โดยการศึกษาผู้วิจัยจะตีความผ่านตัวบทขั้นต้น (Textual Analysis) ที่กรัมซี้เป็นผู้เขียนขึ้น (Primary Text)

สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสารตัวบทขั้นต้น (Textual Analysis) และหลักฐานชั้น รอง (Secondary Text) ผู้วิจัยได้ใช้ข้อเสนอของ จอห์น สกอตต์ (John Scott) (1990;2006) ทั้งหมดสามประการ ประการแรกหลักความจริง (Authenticity) สำหรับสกอตต์ ความจริงหมายถึง สิ่งผู้วิจัยจะต้องคัดเลือกเอกสารที่เป็นเอกสารที่แท้จริง (Origin) ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ การพิจารณาว่าเอกสารนั้นเป็นเอกสารที่ให้ข้อมูลแท้จริงหรือไม่จะเกิดขึ้นจากการ ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนหรือหน่วยงาน ที่เขียนเอกสารว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไรก็ตาม รวมถึงข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารนั้นสอดคล้องกับข้อมูลในบริบทอื่นๆที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลาที่มีการ เขียนเอกสารนั้นอย่างไร (John Scott, 1990;2006 อ้างถึงใน อาภา วรรณฉวี, 2564)

หากพิจารณาตามข้อเสนอประการแรกของ สกอตต์ จะเห็นได้ว่าเอกสารตัวบทขั้นต้นที่ผู้วิจัย ได้คัดเลือกมานั้นเป็นตัวบทที่กรัมซี้ได้เขียนขึ้นมาในช่วงเวลาที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่อง สภาโรงงาน ค.ศ.1910 – 1920 ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับสิ่งที่สกอตต์เสนอคือความเป็น

เอกสารที่แท้จริง (Origin) และจะเห็นได้ว่าข้อมูลในเอกสารดังกล่าวสอดคล้องกับเวลาในสมัยของกริมม์ ที่ที่พูดถึงแนวคิดสภาโรงงานพิจารณาจากช่วงปีคริสต์ศักราชท้ายเอกสาร

นอกเหนือจากนี้ ข้อเสนอประการที่สองของ สกอตต์ คือการเป็นตัวแทน (Representativeness) กล่าวคือในการคัดเลือกเอกสารผู้วิจัยจำเป็นต้องพิจารณาด้วยว่าเอกสารดังกล่าวมีความเป็นตัวแทนหรือไม่ หมายถึงการที่เอกสารนั้นสามารถใช้แทนหรือเป็นแบบฉบับที่แทนเอกสารประเภทเดียวกันได้หรือไม่ (John Scott, 1990;2006 อ้างถึงใน อาภา วรรณฉวี, 2564)

หากพิจารณาตามข้อเสนอประการที่สองของ สกอตต์ สำหรับเอกสารตัวบทขั้นต้นที่ผู้วิจัยเลือกหยิบยกมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตามจำนวนบทความที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปดังกล่าวเป็นการนำเสนอเอกสารตัวบทขั้นต้นของกริมม์ในฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่แตกต่างจากประเทศที่นักคิด อันโตนิโอ กริมม์ กำเนิด และอาศัยอยู่อย่างประเทศอิตาลี (Italy) ด้วยข้อจำกัดบางประการของผู้วิจัยไม่ว่าจะเป็นกำลังทางด้านทรัพยากร และปัจจัยเรื่องเวลา ผู้วิจัยจึงเรื่องที่จะศึกษาตามข้อเสนอประการที่สองของ สกอตต์ คือการเป็นตัวแทน (Representativeness) หากพิจารณาอย่างละเอียดแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าถึงแม้เอกสารตัวบทขั้นต้นของนักคิดจะเป็นในรูปแบบของภาษาอังกฤษ แต่ถึงอย่างนั้นเอกสารดังกล่าวก็เป็นเอกสารที่ไม่ได้ถูกตีความโดยนักวิชาการคนอื่น ๆ หากแต่เป็นเพียงเอกสารตัวบทขั้นต้นที่มาในรูปแบบของภาษาอังกฤษเพียงเท่านั้น ด้วยข้อพิจารณานี้เอกสารตัวบทขั้นต้นที่ผู้วิจัยเลือกที่จะหยิบยกมาศึกษาก็สามารถเป็นเอกสารที่ทดแทนสื่อความคิดที่กริมม์พยายามถ่ายทอดออกมาได้เช่นกัน

ประการสุดท้าย ความหมาย (Meaning) สกอตต์ ได้อธิบายว่าการใช้เกณฑ์ความหมาย หมายถึง การคัดเลือกเอกสารที่มีความชัดเจนและสามารถที่จะเข้าใจได้ง่ายผู้วิจัยจะต้องตรวจสอบเอกสารในเบื้องต้นด้วยการพิจารณาข้อมูลคร่าวๆ ว่าเอกสารที่นำมาพิจารณานั้นมีข้อมูลใดที่เป็นนัยสำคัญหรือจะสร้างความหมายให้กับกริมม์หรือไม่ (John Scott, 1990;2006 อ้างถึงใน อาภา วรรณฉวี, 2564)

หากพิจารณาตามประการสุดท้ายจากข้อเสนอของสกอตต์ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะใช้หลักความหมาย (Meaning) ในการคัดเลือกหลักฐานชั้นรอง (Secondary Text) ที่เป็นงานเขียนหรือการวิเคราะห์ของผู้ที่ศึกษากริมม์ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องในประเด็นสภาโรงงาน ซึ่งเอกสารเหล่านี้จะสามารถสร้างนัยยะสำคัญ สร้างความหมาย หรือเป็นประโยชน์ต่องานที่ผู้วิจัยจะศึกษานั้นก็คือวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. สภาโรงงาน (Factory Council)

แนวคิดเรื่องสภาโรงงานสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หมายถึงงานเขียนจำนวน 12 บทความของ อันโตนิโอ กรัมสกีใน หมวด L'Ordine Nuovo and the Factory Councils แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาโดย กรัมสกี ในช่วง “สองปีสีแดง” (Biennio Rosso) ระหว่างปี 1919-1920 ซึ่งเป็นช่วงที่แรงงานอิตาลีเริ่มมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง และพยายามสร้างอำนาจทางเศรษฐกิจของตนเอง

2. แนวคิดทางการเมือง (Political Concept)

แนวคิดทางการเมือง หมายถึงชุดความคิดหรือกรอบการวิเคราะห์ที่ใช้ในการทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมือง แนวคิดเหล่านี้อาจเป็นนามธรรม เช่น “เสรีภาพ” (freedom) “อำนาจ” (power) หรือ “ประชาธิปไตย” (democracy) หรืออาจเป็นแนวคิดที่มีกรอบทฤษฎีเฉพาะ เช่น แนวคิดเรื่อง “การครองอำนาจนำ” (hegemony) ของกรัมสกี

3. หลักการทางการเมือง (Political Principles)

หลักการทางการเมือง หมายถึงข้อกำหนดเชิงนโยบายหรือบรรทัดฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดและบริหารอำนาจทางการเมือง หลักการเหล่านี้อาจอยู่ในรูปของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ หรืออุดมการณ์ทางการเมือง เช่น หลักการประชาธิปไตย หลักการรัฐสวัสดิการ หรือหลักการแบ่งแยกอำนาจ

1.8 โครงสร้างของงานวิจัย

บทที่ 1 บทนำและระเบียบวิธีวิจัย กล่าวถึง สภาพปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย ตลอดจนโครงสร้างของงานวิจัย

บทที่ 2 บทสำรวจสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัมสกีศึกษาและทบทวนวรรณกรรม เป็นการประมวลงานเขียนของนักวิชาการที่ผ่านมาบางส่วนต่อการศึกษาว่าด้วยกรัมสกีศึกษา และเป็นการศึกษางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสภาโรงงานของกรัมสกี ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างภาพรวมให้เห็นถึงการตีความที่ผ่านมามาต่อเรื่องดังกล่าว

บทที่ 3 สังเขปภูมิหลังสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคมของอันโตนิโอ กรัมสกี กล่าวถึง ประวัติของกรัมสกีอย่างสังเขปความมาในชีวิต สภาพแวดล้อมรอบตัว รวมไปถึงสังเขปบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม โดยทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สภาโรงงาน

บทที่ 4 แนวคิดและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี บทนี้ จะเป็นการตีความจากเอกสารชั้นต้นที่กรัมสกีเป็นผู้เขียนขึ้นเพื่อนำไปสู่การตีความที่ว่า

แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมซี
เป็นอย่างไร

บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปแนวคิดทางการเมือง และหลักการทางการเมืองทั้งหมดที่ได้มาจากการศึกษารวมทั้งข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากการศึกษา

บทที่ 2

บทสำรวจสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัмышีศึกษาและทบทวนวรรณกรรม

“...แนวคิดทางการเมืองและสังคมของอันโตนิโอ กรัмышี ไม่เพียงแต่มีตัวตนและมีที่ทางอยู่ในโลกเท่านั้นแต่แนวความคิดของกรัмышียังได้รับการตอบรับ นำไปประยุกต์ใช้ตลอดจนสร้างข้อถกเถียงทางวิชาการอย่างทรงพลัง...” (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 21)

2.1 เกริ่นนำ

สำหรับบทนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของ อันโตนิโอ กรัмышี เพราะแนวความคิดของบุคคลดังกล่าวนี้มีส่วนสำคัญในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมต่าง ๆ อาทิ การนำแนวคิดของอันโตนิโอ กรัмышี ในการไปอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองไทย หรืออื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้นเนื้อหาในบทนี้ผู้วิจัยจึงจะแบ่งออกเป็นสามส่วน ในส่วนแรกเป็นเกริ่นนำ ส่วนที่สองเป็นการพยายามทบทวนสถานะองค์ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษาแนวความคิด และทฤษฎีของ อันโตนิโอ กรัмышี ในสังคมไทยว่าในห้วงเวลาที่ผ่านมามีงานลักษณะใดบ้าง และถือเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้วิจัยเพื่อที่จะไม่ศึกษางานที่ซ้ำซ้อนในอดีต จากนั้นในส่วนที่สามจะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดสภาโรงงาน (Concept of the Factory Council) ของ อันโตนิโอ กรัмышี โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะนำไปวิเคราะห์ในบทอื่นๆของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ต่อไป ในส่วนสุดท้ายส่วนที่สี่เป็นบทสรุป สำหรับเนื้อหาในบทนี้จะประกอบดังต่อไปนี้

2.1 เกริ่นนำ

2.2 กลุ่มงานที่ศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัмышีในประเทศไทย

2.3 การทบทวนสถานะองค์ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัмышี

2.4 บทสรุป

2.2 กลุ่มงานที่ศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี้ในประเทศไทย

ก. การศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี้ในด้านทฤษฎี

ในงานรายการสัมมนาหัวข้อ “แกรมซี:ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสังคม” ที่จัดขึ้นโดยกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันเสาร์ที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2527 ณ ห้องประชุม ชั้น 2 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ปรากฏเอกสารชื่อว่า “เอกสารสัมมนา อันโตนิโอแกรมซีกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสังคม” อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากเอกสารฉบับดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี้ ในโลกภาษาไทยเรียงลำดับตามเวลาการตีพิมพ์ครั้งแรกปรากฏขึ้นในปี พ.ศ.2516 ผ่านงานของ สุรพงษ์ ชัยนาม เรื่องว่าด้วยปัญหาอุดมการณ์ ตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลานั้นเองก็ปรากฏงานที่ศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี้ อยู่เป็นระยะ อาทิ งานของ สุรพงษ์ ชัยนาม (2517; 2524) พิชัย อิศรภักดี (2523) กุลชีพ วรพงษ์ (2525) สมบัติ พิศสะอาด (2525) สุวินัย ภรณวลัย (2525) กาญจนา แก้วเทพ (2526) นฤมล-ประทีป นครชัย (2526) เป็นต้น

ทั้งนี้ในเอกสารดังกล่าวได้แบ่งงานการศึกษากรัมซี้ออกเป็นสองแบบ กล่าวคือแบบที่หนึ่ง บรรณานุกรมบทความและหนังสือเกี่ยวกับกรัมซี้ในภาษาไทย แบบที่สองข้อเขียนที่พยายามใช้ทฤษฎีของกรัมซี้มาประยุกต์ศึกษาสังคมไทยในส่วนนี้จะปรากฏงานของ สมชาย สุวรรณศรี (2525) พรชัย คุ่มทวีพร (2526) เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาต่อจากการจำแนกประเภทดังกล่าวคือ ส่วนแรก การศึกษาแนวคิดของอันโตนิโอ กรัมซี้ในด้านทฤษฎี ส่วนที่สองสถานะองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการนำแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี้ไปอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมและการเมืองไทยซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงส่วนที่สองในหัวข้อ ข. อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงงานที่ศึกษาแนวคิด ของ อันโตนิโอ กรัมซี้ในด้านทฤษฎี อาทิ งานของสุรพงษ์ ชัยนาม (2525) อนุสรณ์ ลีมนณี (2542) วันส ปิยะกุลชัยเดช (2548) วิชรพล พุทธิรักษา (2557; 2561) เป็นต้น โดยเนื้อหาประกอบดังต่อไปนี้

สุรพงษ์ ชัยนาม (2525) ได้อธิบายทฤษฎีของ อันโตนิโอ กรัมซี้ ผ่านภาคผนวกในหนังสือ ที่มีชื่อว่า ความขัดแย้งของการปฏิบัติ อันโตนิโอ กรัมซี้ กับปัญหาของปัญญาชน ซึ่งเป็นงานของ Jerome Karabel และถูกแปลด้วย สมบัติ พิศสะอาด สุรพงษ์ ได้กล่าวว่า การทำความเข้าใจเรื่องการครองอำนาจนำ (Hegemony) จำเป็นต้องศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับความคิดของอันโตนิโอ กรัมซี้ในเรื่องของประชาสังคม (civil society) และสังคมการเมือง (political society) หรือรัฐ ซึ่ง กรัมซี้ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของโครงสร้างส่วนบน สำหรับกรัมซี้ ประชาสังคม หมายถึงปริมณฑลของทุกสิ่งทุกอย่างที่รัฐไม่มีอำนาจผูกขาดหรือหากจะเรียกให้ง่ายก็คือภาคเอกชนของรัฐนั่นเอง เป็นแหล่งรวมความสัมพันธ์ระหว่าง อุดมการณ์ วัฒนธรรม เป็นศูนย์ที่มาของกิจกรรม ศิลธรรม และปัญญา เป็นที่มาของจิตสำนึกและอุดมการณ์ตลอดจนเป็นแหล่งกำเนิดของปัญญาชน รวมทั้งเป็นเวทีการต่อสู้

ในระดับอุดมการณ์ระหว่าง ชั้นชั้นหลัก (fundamental class) ที่มุ่งครองอำนาจนำในสังคม (aspire to become hegemonic class) กรั่มซีถือว่าวงการสื่อมวลชน การศึกษา การศาสนา ต่างเป็นส่วนหนึ่งของประชาสังคม และว่าประชาสังคมเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่ชนชั้นหนึ่งจะสามารถครองอำนาจนำอย่างสมบูรณ์ได้ หากสามารถเข้ามาครอบงำมีอิทธิพลเหนือประชาสังคมได้ กรั่มซี ถือว่าชนชั้นหนึ่งจะมีชัยชนะขั้นเด็ดขาดและสมบูรณ์เหนือสังคมได้ในทางเป็นจริงหรือไม่ต้องดูที่ว่าประชาสังคมนั้นว่า ชนชั้นนั้นได้รับการยอมรับจากสมาชิกส่วนใหญ่ของประชาสังคมหรือไม่ เพราะว่าประชาสังคมเป็นปัจจัยชี้ขาดในเรื่องของการครองอำนาจนำ และว่าประชาสังคมหมายถึง ความยินยอม (consent) เป็นสำคัญ ผิดกับสังคมการเมือง ซึ่งกรั่มซีให้คำอธิบายว่า หมายถึงการบังคับกดขี่ (coercion) และเป็นแหล่งที่อำนาจรัฐผูกขาด กลไกต่างๆ ของรัฐเพื่อใช้ในการบังคับกดขี่ที่มีอยู่ในสังคมการเมืองอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นชนชั้นที่ผูกขาด สังคมการเมือง จึงไม่จำเป็นต้องแสวงหาความยินยอมด้วยเหตุผลที่ผูกขาดกลไกเหล่านี้ แต่หากไม่สามารถได้รับความยินยอมจากสมาชิกส่วนใหญ่ของประชาสังคม ก็จะไม่สามารถเป็นชนชั้นที่จะครองอำนาจนำเหนือสังคมส่วนร่วมได้ ด้วยลักษณะของการมีอำนาจจะมุ่งใช้แต่เพียงกลไกของรัฐ (สังคมการเมือง) เป็นเครื่องมือค้ำจุนอำนาจของชนชั้นไว้ จึงไม่ใช่เป็นลักษณะของการปกครอง (rule) แต่เป็นเพียงการครอบงำการกดขี่ (dominate) เท่านั้น ประเด็นนี้นับว่ามีส่วนสำคัญอยู่มาก เพราะกรั่มซีให้คำอธิบายว่า ชนชั้นที่จะสามารถครองอำนาจนำได้ในทางเป็นจริงต้องเป็นชนชั้นที่ปกครองส่วนใหญ่ (ซึ่งหมายถึงการได้รับความยินยอมแล้ว) และครอบงำบังคับคนส่วนน้อย (ซึ่งหมายถึงการใช้กำลัง) คำว่า ปกครอง (rule) กับคำ ครอบงำ (dominate) จึงมีความสำคัญที่แตกต่างกันมาก (สุรพงษ์ ชัยนาม, 2525: 115-116)

อนุสรณ์ ลิ้มมณี (2542) ได้อธิบายทฤษฎีของ อันโตนิโอ กรั่มซี ผ่านงานของเขาที่ชื่อว่า **“รัฐสังคมและการเปลี่ยนแปลงการพิจารณาในเชิงอำนาจ นโยบายและเครือข่ายความสัมพันธ์”** อนุสรณ์ ได้กล่าวว่า อันโตนิโอ กรั่มซี นั้นได้ขยายความแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจของชนชั้นในสังคมเพิ่มเติมจากแนวคิด มาร์กซิสต์ โดยชี้ให้เห็นว่า อำนาจของชนชั้นในสังคม ไม่จำเป็นต้องแสดงออกมาในรูปของการครอบงำหรือการใช้กำลังบังคับโดยชัดแจ้งเพียงด้านเดียว แต่สามารถแสดงออกในรูปของการเป็นผู้นำทางด้านภูมิปัญญา และศีลธรรมเหนือชนชั้นอื่นในสังคมได้อีกด้วย อำนาจประการหลังนี้ซึ่ง อันโตนิโอ กรั่มซี เรียกว่า “อำนาจครอบงำความคิด” (Hegemony) นับเป็นฐานอำนาจหลักของชนชั้นในการควบคุมสังคม ทั้งนี้เพราะชนชั้นใดสามารถชักนำความคิดหรือหล่อหลอมจิตใจคนกลุ่มอื่นในสังคมให้เป็นไปตามความต้องการชนชั้นนั้นก็จะมีความอำนาจเหนือสังคมได้อย่างมั่นคง โดยไม่จำเป็นต้องใช้กำลังบังคับหรือใช้ผลประโยชน์เป็นเครื่องล่อล่อไป ดังนั้นการที่ชนชั้นนายทุนมีอำนาจเหนือสังคมสมัยใหม่ จึงไม่ได้อาศัยพลังทางเศรษฐกิจเป็นแรงผลักดันเท่าไรนัก แต่เกิดจากความสามารถจูงใจให้ผู้คนส่วนใหญ่ยอมรับสถานะและอภิสิทธิ์ของตนเป็นสำคัญ (Femia, 1987: 24, 31 อ้างถึงใน อนุสรณ์ ลิ้มมณี, 2542: 81-82)

วณัส ปิยะกุลชัยเดช (2548) ได้อธิบายทฤษฎีของอันนิโอ กรัมชี่ ผ่านงานของเขาที่ชื่อว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการครองความเป็นใหญ่และอุดมการณ์ของกรัมชี่ วณัส ได้กล่าวว่าการทำความเข้าใจการครองความเป็นใหญ่ (Hegemony) คือ 1.ความยินยอม (consent) 2.การนำทางภูมิปัญญาและศีลธรรม(moral and intellectual leadership) 3.ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นกับการครองความเป็นใหญ่ 4.ผู้กระทำและกลไกที่ทำให้เกิดการครองเป็นใหญ่ (agents and apparatuses of hegemony) (วณัส ปิยะกุลชัยเดช, 2548: 175)

วัชรพล พุทธรักษา (2557; 2561) ได้อธิบายทฤษฎีของอันโตนิโอ กรัมชี่ ผ่านงานหลักของเขาที่ชื่อว่า บทสำรวจความคิดทางการเมืองของ อันโตนิโอ กรัมชี่ และงานที่ชื่อว่า อันโตนิโอ กรัมชี่ กับการจัดวางความคิดทางการเมือง ปรัชญาปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการปลดปล่อยมนุษย์ วัชรพล ได้กล่าวว่า ทฤษฎีของ อันโตนิโอ กรัมชี่ นั้นถูกแบ่งเป็นสองช่วงคือช่วงก่อนถูกคุมขังและช่วงหลังถูกคุมขัง โดยในช่วงก่อนถูกคุมขังนั้นได้ถือกำเนิดแนวคิดที่เรียกว่า ทฤษฎีสภาโรงงาน (The Theory of the Factory Council) สำหรับกรัมชี่สภาโรงงานเปรียบได้กับการเป็นตัวแบบ (Model) ของการสร้างรัฐของชนชั้นกรรมาชีพ (Worker State) (Gramsci, "Union and Council (11 October 1919), pp 118. และ Howson,R., 2008, PP.19-23. อ้างถึงใน วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 83) ซึ่งเป็นรัฐที่อยู่ภายใต้การนำของชนชั้นกรรมาชีพอย่างแท้จริง ปราศจากการกดขี่ ขูดรีด จากชนชั้นนายทุน ดังเช่นในระบบทุนนิยม ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้คนในสภาโรงงานจึงมีลักษณะของความเป็นสหาย (Comradeship) ที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 83)

โดยสภาโรงงานคือองค์กรและพื้นที่ที่จะนำไปสู่การพัฒนาในเรื่องต่างๆต่อไป 1. เสริมสร้างความเข้มแข็งและเป็นปึกแผ่นระหว่างชนชั้นแรงงานด้วยกัน (Develop solidarity among worker) 2. เป็นองค์กรที่เชื่อมโยงระหว่างความรักกับความเป็นพี่น้อง (Link between comradeship and affection) 3. เป็นพื้นที่ที่ทุกคนในสภาโรงงานได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่า (Everyone is indispensable) 4. เป็นสถานที่ซึ่งเหมาะสมกับผู้ทุกคน (Everyone is in a proper place) 5.เป็นที่ซึ่งทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบการผลิตในด้านต่าง ๆ (Evryone has a place for function) 6.นอกจากนี้สภาโรงงานยังเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการสร้างเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชนชั้นแรงงาน และกระตุ้นจิตวิญญาณแบบใหม่ของชนชั้นกรรมาชีพให้เกิดขึ้น (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 82-85)

ในส่วนในช่วงหลังถูกคุมขังโดย วัชรพล ได้เสนอแนวคิดเรื่องประชาสังคม และสังคมการเมืองของกรัมชี่ (Civill Society and Political Society in Gramsci) กรัมชี่ มองว่าประชาสังคมได้พัฒนามาสู่การเป็นโครงสร้างของความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน และการเป็นการสะท้อนผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง (เช่น วิกฤตเศรษฐกิจ) ดังนั้น

ประชาสังคมของโครงสร้างส่วนบนในแบบของกริมม์ จึงเปรียบได้กับสนาม “เพลาเซ” (Trench system) ของการทำสงคราม ภายในพื้นที่ประชาสังคมจะมีตัวแสดง (Agent) ต่างๆที่มีหน้าที่มีหน้าที่ในการสร้างและส่งต่อชุดความคิด ความเชื่อ ตามที่กลุ่มหรือชนชั้นผู้พยายามสร้างสภาวะการครองอำนาจนำตามที่ต้องการ อันประกอบไปด้วยสถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่เป็นแหล่งรวมของความสัมพันธ์ของผู้คน ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน เป็นต้น

สถาบันดังกล่าวจะทำหน้าที่สร้างชุดอุดมการณ์หนึ่ง ๆ ขึ้นมาตามความต้องการของกลุ่มหรือชนชั้นที่พยายามสร้างสภาวะการครองอำนาจนำ และทำหน้าที่ส่งต่อสืบทอดแพร่กระจาย อุดมการณ์ดังกล่าวด้วยในขณะที่เดียวกันการทำหน้าที่สร้างและส่งต่ออุดมการณ์ดังกล่าวของสถาบันต่างๆ ในประชาสังคม มีลักษณะเด่นที่สำคัญคือ ปราศจากการใช้อำนาจบังคับ (Coercion) และการใช้กำลังบังคับในเชิงกายภาพ แต่เป็นการใช้อำนาจลักษณะของการชักจูง โน้มนำ หรือกล่อมเกลาความรู้ ความคิดของผู้คนเป็นหลัก (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 125-126)

ภายในโครงสร้างส่วนบนในแบบของกริมม์ซึ่งยังประกอบด้วยอีกพื้นที่หนึ่ง คือ “สังคมการเมือง” (Political Society) หรือบางครั้งกริมม์ก็เรียกสังคมการเมืองว่ารัฐ (State) รูปแบบองค์รวม (The Integral State) ในบางครั้ง กริมม์ก็เรียกว่า “สังคมการเมือง” (Political society) ว่า “รัฐ” (State) แต่รัฐในแง่ไม่ได้เป็นตัวแทนความคิดทั้งหมดในเรื่องรัฐของกริมม์ ทว่าเป็นแนวคิดเรื่องรัฐแบบองค์รวม (Integral state) ที่สะท้อนมุมมองของเรื่องรัฐในแบบของกริมม์ กริมม์มองว่ารัฐในแบบองค์รวมผนวกรวมพื้นที่เสมือนในโครงสร้างส่วนบนทั้งสองส่วน ได้แก่ประชาสังคมและสังคมการเมือง เข้าด้วยกัน ในแง่นี้ รัฐเป็นการรักษาดุลยภาพ (Balance) ระหว่างการใช้งาน (Force) และการสร้างความยินยอมพร้อมใจ (Consent) ในทัศนะของกริมม์ พื้นที่ทั้งสองมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและมีผลกระทบซึ่งกันและกัน และแยกออกจากกันไม่ได้อย่างเด็ดขาด

กลุ่มพลังทางสังคม (Social Forces) กริมม์มองว่าชนชั้นทางสังคมประกอบไปด้วยสองชนชั้นคือชนชั้นแรกคือ ชนชั้นปกครอง (Dominate หรือ Ruling class) และชนชั้นผู้ถูกปกครองหรือชนชั้นผู้ถูกกดขี่ (Subaltern/Subordinate) หรือ (Dominate class) (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 133-139)

ในทัศนะของกริมม์ ชนชั้นปกครองคือกลุ่มคนที่มีความสามารถในการเป็นรัฐ กล่าวคือเป็นกลุ่มของผู้คนที่เข้าถึงการใช้อำนาจบังคับและสร้างความยินยอมพร้อมใจเหนือชนชั้นผู้ถูกปกครอง สำหรับกริมม์ชนชั้นผู้ถูกปกครองไม่ได้ประกอบด้วยชนชั้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่ประกอบไปด้วยกลุ่มคนผู้มั่งมีสามกลุ่ม ได้แก่ นายทุนใหญ่ (The capitalist) เจ้าที่ดิน (Landowner) นายทุนน้อยหรือนายทุนในชนบท (Petty bourgeoisie/The rural capitalist) ชนชั้นที่สองคือ ชนชั้นผู้ถูกปกครอง (The Subaltern Social Classes) วัชรพล ได้กล่าวว่า แนวคิดเรื่องชนชั้นผู้ถูกปกครอง ไม่ได้ถูกมีการนำเสนออย่างเป็นระบบ แต่กระจัดกระจายอยู่ตามสมุดบันทึกเล่มต่าง ๆ มาร์คัส กรีน (Marcus

Green) ได้อธิบายว่างานเขียนของกรัมซีในคูกที่ได้นำเสนอเกี่ยวกับแนวคิดดังกล่าวปรากฏอยู่ในสมุดบันทึกเล่มที่ 25 กรัมซีได้ระบุในสมุดบันทึกดังกล่าวว่ากลุ่มผู้ถูกปกครอง/กดขี่ ได้แก่ ทาส กลุ่มศาสนา กลุ่มคนชาติพันธุ์ ชวนาและกรรมาชีพ ทั้งนี้ในงานที่ชื่อ “แง่มุมบางประการเกี่ยวกับปัญหาทางใต้” (Some Aspects of the Southern Question) โดยในงานชิ้นนี้ กรัมซีได้ระบุว่ากลุ่มคนที่ถูกกดขี่ประกอบไปด้วยชวนาและกรรมาชีพ แต่กรรมาชีพในที่นี้เป็นกรรมาชีพในความหมายกว้าง ไมค์ โดแนลสัน (Mike Donaldson) ได้เสนอเพิ่มเติมว่ากลุ่มชนชั้นผู้ปกครองในอีกมุมหนึ่งก็คือ กลุ่มผู้คนปราศจากทรัพย์สิน (Propertyless) และเป็นผู้คนธรรมดาทั่วไป (Common people) ที่ถูกกำหนดสร้างโดยระบบทุนนิยมเพื่อกีดกัน (Exclusion) กลุ่มคนเหล่านี้ออกมาจากอำนาจในสังคม วัชรพล ได้กล่าวอีกว่า โดยสรุป นิยามของกลุ่มคนที่ถูกปกครอง/กดขี่ ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่มูลงกดขี่ ถูกเอารัดเอาเปรียบเท่านั้น แต่รวมถึงกลุ่มคนที่ปราศจากอิสระในการปกครองตัวเอง (Lack of autonomy) และต้องตกอยู่ภายใต้การครองอำนาจนำของชนชั้นอื่น/กลุ่มอื่นในสังคม (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 133-139)

ส่วนต่อไป วัชรพล ได้กล่าวถึง สงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Position) แนวคิดดังกล่าวเป็นยุทธวิธีทางการเมืองในระดับแนวหน้าเชิงวัฒนธรรม (Cultural front) ที่ต้องการ การแทรกซึมและบ่อนทำลายกลไกเชิงอุดมการณ์ (Ideological mechanism) ของชนชั้นปกครองที่มีอยู่มากมาย อย่างต่อเนื่อง และใช้ระยะเวลายาวนาน เป้าหมายหลักของการยึดพื้นที่ทางความคิดให้ประสบความสำเร็จคือตัวการต่างๆ แนวคิดสงครามเคลื่อนยึดพื้นที่ (War of Movement) ถือเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับ รัฐที่มี “ประชาสังคม” ที่ด้อยพัฒนา ซึ่งในรับแบบนี้จะมีอำนาจทางการเมืองที่เปราะบาง (Fragile) อีกทั้งกลุ่มพลังทางสังคมอื่น ๆ เช่น สหภาพแรงงาน กลุ่มกบฏ รวมถึงองค์กรพรรคการเมือง ยังพัฒนาได้ไม่เต็มที่ การทำสงครามเคลื่อนยึดพื้นที่เป็นการใช้อำนาจบังคับ (Coercion) และการต่อสู้ในเชิงกายภาพที่รุนแรง (Violent struggle) ซึ่งจะใช้ได้ผลในระยะแรกเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอต่อการสร้างอำนาจให้ยั่งยืน (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 144-146)

แนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ครองอำนาจนำในแบบกรัมซีได้มีการเพิ่มมิติในด้านวัฒนธรรม ศิลธรรม และปัญญาชนเข้าไปในกรอบการครองอำนาจนำ แนวคิดการครองอำนาจนำเป็นแนวคิดที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิดอื่นอยู่เสมอ แนวคิดกลุ่มประวัติศาสตร์ (Historical Bloc) คือสภาวะที่ชนชั้นและกลุ่มต่างๆ ในสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อนในปัจจุบันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 162-168)

แนวคิดเรื่องปัญญาชนของกรัมซี (Gramsci's conception of the intellectuals) ปัญญาชนในความหมายของกรัมซีคือผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการผลิตสร้าง “องค์ความรู้” (Knowledge) และ “ปลูกฝัง” (Infill) ชุดความรู้ต่างๆ ให้กับผู้อื่น สำหรับกรัมซี ปัญญาชนจะเป็นผู้ที่แสดงบทบาทหลักในการ เปลี่ยนรูป (Transform) อารมณ์ความรู้สึกของผู้คนที่ไม่ได้ปะติดปะต่อและกระจัด

กระจาย ให้เกิดความสอดคล้องต้องกันอย่างมีเหตุผลในการมองโลก ในอีกแง่หนึ่งปัญญาชนเปรียบเสมือน “ผู้จัดการมวลชน” (Organiser of the mass of men) ทั้งในพื้นที่ส่วนล่างและการสร้างความยินยอมพร้อมใจในโครงสร้างส่วนบน (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 171-174)

ส่วนสุดท้ายแนวคิดเรื่องการแปลความหมาย (Translation) วัชรพล ได้กล่าวว่า แนวคิดเรื่องการแปลความหมายสำหรับกริมซีเป็นเรื่องการเมืองเสมอและแนวคิดเรื่องการแปลความหมายนั้นเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความหมายและการมองโลกทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่นๆ ให้เกิดขึ้นเหนือตัวแสดงทางสังคมต่างๆและที่สำคัญยิ่งกว่าการสร้างความหมายก็คือการต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมที่ดีกว่าเดิม (วัชรพล พุทธรักษา, 2561: 146)

โดยสรุปการศึกษาแนวคิดของอันโตนิโอ กริมซีในด้านทฤษฎี เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปการศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กริมซีในด้านทฤษฎี

ผู้ศึกษา	ข้อเสนอ	ข้อถกเถียงหรือการประยุกต์ใช้
สุรพงษ์ ชัยนาม (2525)	อธิบายแนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ของกริมซี ว่าผ่านประชาสังคมและสังคมการเมือง	การครองอำนาจนำต้องการความยินยอมจากประชาสังคม ไม่ใช่การบังคับโดยรัฐอย่างเดียว
อนุสรณ์ ลิ้มมณี (2542)	เสนอแนวคิดการครองอำนาจนำของกริมซี ไม่เพียงแคใช้กำลัง แต่รวมถึงการครองอำนาจในภูมิปัญญาและศีลธรรม	อำนาจของชนชั้นปกครองไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่เป็นการจูงใจทางความคิด
วนัส ปิยะกุลชัยเดช (2548)	ขยายความเกี่ยวกับการครองความเป็นใหญ่ในทางภูมิปัญญาและศีลธรรม	การครองอำนาจนำต้องใช้ความยินยอมและการชี้แนะทางภูมิปัญญา

วัชรพล พุทธรักษา (2557, 2561)	แบ่งช่วงการศึกษาแนวคิดของกรั้มซีออกเป็นก่อนและหลังการถูกคุมขัง โดยช่วงหลังจะเน้นการสร้างประชาสังคมและการสร้างกลไกทางความคิด	การครองอำนาจในช่วงหลังของกรั้มซีเน้นการสร้างความยินยอมทางความคิดผ่านการใช้ประชาสังคมและกลไกทางอุดมการณ์
-------------------------------	---	---

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ข. สถานะองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการนำแนวคิดของ อันโตนิโอ กรั้มซีไปอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคมและการเมืองไทย

สำหรับส่วนนี้เป็นความพยายามของผู้วิจัยที่จะศึกษาสถานะองค์ความรู้ของ อันโตนิโอ กรั้มซี (Antonio Gramsci) ด้วยเหตุที่ว่าแนวคิดของกรั้มซีถูกนำไปศึกษาในแง่ใดบ้าง ผ่านการทบทวนสถานะองค์ความรู้ทางวิชาการในสังคมไทยของผู้วิจัย โดยเนื้อหาประกอบดังนี้

งานชิ้นแรกมีชื่อว่า “รัฐบาลทักษิณกับความพยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ” เขียนโดยวัชรพล พุทธรักษา เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549

งานชิ้นดังกล่าวผู้เขียนใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรั้มซี เพื่อวิเคราะห์การสร้างความชอบธรรมและอำนาจนำของรัฐบาลทักษิณ แนวคิดการครองอำนาจนำของกรั้มซีถูกนำมาใช้ในการอธิบายกลไกต่างๆที่รัฐบาลทักษิณใช้เพื่อควบคุมและครองอำนาจทั้งในทางการเมืองและสังคม เช่น การใช้นโยบายประชานิยมเพื่อสร้างความยินยอมพร้อมใจจากประชาชน และการจัดการภาพลักษณ์ของผู้นำให้เข้าถึงง่ายและเป็นกันเอง ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลทักษิณสร้างภาวะการครองอำนาจนำผ่านนโยบายประชานิยม เช่น โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค และโครงการบ้านเอื้ออาทร ซึ่งนโยบายเหล่านี้ถูกนำเสนอเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลโดยประชาชนยอมรับและสนับสนุนนโยบายเหล่านี้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากนโยบายแล้ว รัฐบาลทักษิณยังใช้สื่อมวลชนและการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำที่เข้าถึงง่าย เพื่อให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดกับผู้นำและเชื่อมั่นในความสามารถของรัฐบาลในการแก้ปัญหา กล่าวโดยสรุปงานชิ้นนี้อธิบายถึงการสร้างและรักษาอำนาจนำของรัฐบาลทักษิณผ่านกลไกต่าง ๆ ตามแนวคิดของกรั้มซี (วัชรพล พุทธรักษา, 2549: 25-90)

งานชิ้นต่อมามีชื่อว่า “การเกิดขึ้นและพัฒนาการของศิลปะร่วมสมัยไทยและศิลปินไทย” กรณีศึกษาภาพยนตร์แนวอิสระ” เขียนโดย ทากายูกิ อาคิเบะ เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา

2550 งานชิ้นนี้ ทากายูกิ อาคิยะ ได้นำแนวคิดเรื่อง การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมชี่มาใช้ในการวิเคราะห์ศิลปะร่วมสมัยและศิลปะไทย โดยชี้ให้เห็นว่าแนวคิดการครองอำนาจนำในสังคมไทยนั้นเกี่ยวข้องกับการใช้ศิลปะและภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการควบคุมความคิดและสร้างความยินยอมของประชาชน โดยเฉพาะในกรณีของภาพยนตร์แนวอิสระ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ศิลปินสามารถท้าทายและต่อต้านแนวคิดการครองอำนาจนำของรัฐไทย ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าศิลปินไทยในยุคหลังวิกฤตเศรษฐกิจได้เริ่มสร้างสรรค์งานศิลปะที่ท้าทายต่อแนวคิดแบบแผนของอำนาจนำในสังคมไทย โดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงความไม่พอใจและความต้องการเปลี่ยนแปลง ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เขียนยังชี้ให้เห็นว่า ภาพยนตร์แนวอิสระของไทยสามารถสร้างพื้นที่สำหรับการวิพากษ์วิจารณ์การครองอำนาจนำและสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องของความเป็นไทยและอัตลักษณ์ในบริบทของโลกาภิวัตน์ งานชิ้นดังกล่าวจึงนำเสนอการวิเคราะห์ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับการใช้ศิลปะและภาพยนตร์เป็นพื้นที่สำหรับการท้าทายอำนาจนำในสังคมไทย (ทากายูกิ อาคิยะ, 2550: 5-10)

งานชิ้นต่อมา มีชื่อว่า **“แบบเรียนกับพระราชอำนาจในระบอบประชาธิปไตยของไทย”** เขียนโดย ญัฐรุจ วงศ์ทางสวัสดิ์ เป็นวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตในสาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2552

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมชี่ โดยเน้นถึงการสร้างความยินยอมพร้อมใจผ่านการใช้แบบเรียนเป็นเครื่องมือหลักในการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองของชนชั้นนำในสังคมไทย โดยเฉพาะการส่งผ่านความคิดเกี่ยวกับพระราชอำนาจในระบอบประชาธิปไตยของไทย ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าแบบเรียนถูกใช้เพื่อสร้างความชอบธรรมและยอมรับการครองอำนาจของพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจและผู้รักษาผลประโยชน์ของชาติ ยิ่งไปกว่านั้น เนื้อหาในแบบเรียนเน้นความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับประชาธิปไตย โดยนำเสนอให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ให้กำเนิดและวางรากฐานประชาธิปไตยของไทย ซึ่งเป็นการสร้าง "กลุ่มทางประวัติศาสตร์" (Historic Bloc) ตามแนวคิดของกรัมชี่ แนวคิดของกรัมชี่ของกรัมชี่ในเอกสารชิ้นนี้ถูกใช้เพื่ออธิบายถึงการครองอำนาจนำของพระมหากษัตริย์ไทยผ่านการใช้ระบบการศึกษาเป็นกลไกในการสร้างและรักษาความยินยอมพร้อมใจ (ญัฐรุจ วงศ์ทางสวัสดิ์, 2552: 7-59)

งานชิ้นต่อมา มีชื่อว่า **“การแพร่กระจายอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยผ่านสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ASTV: กรณีศึกษาการชุมนุมวันที่ 25 พฤษภาคม - 3 ธันวาคม 2551”** เขียนโดย กมลพร วรกุล เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมชี่ ถูกใช้เพื่ออธิบายว่ากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (PAD) สามารถสร้างความยินยอมผ่านการ

เผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองโดยใช้สถานีโทรทัศน์ ASTV เป็นเครื่องมือสำคัญ แนวคิดการครองพื้นที่ทางความคิด (War of Position) ของกรัสม์ที่ถูกนำมาใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงกระบวนการครองพื้นที่ทางความคิดในสังคม โดยการใช้อัศวินเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์และทำให้ผู้ชมยอมรับและสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตร ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าการครองพื้นที่ทางความคิด (War of Position) ผ่าน ASTV ช่วยสร้างความชอบธรรมและการยอมรับต่ออุดมการณ์ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในหมู่ผู้ชม ASTV ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรัสม์ซีในการสร้าง Consent ผ่านการควบคุมพื้นที่ทางสื่อ แนวคิดเรื่อง Organic Intellectuals ของกรัสม์ซีถูกนำมาใช้ในการอธิบายบทบาทของผู้นำทางความคิดของกลุ่มพันธมิตร เช่น สุนธิ ลิ้มทองกุล ที่ใช้สื่อในการเผยแพร่และสร้างความเข้มแข็งทางอุดมการณ์ให้กับมวลชน สรุปได้ว่างานชิ้นนี้นำเสนอการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการใช้สื่อ ASTV ในการครองอำนาจทางความคิดของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (กมลพร วรกุล, 2553: 3-6)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า **“คู้กรรรม” กับความคิดของผู้เสพที่มีต่อภาพลักษณ์ของชาวญี่ปุ่น และความเป็นญี่ปุ่น** เขียนโดย เอวิตรา ศิระศาสตร์ ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทจากภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตีพิมพ์ในวารสารปริทัศน์ (ตุลาคม 2553 - มีนาคม 2554)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดเรื่อง Hegemony หรือ “การครองอำนาจ” ของอันโตนิโอ กรัสม์ซี ในการอธิบายว่า สื่อต่าง ๆ เช่น วรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ล้วนมีบทบาทสำคัญในการครอบงำทางอุดมการณ์ต่อผู้รับสารผ่านกระบวนการสร้างความหมายและมายาคติ ผู้เขียนนำกรอบแนวคิดของกรัสม์ซีมาอธิบายว่าผู้สร้างสื่ออธิบายเรื่อง คู้กรรรม ได้สอดแทรกอุดมการณ์ที่สนับสนุนความเป็นทหารนิยมและภาพลักษณ์เชิงบวกของญี่ปุ่นให้ผู้อ่านเห็นโดยไม่รู้สึกรู้ตัว โดยนำแนวคิดของกรัสม์ซีมาอธิบายดังต่อไปนี้ ผู้เขียนพยายามสร้างภาพลักษณ์ของทหารญี่ปุ่นในเชิงบวกผ่านตัวละครโกโบริ ทำให้ผู้อ่านมองข้ามความโหดร้ายของญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งถือเป็นการสร้าง “ความยินยอมพร้อมใจ” ต่ออุดมการณ์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ วรรณกรรมนี้ถูกนำมาผลิตซ้ำหลายครั้งผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ละครโทรทัศน์ ทำให้เกิดการตอกย้ำและเสริมสร้างอำนาจในเรื่องภาพลักษณ์ของญี่ปุ่น งานชิ้นนี้จึงนำเสนอการครอบงำทางอุดมการณ์อย่างชัดเจนตามแนวคิดของกรัสม์ซี โดยเฉพาะการใช้สื่อวรรณกรรมและสื่อต่าง ๆ ในการสร้างและเสริมสร้างมายาคติ (เอวิตรา ศิระศาสตร์, 2554: 41-46)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า **“นีโอกรัสม์เขียนและการขยายปริมาณทลทางความรู้ในทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ”** เขียนโดย ทภิพร สุพร ตีพิมพ์ใน วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2556)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดของอันโตนิโอ กรัมสกี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง การครองอำนาจนำ (Hegemony) และการต่อยอดแนวคิดนี้ในแนวทางของนีโอกรัมเซียน (Neo-Gramscianism) แนวคิดเรื่องการครองอำนาจนำของกรัมสกีมุ่งอธิบายการรักษาอำนาจผ่านการผสมผสานระหว่าง การบังคับและการสร้างความยินยอมพร้อมใจ แนวทางนีโอกรัมเซียนได้นำแนวคิดนี้มาอธิบายในบริบท ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ งานชิ้นนี้วิเคราะห์ว่าแนวคิดเรื่องการครองอำนาจนำสามารถอธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านการใช้อำนาจของมหาอำนาจ โดยเน้นการใช้กลไกทั้งในทาง เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อครองอำนาจในเวทีระหว่างประเทศ โอกรัมเซียนยังมุ่งเน้นการ วิเคราะห์ถึงวิธีการที่รัฐมหาอำนาจใช้กลไกสถาบันระหว่างประเทศ เช่น IMF และ WTO เพื่อรักษา สถานะของตนในระบบระหว่างประเทศ การประยุกต์แนวคิดของกรัมสกีในเอกสารนี้ครอบคลุมทั้งการใช้ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศในการอธิบายโครงสร้างอำนาจในระบบโลก (ทมิ พร สุพร, 2556: 121-139)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า **“ระบบแม่ [กะเทย] ศิลปะและศาสตร์การครองอำนาจนำในสังคม กะเทยไทย”** เขียนโดย วัชรวุฒิ ชื่อสัตย์ และวัชรพล พุทธรักษา ตีพิมพ์ใน วารสารศิลปศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2558)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดเรื่อง “การครองอำนาจนำ” (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมสกี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมของกะเทยไทย โดยเฉพาะในประเด็น “ระบบแม่” ซึ่งเป็นการใช้อำนาจนำทางสังคมของกะเทยอาวุโสที่มีบทบาทควบคุมดูแลกะเทยรุ่นน้อง ระบบแม่เป็นรูปแบบหนึ่งของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่คล้ายกับระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ผู้เขียนวิเคราะห์ว่าแนวคิดของกรัมสกีเกี่ยวกับการใช้อำนาจในทั้ง Political Society (สังคมการเมือง) และ Civil Society (ประชาสังคม) สามารถอธิบายได้ว่า การครองอำนาจในชุมชนกะเทยนั้นไม่เพียงแต่ใช้การควบคุมเชิงบังคับเท่านั้น แต่ยังมี การสร้างความยินยอมและการยอมรับในกลุ่มกะเทยรุ่นน้อง ผ่านการควบคุมทั้งทางกายภาพ และทางความคิด กะเทยอาวุโสใช้ระบบแม่ในการสร้างความยินยอมพร้อมใจให้กะเทยรุ่นน้องยอมรับ ในสถานะของตนเอง ทั้งในแง่การให้คำปรึกษา การดูแลชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องการแต่งหน้า การใช้ฮอร์โมน หรือการทำศัลยกรรม การลงโทษกะเทยรุ่นน้องที่ไม่ทำตามกฎเกณฑ์สะท้อนถึงการใช้อำนาจเชิงบังคับที่สอดคล้องกับแนวคิดสงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of movement) ของกรัมสกี ซึ่งเน้นการใช้อำนาจที่เข้มงวดในการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน งานชิ้นนี้จึงนำเสนอว่าการใช้อำนาจนำในชุมชนกะเทยไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับ การควบคุมทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างวัฒนธรรมและสถาบันที่สนับสนุนการดำรงอยู่ของโครงสร้างอำนาจ (วัชรวุฒิ ชื่อสัตย์ และ วัชรพล พุทธรักษา, 2558: 102-109)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “การเมืองในแบบเรียนชั้นมัธยมศึกษาของไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2503-2551” เขียนโดย นฤมล นิมนวล เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2559

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมสกี ในการวิเคราะห์แบบเรียนของไทยที่ใช้ในระดับมัธยมศึกษา แนวคิดนี้ถูกนำมาใช้ในการอธิบายว่า รัฐบาลไทยพยายามใช้แบบเรียนเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังแนวคิดทางการเมือง เพื่อสร้างความยินยอมพร้อมใจให้กับประชาชนผ่านการศึกษาโดยเนื้อหาในแบบเรียนสะท้อนถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างรัฐและประชาชนที่รัฐต้องการให้ประชาชนยอมรับ ขณะเดียวกันการกล่อมเกลாதทางการเมืองผ่านแบบเรียนทำให้รัฐสามารถครอบงำความคิดและอุดมการณ์ของนักเรียน โดยการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่สอดคล้องกับแนวทางการปกครองของรัฐในแต่ละยุคสมัย แบบเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลและกลุ่มผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ โดยการควบคุมเนื้อหาที่สอนในระบบการศึกษาของรัฐ (นฤมล นิมนวล, 2559: 1-9)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “แรงงานข้ามชาติกับการทำให้เป็น 'สัตว์เศรษฐกิจ' ภายใต้ภาวะการถูกกดทับ กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย” เขียนโดย กมลเลิศ โพธิ์กนิษฐ พัทชรินทร์ สิริสุนทร และวัชรพล พุทธิรักษา ตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (2560)

งานชิ้นดังกล่าวนำแนวคิดเรื่อง “การครองอำนาจนำ” (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมสกี มาใช้ในการอธิบายสถานะของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย โดยเฉพาะในประเด็นที่แรงงานข้ามชาติถูกทำให้เป็น “สัตว์เศรษฐกิจ” ที่ถูกใช้เพียงเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยแนวคิดของกรัมสกีในเรื่องสภาวะการถูกกดทับ (Subalternity) ถูกนำมาใช้อธิบายว่ารัฐและนายทุนมีบทบาทในการกำหนดสถานะของแรงงานข้ามชาติให้อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถต่อรองหรือแสดงออกได้อย่างอิสระ ขณะเดียวกันแรงงานข้ามชาติถูกมองว่าเป็นเพียงเครื่องมือในการเพิ่มผลผลิตทางเศรษฐกิจ โดยไม่มีคุณค่าทางสังคม ส่งผลให้เสียงของแรงงานเหล่านี้ถูกลดทอนความสำคัญจาก “เสียงของคน” ให้กลายเป็นเพียง “เสียงของสัตว์” ที่ไม่มีใครรับฟัง การกดทับแรงงานข้ามชาติยังถูกเสริมด้วยการสร้างความไม่เท่าเทียมเชิงอำนาจในด้านต่าง ๆ เช่น การบังคับใช้กฎหมายที่กีดกันแรงงานเหล่านี้ออกจากสิทธิและโอกาสในการใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี แนวคิดของกรัมสกีในงานชิ้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการใช้อำนาจนำของรัฐและกลุ่มทุนในการครอบงำแรงงานข้ามชาติทั้งในแง่เศรษฐกิจและสังคม (กมลเลิศ โพธิ์กนิษฐ พัทชรินทร์ สิริสุนทร และวัชรพล พุทธิรักษา, 2563: 101-104)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “ภาพตัวแทนอุดมการณ์อัตถิภาวะนิยมและเทววิสัยในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องไซโคพาส เดอะ มูฟวี่” เขียนโดย นนท ศรีโพธิ เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2560

งานชิ้นนี้ นำแนวคิดเรื่อง การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมชี่ มาใช้ในการอธิบาย การครอบงำทางอุดมการณ์ผ่านสื่อ โดยเฉพาะในภาพยนตร์เรื่อง Psycho-Pass The Movie ซึ่งแสดงถึงการครอบงำความคิดของตัวละครและสังคมในเรื่องผ่านการควบคุมระบบไซโคพาส ตัวละครในเรื่องต้องเผชิญกับการตัดสินใจที่ถูกกำหนดโดยอุดมการณ์และกฎเกณฑ์ที่สังคมสร้างขึ้น ซึ่ง สะท้อนถึงการครองอำนาจนำที่ไม่ใช่แค่การบังคับแต่รวมถึงการสร้างความยินยอมผ่านกลไกทางสังคม ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงระบบไซโคพาสในภาพยนตร์สะท้อนถึงการครองอำนาจนำทางจิตวิทยา และการครอบงำทางสังคมที่สามารถควบคุมพฤติกรรมและความคิดของประชากรโดยใช้เทคโนโลยี ยิ่งไปกว่านั้น ตัวละครโคกามิ ซินยะ แสดงถึงการต่อต้านอุดมการณ์ครอบงำโดยเชื่อในอิสระและเสรีภาพในการตัดสินใจของมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้กับการครองอำนาจนำของระบบไซโคพาส งานชิ้นนี้จึงใช้แนวคิดของกรัมชี่ในการวิเคราะห์การครอบงำอุดมการณ์และการต่อสู้เพื่อเสรีภาพในบริบทของการเมืองและเทคโนโลยีในอนาคต (นนท์ ศรีโพธิ์, 2560: 21-70)

งานชิ้นต่อมา มีชื่อว่า **“สัญญาของตราสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอลในไทยพรีเมียร์ลีก”** เขียนโดย อีร์คัน โททอง อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น ตีพิมพ์ในวารสาร สุทธิปริทัศน์ ปีที่ 31 ฉบับที่ 97 (มกราคม-มีนาคม 2560)

งานชิ้นดังกล่าว นำแนวคิด Hegemony หรือ "การครองอำนาจนำ" ของอันโตนิโอ กรัมชี่ มาใช้ในการอธิบายว่าตราสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอลในไทยพรีเมียร์ลีกสะท้อนถึงการครอบงำอุดมการณ์และการใช้อำนาจทางสังคม ตราสัญลักษณ์ต่าง ๆ แสดงถึงการครองอำนาจของชนชั้นปกครองและเจ้าของสโมสร ผ่านสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับการครอบครองทรัพย์สินและอำนาจของกลุ่มทุน ตราสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอลต่างๆ เช่น บางกอกกล๊าส เอฟซี สะท้อนถึงการครอบงำทางอำนาจจากเจ้าของสโมสร โดยใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีอำนาจและธุรกิจที่เป็นผู้สนับสนุนสโมสร สัญลักษณ์ที่ใช้ในตราสโมสรไม่เพียงแต่สื่อถึงเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละสโมสร แต่ยังแฝงความหมายของการใช้อำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งกรัมชี่เรียกว่าเป็นการใช้อำนาจนำในระดับวัฒนธรรม การใช้ทฤษฎีของกรัมชี่ในงานวิจัยชิ้นนี้เน้นให้เห็นว่าอำนาจนำไม่ใช่เพียงการใช้อำนาจที่เห็นได้ชัด แต่ยังครอบงำความคิดและทัศนคติของผู้คนโดยผ่านสัญลักษณ์ที่แทรกซึมอยู่ในวัฒนธรรมและการสื่อสารประจำวัน (อีร์คัน โททอง, 2563: 194-197)

งานชิ้นต่อมา มีชื่อว่า **“ความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดระหว่างคาทอลิกกับสถาบันกษัตริย์ไทยในสมัยรัชกาลที่ 9”** เขียนโดย ขวลิต ตรียะประเสริฐ ตีพิมพ์ใน วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม - ธันวาคม 2560)

งานชิ้นนี้ นำแนวคิดเรื่อง การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมชี่ ในการวิเคราะห์บทบาทของศาสนาคริสต์ในการสนับสนุนสถาบันกษัตริย์ไทย โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า ศาสนาคริสต์ โดยเฉพาะนิกายโรมันคาทอลิก มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนอุดมการณ์ของสถาบันกษัตริย์

ผ่านการร่วมมือกับรัฐในการสร้างความยินยอมทางอุดมการณ์และการสร้างกิจกรรมทางศาสนาเพื่อ
เชิดชูสถาบันกษัตริย์

ผู้เขียนอธิบายว่า ศาสนาคริสต์มีบทบาทในฐานะส่วนหนึ่งของโครงสร้างส่วนบน
(superstructure) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการผลิตซ้ำทางความคิดและเผยแพร่อุดมการณ์ของสถาบัน
กษัตริย์ผ่านกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนา ศาสนาคริสต์ทำหน้าที่เป็นกลไกในการสร้างการยินยอม
ในสังคมไทย ทำให้ชาวคาทอลิกมีความเคารพและยอมรับในสถาบันกษัตริย์ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกครอบงำ
หรือบังคับ แนวคิดของกรัมซีในงานนี้จึงถูกนำมาใช้เพื่ออธิบายการครองอำนาจนำของสถาบันกษัตริย์
ไทยที่ได้รับการสนับสนุนจากศาสนาคริสต์ (ขวลิต ตรียะประเสริฐ, 2560: 29-30)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “วาทกรรมสุขภาพและสภาวะการถูกกดทับในแรงงานข้ามชาติ” เขียนโดย
กมลเศก โปธิกนิษฐ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนาสังคมมหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2561
งานชิ้นนี้ได้ใช้แนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซี ในการอธิบายวาทกรรมสุขภาพและสภาวะการถูกกดทับ
ในแรงงานข้ามชาติ โดยได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง การครองอำนาจนำ (Hegemony) แนวคิดเรื่อง
สภาวะการถูกกดทับ (Subalternity) แนวคิดผู้ถูกกดทับ (Subaltern) และแนวคิดการตอบโต้และ
การขัดขืนต่อการครองอำนาจนำ (Counter-Hegemony) เพื่อแสดงให้เห็นว่ารัฐและกลุ่มที่มีอำนาจ
พยายามกดขี่และควบคุมแรงงานข้ามชาติในประเด็นสุขภาพ ซึ่งมีความเปราะบางในโลกสมัยใหม่ แต่
การครองอำนาจนำดังกล่าวไม่ได้สมบูรณ์และยังยืนแนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) กมลเศก
อธิบายว่ารัฐไม่สามารถครองอำนาจนำได้อย่างยั่งยืนผ่านการสร้างภาวะกดทับแก่กลุ่มผู้ถูกกดขี่
โดยเฉพาะในประเด็นสุขภาพที่ถูกละเลย ซึ่งส่งผลให้การครองอำนาจนำไม่สมบูรณ์ เนื่องจากการ
เพิกเฉยต่อเสียงของผู้ถูกกดทับนั้นเพิ่มความเปราะบางให้แก่ระบบการครอง แนวคิดผู้ถูกกดทับ
(Subaltern) กมลเศกอธิบายว่า "ไม่มีใครเป็นผู้ถูกกดทับอย่างถาวร" และ "รัฐไม่สามารถกดขี่ใครได้
ตลอดไป" ผู้ถูกกดทับมีลักษณะสัมพัทธนิยม (Relativism) ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตาม
กาลเวลาและบริบทสังคม กระบวนการเรียนรู้และสำนึกใหม่สามารถทำให้ผู้ถูกกดทับเปิดพื้นที่ทาง
ความคิดและมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนสถานะของตนเองได้ แนวคิดการตอบโต้การครองอำนาจนำ
(Counter-Hegemony)

กมลเศกเสนอว่าการตอบโต้การครองอำนาจนำของแรงงานข้ามชาติไม่ได้เป็นการปฏิวัติแบบ
แข็งทื่อเหมือนแนวคิดมาร์กซิสต์แบบเก่า แต่เป็นการปฏิวัติความคิดผ่านการพัฒนาทักษะการเอาตัว
รอดและการใช้ประโยชน์จากช่องโหว่ของกฎหมายและนโยบาย รวมถึงการสร้าง "สำนึกใหม่" ที่มา
จากประสบการณ์ชีวิตประจำวัน เพื่อปรับตัวและดำรงอยู่ในระบบ (กมลเศก โปธิกนิษฐ, 2561: 320-
322)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “การประกอบสร้างกฎหมายโบราณอีสาน พ.ศ.2322-2433” เขียนโดย นิติลักษณ์ แก้วจันดี ปรัชญาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2561

งานชิ้นนี้ได้ใช้แนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมชี่ ในการอธิบายกระบวนการประกอบสร้างกฎหมายอีสานในช่วง พ.ศ.2322-2433 โดยนิติลักษณ์ได้ใช้แนวคิดเรื่อง เจตจำนงร่วมประชาชาติ (National-Popular Collective Will) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของกฎหมายอีสานทั้ง 6 ฉบับ โดยพบว่ากฎหมายเหล่านี้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเจตจำนงร่วมของสังคมอีสานในยุคจารีต ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรกกฎหมายที่ประกอบสร้างขึ้นจากเจตจำนงร่วมประชาชาติด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน กลุ่มสองกฎหมายที่ประกอบสร้างขึ้นจากเจตจำนงร่วมประชาชาติด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ กลุ่มสามกฎหมายที่ประกอบสร้างขึ้นจากเจตจำนงร่วมประชาชาติด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ จากการศึกษาของนิติลักษณ์ แนวคิดเรื่องเจตจำนงร่วมประชาชาติ นี้สะท้อนถึงการเชื่อมโยงระหว่างกฎหมายกับวัฒนธรรมและความเชื่อของชาวอีสานในยุคนั้น (นิติลักษณ์ แก้วจันดี, 2561: 300)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “การใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมของจอร์จ ออร์เวลล์: กรณีศึกษานวนิยายแปลเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม และเรื่อง หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่” เขียนโดย ญัฐพล ชลวนารัตน์ ในปี พ.ศ. 2561 ภายใต้หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารทางการเมือง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้เขียนใช้แนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมชี่ ในการวิเคราะห์การใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมของจอร์จ ออร์เวลล์ โดยเฉพาะในนวนิยายสองเรื่องคือ แอนิมอล ฟาร์ม และ 1984 ผู้เขียนแบ่งการครองอำนาจนำออกเป็น 5 ประการได้แก่ ประการแรกโครงสร้างส่วนบน (Superstructure) และโครงสร้างส่วนล่าง (Base Structure)

การใช้อำนาจนำในการควบคุมทั้งด้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ประการที่สองประชาสังคมและสังคมการเมือง (Civil and Political Society) การสร้างความยินยอมพร้อมใจผ่านการใช้อำนาจบังคับ ประการที่สามสงครามขับเคลื่อนยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Movement and War of Position) กลยุทธ์การต่อสู้เพื่อแย่งชิงพื้นที่ทางความคิดระหว่างชนชั้นปกครองและชนชั้นที่ถูกกดขี่ ประการที่สี่กลไกการครองอำนาจนำและกลไกการใช้อำนาจรัฐ การใช้สื่อและสถาบันต่างๆ เพื่อควบคุมสังคม ประการที่ห้าการโต้ตอบต่อการครองอำนาจนำ (Counter-Hegemony) การต่อต้านอุดมการณ์ของชนชั้นปกครองผ่านทางวรรณกรรมและการเคลื่อนไหวทางสังคม งานชิ้นนี้จึงนำเสนอการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการใช้อำนาจและการต่อสู้ระหว่างชนชั้นผ่านแนวคิดของกรัมชี่ในบริบทของวรรณกรรมการเมือง (ญัฐพล ชลวนารัตน์, 2561: 39-123)

งานชิ้นต่อมามีชื่อว่า **“ชุมชนป้อมมหากาฬ การต่อสู้เพื่อแก้ปัญหาคารไล้รื้อที่ดิน”** เขียนโดยฐากร สิทธิโชค อาจารย์จากสาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ งานชิ้นนี้ตีพิมพ์ใน วารสารอินทนิลทักษิณ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561)

สำหรับงานชิ้นนี้แนวคิด “การครองอำนาจนำ” (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมชี่ มาใช้วิเคราะห์การต่อสู้ระหว่างรัฐกับชุมชนป้อมมหากาฬในการต่อสู้เพื่อปกป้องที่ดิน โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า รัฐในฐานะตัวแทนของชนชั้นปกครองได้ใช้กลไกทางกฎหมายและอุดมการณ์ในการครอบงำชุมชนป้อมมหากาฬ เพื่อดำเนินการไล้รื้อที่ดิน สำหรับการไล้รื้อที่ดินของรัฐผ่านกลไกทางกฎหมาย เช่น พระราชกฤษฎีกาเวนคืนที่ดิน แสดงถึงการใช้อำนาจนำของรัฐเพื่อสร้างความยินยอมพร้อมใจและการบังคับควบคุมกันไป การต่อสู้ของชุมชนป้อมมหากาฬเป็นตัวอย่างของการสร้าง “ปัญญาชนออร์แกนิก” (Organic Intellectuals) ที่ลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อต่อต้านอำนาจนำของรัฐในประเด็นการปกป้องพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ การต่อสู้ที่เกิดขึ้นนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ทฤษฎีของกรัมชี่ในบริบทของการขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างรัฐและชุมชน (ฐากร สิทธิโชค, 2563: 18-23)

งานชิ้นต่อมามีชื่อว่า **“สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะของชาวบ้านอีสานในยุครัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ”** เขียนโดย ญัฐอร เจือจันทร์ และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตีพิมพ์ใน วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 10 (ธันวาคม 2562)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดเรื่อง “การครองอำนาจนำ” (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมชี่ เพื่ออธิบายถึงวิธีที่รัฐไทยภายใต้รัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ใช้อำนาจในการควบคุมสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของชาวบ้านอีสานในพื้นที่สาธารณะ โดยผู้เขียนอธิบายว่ารัฐใช้อำนาจทั้งในรูปแบบของการบังคับและการสร้างความยินยอมพร้อมใจเพื่อรักษาอำนาจนำของตน รัฐบาล คสช. ออกคำสั่งและนโยบายต่าง ๆ เช่น คำสั่งที่ 64/2557 และ 66/2557 ที่ส่งผลให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดขึ้นเพื่อต่อต้านการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะของชาวบ้าน โดยเฉพาะในประเด็นการใช้ที่ดินทำกิน การแสดงออกของชาวบ้านในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตน เช่น การยื่นหนังสือและการเจรจากับเจ้าหน้าที่รัฐ ถูกวิเคราะห์ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ต่อรองกับอำนาจรัฐ ซึ่งกรัมชี่อธิบายว่าเป็นกระบวนการต่อสู้ทางอุดมการณ์ระหว่างชนชั้นปกครองและชนชั้นผู้ถูกปกครอง งานชิ้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการใช้อำนาจรัฐในการครอบงำและควบคุมการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการครองอำนาจนำของกรัมชี่ (ญัฐอร เจือจันทร์ และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ, 2562: 5971-5976)

งานชิ้นต่อมามีชื่อว่า **“รัฐไทยกับการเมืองของการจัดการทรัพยากรป่าไม้และที่ดิน กรณีแม่แจ่มโมเดล: ความคิด การเคลื่อนไหว และนโยบาย”** เขียนโดยโอฬาร อ่องพะ วิทยานิพนธ์

ปรัชญาดุ๊กบ๊องทิตสาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2562 งานชิ้นนี้ได้ใช้แนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมสกี โดยได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง รัฐองค์รวม (Integral State) สังคมการเมือง (Political Society) ประชาสังคม (Civil Society) ปัญญาชน (Intellectuals) และแนวคิดสงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Position) เพื่ออธิบายกระบวนการต่อสู้ทางความคิดและการเคลื่อนไหวทางการเมืองในกรณีการจัดการทรัพยากรป่าไม้และที่ดินในแม่แจ่ม โอฬารนำเสนอว่ากระบวนการต่อสู้ในกรณีแม่แจ่มโมเดลนั้นไม่ได้เป็นเพียงการใช้กำลัง แต่ยังเป็นการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ผ่านการแย่งชิงพื้นที่ทางความคิดในสังคม (โอฬาร อ่องพะ, 2562: 226-232)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “ความเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายชนชั้นนำไทย พ.ศ. 2495-2535” เขียนโดย อาสา คำภา ปี 2562 เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การใช้แนวคิดทฤษฎีของอันโตนิโอ กรัมสกี ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนได้นำแนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมสกี มาใช้อธิบายถึงวิธีการที่สถาบันพระมหากษัตริย์ในประเทศไทยสร้างและรักษาอำนาจเหนือชนชั้นนำในช่วงเวลาดังกล่าว โดยเฉพาะการใช้กลไกทางการเมือง การทหาร และเครือข่ายบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน เพื่อควบคุมและครองอำนาจในระบบการเมืองไทย ผู้เขียนอธิบายว่าการสร้างอุดมการณ์ “ราชประชาสมาสัย” เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการใช้กลไกเพื่อรวมกลุ่มคนในเครือข่ายชนชั้นนำเข้าด้วยกันและสร้างความยินยอม (อาสา คำภา, 2562: 97-101)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังวิเคราะห์ว่าการครองอำนาจนำของสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงทศวรรษ 2500-2510 โดยการขยายเครือข่ายออกไปยังกลุ่มชนชั้นนำในระบบราชการและธุรกิจ การศึกษาดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนของการเมืองไทย และบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ผ่านแนวคิดของกรัมสกี (อาสา คำภา, 2562: 178)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา นักคิด นิตศาสตร์ไทย” ผู้เขียนคือ กมลวรรณ ชื่นชูใจ ซึ่งเป็นนักวิชาการอิสระ โดยเอกสารดังกล่าวตีพิมพ์เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2563

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดเรื่อง Hegemony หรือ "การครองอำนาจนำ" ของอันโตนิโอ กรัมสกี เพื่ออธิบายบทบาทของนักกฎหมายในสังคมไทย โดยเฉพาะกลุ่มนักกฎหมายที่มีบทบาทในทางการเมือง โดยกรัมสกีอธิบายว่าทุกสังคมมีปัญญาชนที่เป็นส่วนหนึ่งของการครองอำนาจนำ และปัญญาชนสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัญญาชนตามจารีต (Traditional Intellectuals) ที่ยึดโยงกับชนชั้นนำ และปัญญาชนออร์แกนิก (Organic Intellectuals) ที่ยึดโยงกับชนชั้นล่าง ในกรณีของไทย กลุ่มนิตราชฎ์ถูกอธิบายว่าเป็นปัญญาชนออร์แกนิก ที่ต่อต้านอำนาจของชนชั้นนำ โดยเสนอการปฏิรูปการเมืองและกฎหมายที่ให้ความสำคัญกับประชาชน นอกจากนี้ ยังนำแนวคิด ของ มิเชล 푸โกต์

เรื่อง Power/Knowledge มาใช้ร่วมกัน โดยอธิบายว่ากฎหมายเป็นพื้นที่ของการต่อสู้ทางอำนาจและการสร้างความรู้ที่สะท้อนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ สำหรับการใช้นโยบายของกรมซึ่งมาอธิบายในงานชิ้นนี้คือ นักกฎหมายฝ่ายนิติราษฎร์ถือเป็นตัวแทนของปัญญาชนออร์แกนิกที่พยายามเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจในสังคมไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง โดยเสนอการแก้ไขรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ เพื่อปกป้องประชาชนจากอำนาจรัฐที่ไม่ชอบธรรม ยิ่งไปกว่านั้นการต่อสู้ทางความคิดของนักกฎหมายกลุ่มนิติราษฎร์ถูกมองว่าเป็นการทำทลายการครองอำนาจนำของกลุ่มชนชั้นนำอนุรักษนิยม ซึ่งฟูโกต์ได้อธิบายว่า อำนาจไม่ได้เป็นสิ่งคงที่ แต่เป็นผลผลิตจากความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (กมลวรรณ ชื่นชูใจ, 2563: 88-97)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “อำนาจกับการให้และการรับ กรณีศึกษาบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง” เขียนโดย กาญจนา วิชญาปกรณ์ ตีพิมพ์ใน วารสารอารยธรรมศึกษา โขง-สาละวิน ตีพิมพ์เมื่อ เมษายน พ.ศ.2563

งานชิ้นดังกล่าวใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมชี่ มาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างการให้และการรับในบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง โดยชี้ให้เห็นว่า การครองอำนาจนำเป็นระบบความคิดหรือชุดความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม ซึ่งถูกควบคุมโดยผู้มีอำนาจผ่านกลไกทางสังคม เช่น ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้เขียนวิเคราะห์ว่าการครองอำนาจนำปรากฏในความเชื่อของตัวละครที่ยอมรับอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยผู้ที่มีอำนาจสามารถควบคุมและสร้างความยินยอมจากผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เช่น ทำวศิมลที่บวงสรวงเพื่อขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ยิ่งไปกว่านั้นการครองอำนาจนำของตัวละครในเรื่องนี้ยังสะท้อนถึงการยอมรับและการควบคุมอำนาจทางวัฒนธรรม เช่น การให้และรับพรจากเทวดา ซึ่งสื่อถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างมนุษย์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แนวคิดการครองอำนาจนำในงานชิ้นนี้ถูกใช้เพื่ออธิบายว่าการให้และการรับไม่ใช่เพียงแค่การกระทำทางกายภาพ แต่ยังแฝงไปด้วยการควบคุมอำนาจทางจิตใจ (กาญจนา วิชญาปกรณ์, 2563: 25-26)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “นาฏดุริยางคศิลป์สร้างชาติ การยินยอมและการต่อรองนิยามความเป็นไทยของข้าราชการสำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม” เขียนโดย ปิยาภา สังข์ทับทิม และวงอร พัวพันสวัสดิ์ ตีพิมพ์ใน วารสารการบริหารปกครอง ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมชี่ เพื่ออธิบายการสร้างความหมายของ "ความเป็นไทย" ผ่านการแสดงนาฏดุริยางคศิลป์ โดยเฉพาะการยอมรับและต่อรองกับอำนาจรัฐของข้าราชการสำนักการสังคีต ผู้เขียนใช้แนวคิดนี้ในการวิเคราะห์ว่ารัฐไทยใช้กลไกทางวัฒนธรรม เช่น การแสดงโขนและนาฏศิลป์ เพื่อสร้างและรักษาความเป็นไทยตามกรอบที่รัฐกำหนด และข้าราชการเองก็มีส่วนในการยอมรับและปรับเปลี่ยนตามบริบททางสังคม ผู้เขียนชี้ให้เห็น

ว่าข้าราชการสำนักการสังคีตถูกมองว่าเป็นปัญญาชนที่ช่วยรัฐสร้างความยินยอมพร้อมใจผ่านการอนุรักษ์และเผยแพร่นาฏศิลป์ไทย โดยใช้การฝึกซ้อมและการแสดงเป็นเครื่องมือในการปลูกฝัง “ไทยจารีต” ซึ่งเป็นวาทกรรมที่นิยามความเป็นไทยตามกรอบของชนชั้นนำ แม้ข้าราชการสำนักการสังคีตจะปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐกำหนด แต่ก็มี การต่อรองในบางเรื่อง เช่น การปรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายหรือรูปแบบการแสดงเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความลื่นไหลและขอบเขตของวาทกรรมไทยจารีตที่ไม่ตายตัว งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดของกรัมซีในการชี้ให้เห็นว่าการสร้างและรักษาอำนาจนำทางวัฒนธรรมผ่านนาฏศิลป์เป็นกระบวนการที่ทั้งครอบงำและเปิดโอกาสให้มีการต่อรอง (ปิยาภา สังข์ทับทิมสังข์ และวงอร พัวพันสวัสดิ์, 2563: 27-40)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า **“มาตรา 44 เครื่องมือในการครองอำนาจนำของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)”** เขียนโดย พิชามณูชู่ ศรีรักษาสินธุ์ และไพลิน ภูจินาพันธ์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดทฤษฎีของอันโตนิโอ กรัมซี โดยเฉพาะเรื่อง “การครองอำนาจนำ” (Hegemony) ซึ่งกรัมซีอธิบายถึงการครองอำนาจผ่านการผสมผสานระหว่างการบังคับ (coercion) และการสร้างความยินยอมพร้อมใจ (consent) ในสังคมผ่านกลไกทางการเมืองและอุดมการณ์ของรัฐ โดยเอกสารนี้นำกรอบแนวคิดของกรัมซีมาอธิบายการใช้มาตรา 44 ของรัฐบาล คสช. เพื่อสร้างอำนาจนำในสังคมการเมืองไทย สำหรับการใช้นโยบายของกรัมซีในการอธิบายงานดังกล่าวคือ รัฐบาล คสช. ใช้อำนาจบังคับผ่านกฎหมายมาตรา 44 ซึ่งถือเป็นกลไกการใช้อำนาจรัฐ (State Apparatus) ที่บังคับใช้ในพื้นที่สังคมการเมือง (Political Society) เช่น กองทัพ ตำรวจ กฎหมาย และศาล เพื่อสร้างสภาวะการครอบงำ มาตรา 44 ถูกใช้เพื่อกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจบังคับเพื่อปกครองสังคม และสร้างความยินยอมให้คนในสังคมยอมรับการใช้อำนาจนี้ แนวคิดของ “การโต้ตอบการครองอำนาจนำ” (Counter-Hegemony) ถูกนำมาอธิบายปรากฏการณ์ที่ประชาชนต่อต้านการใช้มาตรา 44 ผ่านการวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความไม่พอใจต่อกฎหมายนี้ ทำให้รัฐบาลต้องปรับเปลี่ยนนโยบายและยอมถอยเพื่อลดแรงต้านจากสังคม (พิชามณูชู่ ศรีรักษาสินธุ์ และไพลิน ภูจินาพันธ์, 2563: 171-188)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า **“การครองอำนาจนำของสหรัฐอเมริกา ศึกษาบทบาทการต่อต้านการทำรัฐประหารในพม่าของสหรัฐอเมริกา”** เขียนโดย อนุพัทธ์ ท่วมอ่ำ นิสิตปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา งานชิ้นนี้ได้รับการแก้ไขเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2564 และได้รับการยอมรับการตีพิมพ์เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2564

งานชิ้นดังกล่าวใช้แนวคิดทฤษฎีการครองอำนาจนำของ อันโตนิโอ กรัมสซี (Antonio Gramsci) ในการศึกษาและวิเคราะห์การครองอำนาจนำของสหรัฐอเมริกาในบริบทของการต่อต้านการทำรัฐประหารในพม่า กรัมสซีเสนอว่า การครองอำนาจนำหรือ "hegemony" คือการควบคุมอำนาจทั้งทางการเมืองและทางวัฒนธรรม โดยผ่านการสร้างความยินยอมพร้อมใจและการใช้อำนาจบังคับ ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงการครองอำนาจนำทางการเมือง ซึ่งสหรัฐฯ ใช้การบังคับด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ เช่น การประกาศคว่ำบาตรพม่าและการออกมาตรการต่างๆ ขณะเดียวกันการครองอำนาจนำทางวัฒนธรรม โดยการใช้สถาบันระหว่างประเทศและแนวคิดสิทธิมนุษยชนในการส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตย (อนุพัทธ์ ท้วมอ่ำ, 2564: 5-7)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า **“ความสุขในทัศนะของประชาชนพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มุมมองผ่านแนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony)”** เขียนโดย ปิยะ กิจถาวร ตีพิมพ์ในวารสารวารสารการเมืองและสังคม ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2565)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของอันโตนิโอ กรัมสซี เพื่ออธิบายปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลและชนชั้นปกครองใช้ทั้งการบังคับและการสร้างความยินยอมพร้อมใจเพื่อรักษาอำนาจนำในพื้นที่นี้ โดยปัญหาความขัดแย้งเกิดจากการครอบงำทางอุดมการณ์ของรัฐที่ไม่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติในพื้นที่ ขณะเดียวกันผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ใช่แค่เรื่องของความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม แต่เกิดจากการที่ชนชั้นปกครอง (State Society) ใช้อำนาจในการบังคับและควบคุมประชาชนในพื้นที่นี้ในส่วนของภาคประชาสังคม (Civil Society) สถาบันต่างๆ เช่น ครอบครัว ศาสนา และการศึกษา ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความยินยอมพร้อมใจของประชาชนต่ออำนาจรัฐ แนวคิดของกรัมสซีในงานชิ้นนี้ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและประชาชนในบริบทของความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ โดยเน้นถึงการสร้างความยินยอมผ่านกลไกต่างๆ ในภาคประชาสังคม (ปิยะ กิจถาวร, 2565: 1-10)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า **“ความหมายทางการเมืองบางประการในภาพยนตร์เรื่องบังไฟ”** เขียนโดย วีรชน เกษสกุล ตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 ในปี พ.ศ. 2565

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมสซี เพื่ออธิบายการต่อสู้ทางความคิดในภาพยนตร์ โดยเฉพาะการปะทะกันระหว่างความเชื่อทางศาสนาและวิทยาศาสตร์ ซึ่งสะท้อนถึงการครองอำนาจนำของอุดมการณ์ต่างๆ ในสังคม โดยทั้งความเชื่อและวิทยาศาสตร์สามารถอยู่ร่วมกันได้ในสถานะที่เหมาะสม ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่ได้มาจากการครอบงำ แต่เกิดจากการยอมรับและความยินยอมของสังคม (วีรชน เกษสกุล, 2565: 1-2)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “การจัดวางความคิดทางการเมืองของกลุ่มคณะราษฎร พ.ศ. 2475 - 2490” เขียนโดย วีรชน เกษสกุล เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรปีการศึกษา 2566

งานชิ้นนี้ผู้เขียนได้ใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมชี่ เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดวางความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มคณะราษฎรหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2475 แนวคิดของกรัมชี่ถูกนำมาใช้ในการอธิบายวิธีที่กลุ่มคณะราษฎรพยายามสร้างอำนาจนำในสังคมไทย โดยเฉพาะการรื้อถอนอุดมการณ์เก่าผ่านกลไกทางการเมือง เช่น การปรับโครงสร้างของกองทัพ การยกเลิกสิทธิพิเศษของเจ้านาย และการสถาปนาอุดมการณ์ใหม่ผ่านระบบการศึกษา ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าการรื้อถอนอุดมการณ์เก่าถูกอธิบายผ่านกลไกต่าง ๆ ที่คณะราษฎรนำมาใช้ เช่น การยกเลิกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับราชการแผ่นดินและการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ ยิ่งไปกว่านั้นคณะราษฎรยังได้สร้างอุดมการณ์ใหม่ผ่านการประกาศคณะราษฎรฉบับที่ 1 และการเสนอเค้าโครงการเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนถึงการจัดวางแนวคิดทางการเมืองแบบใหม่ในระบบการปกครองของไทย กล่าวโดยสรุปงานชิ้นนี้ใช้แนวคิดของกรัมชี่เพื่ออธิบายว่ากลุ่มคณะราษฎรได้พยายามจัดวางความคิดทางการเมืองอย่างไรในการสร้างความชอบธรรมและอำนาจนำทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว (วีรชน เกษสกุล, 2566: 5-155)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “กรอบโครงความคิดเชิงวิพากษ์ กรอบวิเคราะห์ใหม่ในการศึกษา ขบวนการทางสังคม” เขียนโดย ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร และประไพศิริ สันติทฤษฎีกร ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2566)

งานชิ้นนี้ใช้แนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมชี่ โดยเฉพาะในเรื่องของ การครองอำนาจนำ (Hegemony) และอุดมการณ์ดั้งเดิม - จิตสำนึกเชิงวิพากษ์ (Common sense – Good sense) เพื่อนำมาเป็นกรอบวิเคราะห์ร่วมกับทฤษฎีกรอบโครงความคิดของ เดวิด ฮาว์นส์ แนวคิดนี้เน้นที่การเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ผ่านกระบวนการสร้างจิตสำนึกเชิงวิพากษ์ในสังคม ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าอุดมการณ์ดั้งเดิมที่ครอบงำสังคมถูกสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนชนชั้นปกครอง และขบวนการทางสังคมต้องสร้างจิตสำนึกใหม่เพื่อต่อสู้กับอุดมการณ์ยิ่งไปกว่านั้นงานชิ้นนี้เสนอให้สร้าง “กรอบโครงความคิดเชิงวิพากษ์” (Good Frame) เพื่อช่วยในการสร้างจิตสำนึกเชิงวิพากษ์ในสังคมโดยกระบวนการนี้จะช่วยให้คนในสังคมตั้งคำถามต่ออุดมการณ์ดั้งเดิมที่ครอบงำอยู่ (ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร และประไพศิริ สันติทฤษฎีกร, 2566: 192-202)

งานชิ้นต่อมาที่มีชื่อว่า “การเมืองของระบอบอาหารในเศรษฐกิจการเมืองไทย: กรณีศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ไร่ไก่ จังหวัดน่าน พ.ศ. 2557-2562” เขียนโดย สันทราย วงษ์สุวรรณ เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปี 2566 งานชิ้นนี้ใช้แนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมชี่ เพื่อวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

ศูนย์การเรียนรู้ไว้ให้กับกลุ่มพลังทางสังคมและภาครัฐในช่วงปี พ.ศ. 2557-2562 โดยเน้นการศึกษาแนวคิดเรื่องอธิปไตยทางอาหารและระบอบอาหารทางเลือกที่ศูนย์การเรียนรู้ไว้ก็พยายามสร้างขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกใหม่แทนระบอบอาหารแบบบริษัทที่ครองอำนาจอยู่ ผู้เขียนอธิบายถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ไว้ให้กับกลุ่มพลังทางสังคมและการต่อสู้เพื่อความยั่งยืนในภาคการเกษตร เป็นการพยายามสร้างอำนาจนำใหม่ที่เกิดจากชุมชนและเกษตรกร (สันทราย วงษ์สุวรรณ, 2566 :118-119)

นอกเหนือจากนี้ การสร้างพื้นที่การต่อรองในระดับท้องถิ่นเพื่อให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองกับกลุ่มทุนและรัฐ เป็นตัวอย่างของการสร้างความยินยอมผ่านกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ทฤษฎีของกรัมซีในการศึกษาการต่อสู้เชิงอำนาจในระบบอาหารของไทย (สันทราย วงษ์สุวรรณ, 2566: 159-166) งานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ทฤษฎีของกรัมซีในการศึกษาการต่อสู้เชิงอำนาจในระบบอาหารของไทย

งานชิ้นสุดท้ายมีชื่อว่า **“การเมืองของระบอบสุขภาพเขตเมือง: กรณีศึกษาคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอในเขตเทศบาลนครจังหวัดพิษณุโลก (พ.ศ. 2561-2565)”** เขียนโดย ทศพล ชื่นจอหอ เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐศาสตรมหาวิทาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2566

งานชิ้นนี้ ผู้เขียนนำแนวคิด การครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ อันโตนิโอ กรัมซี มาใช้ในการอธิบายการจัดการระบบสุขภาพของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) โดยการครองอำนาจนำในพื้นที่นี้แสดงออกผ่านการสร้างความยินยอมพร้อมใจในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะการนำเสนอแนวทางการจัดการด้านสุขภาพที่ใช้โครงสร้างทั้งทางสังคมและการเมืองในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน (หน้า ขณะเดียวกันการครองอำนาจนำในกรณีศึกษานี้ก็เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ โดยเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวอย่างของการใช้กลไกประชาสังคม (Civil Society) ในการสร้างความยินยอมพร้อมใจวิเคราะห์การจัดการและการใช้ปัญญาชนท้องถิ่น (Organic Intellectuals) เพื่อสนับสนุนอุดมการณ์และนโยบายสุขภาพ ซึ่งสะท้อนถึงการครองอำนาจนำผ่านการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างรัฐและชุมชน งานชิ้นนี้จึงใช้แนวคิดของกรัมซีในการวิเคราะห์โครงสร้างและการครองอำนาจในระบบสุขภาพเขตเมือง (ทศพล ชื่นจอหอ, 2566: 50-135)

โดยสรุปการศึกษาสถานะองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการนำแนวคิดของอันโตนิโอ กรัมซีไปอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคมและการเมืองไทย เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปการศึกษาสถานะองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการนำแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมซซีไปอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคมและการเมืองไทย

งานวิจัย/บทความ	ผู้เขียน/ปี พ.ศ.	แนวคิดกรัมซซีที่ใช้	หัวข้อหลัก
รัฐบาลทักษิณกับความพยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ	วัชรพล พุทธิรักษา (2549)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การสร้าง ความชอบธรรมและอำนาจนำของรัฐบาลทักษิณผ่านนโยบายประชานิยมและสื่อมวลชน
การเกิดขึ้นและพัฒนาการของศิลปะร่วมสมัยไทยและศิลปินไทย	ทากายูกิ อาคิบะ (2550)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	ศิลปะร่วมสมัยและศิลปินไทยเป็นพื้นที่ในการท้าทายการครองอำนาจนำของรัฐ
แบบเรียนกับพระราชอำนาจในระบอบประชาธิปไตยของไทย	ณัฐรุจ วงศ์ทางสวัสดิ์ (2552)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	การปลูกฝังอุดมการณ์ผ่านแบบเรียนเพื่อสร้างการยอมรับพระราชอำนาจในระบอบประชาธิปไตยไทย
การแพร่กระจายอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยผ่าน ASTV	กมลพร วรกุล (2553)	การครองพื้นที่ทางความคิด (War of Position)	วิเคราะห์การใช้สื่อ ASTV ของพันธมิตรประชาชนเพื่อเผยแพร่อุดมการณ์และสร้างการยอมรับทางการเมือง
คู่อกรมกับความคิดของผู้เสพที่มีต่อภาพลักษณ์ของชาวญี่ปุ่น	เอวิตรา ศิระศาสตร์ (2554)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์วรรณกรรม "คู่อกรม" กับการสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกของญี่ปุ่นผ่านตัวละคร
นีโอกรัมเซียนและการขยายปริมณฑลทาง	ทภีพร สุพร (2556)	นีโอกรัมเซียน (Neo-Gramscianism)	วิเคราะห์การครองอำนาจนำของรัฐ

ความรู้ในทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ			มหาอำนาจในเวทีระหว่างประเทศ
ระบบแม่กะเทย ศิลปะและศาสตร์การครองอำนาจนำในสังคมกะเทยไทย	วัชรวิทย์ ชี้อัตย์ และวัชรพล พุทธิรักษา (2558)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	ระบบแม่ในชุมชนกะเทยไทยเป็นตัวอย่างของการใช้อำนาจนำทางสังคม
การเมืองในแบบเรียนชั้นมัธยมศึกษาของไทย	นฤมล นิ่มนวล (2559)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านแบบเรียนในระดับมัธยมศึกษา
แรงงานข้ามชาติกับการทำให้เป็น 'สัตว์เศรษฐกิจ'	กมลเศ โปธิกนิษฐพัชรินทร์ สิริสุนทร และ วัชรพล พุทธิรักษา (2560)	การครองอำนาจนำ (Hegemony), สภาวะถูกกดทับ (Subalternity)	การกดขี่แรงงานข้ามชาติในไทยในฐานะสัตว์เศรษฐกิจ
ภาพตัวแทนอุดมการณ์อัตถิภาวะนิยมในภาพยนตร์การ์ตูน	นนท์ ศรีโพธิ (2560)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การครอบงำทางอุดมการณ์ในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง Psycho-Pass The Movie
สัญญาของตราสัญลักษณ์สโมสรฟุตบอลในไทยพรีเมียร์ลีก	ธีร์คัน โททอง (2560)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การครอบงำอุดมการณ์และการใช้อำนาจทางสังคมผ่านตราสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอลในไทยพรีเมียร์ลีก
ความสัมพันธ์คาทอลิกกับสถาบันกษัตริย์ไทย	ชวลิต ตริยะประเสริฐ (2560)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	บทบาทของศาสนาคริสต์ในการสนับสนุนอุดมการณ์ของสถาบันกษัตริย์ไทย

<p>วาทกรรมสุขภาพและ สภาวะการถูกกดทับใน แรงงานข้ามชาติ</p>	<p>กมลเศ โปธิกนิษฐ (2561)</p>	<p>การครองอำนาจนำ (Hegemony) สภาวะ การถูกกดทับ Subalternity) ผู้ถูกกด ทับ (Subaltern), การ ตอบโต้การครอง อำนาจนำ (Counter- Hegemony)</p>	<p>การวิเคราะห์วาทกรรม สุขภาพและสภาวะการ ถูกกดทับของแรงงาน ข้ามชาติ และการตอบ โต้ผ่านการพัฒนา ทักษะและสำนึกใหม่ เพื่อการอยู่รอด</p>
<p>การประกอบสร้าง กฎหมายโบราณอีสาน พ.ศ. 2322-2433</p>	<p>นิติลักษณะ แก้วจันดี (2561)</p>	<p>เจตจำนงร่วม ประชาชาติ (National-Popular Collective Will)</p>	<p>การวิเคราะห์กฎหมาย อีสาน 6 ฉบับในแง่ของ เจตจำนงร่วมของสังคม อีสาน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก ความสัมพันธ์คน-คน คน-ธรรมชาติ และคน- สิ่งเหนือธรรมชาติ</p>
<p>การใช้อำนาจของชน ชั้นปกครองใน วรรณกรรมของจอร์จ ออร์เวลล์</p>	<p>ณัฐพล ชลวนารัตน์ (2561)</p>	<p>การครองอำนาจนำ (Hegemony)</p>	<p>วิเคราะห์การใช้อำนาจ ของชนชั้นปกครองใน วรรณกรรมเรื่อง Animal Farm และ 1984 ของจอร์จ ออร์ เวลล์</p>
<p>ชุมชนป้อมมหากาฬ การต่อสู้เพื่อแก้ปัญหา การไถ่ที่ดิน</p>	<p>ณัฐอร เจือจันทร์ และ ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ (2562)</p>	<p>การครองอำนาจนำ (Hegemony)</p>	<p>วิเคราะห์การใช้อำนาจ รัฐไทยในการควบคุม สิทธิและเสรีภาพใน การแสดงออกในพื้นที่ สาธารณะภายใต้ คสช</p>
<p>รัฐไทยกับการเมืองของ การจัดการทรัพยากร ป่าไม้และที่ดิน กรณี</p>	<p>โอฬาร อ่องพะ (2562)</p>	<p>รัฐองค์รวม (Integral State) สังคมการเมือง</p>	<p>การวิเคราะห์การต่อสู้ ทางความคิดและการ เคลื่อนไหวทาง</p>

แม่แจ่มโมเดล		(Political Society) ประชาสังคม (Civil Society) ปัญญาชน (Intellectuals) สงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Position)	การเมืองในกรณีการจัดการทรัพยากรป่าไม้และที่ดินในแม่แจ่ม
ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา นักคิด นักคิดศาสตร์ไทย	กมลวรรณ ชื่นชูใจ (2563)	การครองอำนาจนำ (Hegemony) ปัญญาชนออร์แกนิก (Organic Intellectuals)	วิเคราะห์บทบาทของนักกฎหมายในฐานะปัญญาชนที่เกี่ยวข้องกับการครองอำนาจนำในสังคมไทย
อำนาจกับการให้และการรับในบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง	กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2563)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างการให้และการรับในบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง
นาฏดุริยางคศิลป์สร้างชาติ	ปิยาภา สังขทัตทิมาสังข์ และ วงอร พัวพันธ์ สวัสดิ์ (2563)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การสร้างและรักษาอำนาจนำทางวัฒนธรรมผ่านนาฏศิลป์ไทย
มาตรา 44 เครื่องมือในการครองอำนาจนำของรัฐบาล คสช.	พิชามญชุ์ ศรีรักษาสินธุ์ และ ไพลิน ภูจินาพันธ์ (2563)	การครองอำนาจนำ (Hegemony), การโต้ตอบการครองอำนาจนำ (Counter-Hegemony)	การใช้มาตรา 44 เพื่อสร้างอำนาจนำทางการเมืองในไทยโดยรัฐบาล คสช.
การครองอำนาจนำของสหรัฐฯ ในการต่อต้านการทำ	อนุพัทธ์ ท่วมอ้า (2564)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การใช้อำนาจนำของสหรัฐฯ ในการต่อต้านการทำ

รัฐประหารในพม่า			รัฐประหารในพม่า
ความสุขในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	ปิยะ กิจถาวร (2565)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านแนวคิดการครองอำนาจนำ
ความหมายทางการเมืองบางประการในภาพยนตร์เรื่องบังไฟ	วีรชน เกษสกุล (2565)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การต่อสู้ทางความคิดในภาพยนตร์เรื่องบังไฟระหว่างความเชื่อและวิทยาศาสตร์
การจัดวางความคิดทางการเมืองของกลุ่มคณะราษฎร	วีรชน เกษสกุล (2566)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	วิเคราะห์การจัดวางความคิดทางการเมืองของกลุ่มคณะราษฎรหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี 2475
กรอบโครงความคิดเชิงวิพากษ์	ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร และ ประไพศิริ สันติทฤษฎีกร (2566)	การครองอำนาจนำ (Hegemony) จิตสำนึกเชิงวิพากษ์ (Good Sense)	เสนอกรอบวิเคราะห์ใหม่ในการสร้างจิตสำนึกเชิงวิพากษ์เพื่อต่อสู้กับอุดมการณ์ดั้งเดิม
การเมืองของระบอบอาหารในเศรษฐกิจการเมืองไทย: กรณีศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ใจไก่ จังหวัดน่าน พ.ศ. 2557-2562	สันทราย วงษ์สุวรรณ (2566)	การครองอำนาจนำ (Hegemony)	การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์การเรียนรู้ใจไก่กับกลุ่มพลังทางสังคมและภาครัฐ พร้อมแนวคิดอธิปไตยทางอาหารและระบอบอาหารทางเลือก

การเมืองของระบอบ สุขภาพเขตเมือง	ทศพล ชื่นจอหอ (2566)	การครองอำนาจนำ (Hegemony), ปัญญาชนออร์แกนิก (Organic Intellectuals)	วิเคราะห์การจัดการ ระบบสุขภาพเขตเมือง ในจังหวัดพิษณุโลก ผ่านแนวคิดการครอง อำนาจนำและการมี ส่วนร่วมของชุมชน
------------------------------------	-------------------------	---	---

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

2.3 การทบทวนสถานะองค์ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสซี

ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในจุดมุ่งหมายของบทนี้ว่าในส่วนนี้คือความพยายามในการทบทวนวรรณกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดสภาโรงงาน (Concept of the Factory Council) ของ อันโตนิโอ กรัมสซี (Antonio Gramsci) โดยเป็นการทบทวนวรรณกรรมจากผู้วิจัยก่อนหน้า โดยเนื้อหาประกอบดังนี้ จอห์น เอ็ม. แคมเม็ต (John M. Cammet) (1969) ได้อธิบายถึงการพัฒนาแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัมสซี (Antonio Gramsci) ผ่านงานของเขาที่มีชื่อว่า *“Antonio Gramsci & the Origins of Italian Communism”* ว่าเป็นผลจากการร่วมมือกับเพื่อนร่วมอุดมการณ์ ซึ่งถือเป็นการสร้างรากฐานที่สำคัญสำหรับแนวคิดการจัดระเบียบชนชั้นแรงงานและการปฏิวัติทางสังคมของกรัมสซี อย่างไรก็ตาม แคมเม็ตได้ชี้ให้เห็นว่ากรัมสซีเองไม่เคยมีส่วนร่วมในการเมืองอย่างลึกซึ้งกับพรรคสังคมนิยมอิตาลี (Italian Socialist Party หรือ PSI) (John M. Cammet, 1969: 65-72)

แคมเม็ตอธิบายว่า กรัมสซีให้ความสำคัญกับการให้ความรู้แก่ชนชั้นแรงงาน และการวางรากฐานทางวัฒนธรรมสำหรับสังคมในอนาคต ซึ่งสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของเขาที่ว่า การปฏิวัติทางสังคมต้องเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมก่อนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความพยายามของกรัมสซีในการจัดตั้ง หนังสือพิมพ์ลอดีเน่ นูโอโว (L'Ordine Nuovo) ในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. 1919 เป็นการแสดงให้เห็นถึงการมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงสังคมผ่านการศึกษา และการเผยแพร่อุดมการณ์มาร์กซิสต์ โดยกรัมสซีเป็นปัญญาชนเพียงคนเดียวที่รวมอยู่ในคณะกรรมการบริหารของ Ordine Nuovo ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแนวคิดทางการเมืองและการปฏิวัติของเขา (John M. Cammet, 1969: 65-72)

หนังสือพิมพ์ ลอดีเน่ นูโอโว (L'Ordine Nuovo) ซึ่งเริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ของขบวนการแรงงานในอิตาลี ไม่เพียงเพราะบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือพิมพ์นี้ต่อมากลายเป็นแกนนำของพรรคคอมมิวนิสต์

อิตาลี (Italian Communist Party) แต่ยังเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดและอุดมการณ์ของกรั้มซีต่อสาธารณชนอีกด้วย (John M. Cammet, 1969: 65-72)

ขณะเดียวกัน หนังสือพิมพ์ ลอติเน นูโอโว (L'Ordine Nuovo) เป็นเสมือนเวทีที่กรั้มซีใช้ในการรณรงค์และผลักดันแนวคิดการจั้ดระเบียบสังคมแบบสหภาพโซเวียต ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญที่เขาเชื่อว่าสามารถนำมาใช้ในบริบทของประเทศอิตาลีหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 แนวคิดนี้ไม่เพียงแต่เน้นไปที่การปฏิวัติทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการจั้ดระบบเศรษฐกิจและสังคมใหม่ที่คนงานจะมีอำนาจควบคุมการผลิตและการบริหารงานภายในสังคมนเอง กล่าวโดยสรุปจอห์น เอ็ม. แคมเม็ต (John M. Cammet) ชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของกรั้มซีในการพัฒนาทฤษฎี และการจั้ดตั้งโครงสร้างทางการเมืองใหม่ผ่านการศึกษและการเผยแพร่อุดมการณ์ทางวัฒนธรรม (John M. Cammet, 1969: 65-72)

กวิน เอ. วิลเลียมส์ (Gwyn a. Williams) (1975) ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรั้มซี (Antonio Gramsci) ผ่านงานของเขาที่มีชื่อว่า “Proletarian Order” ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจของอิตาลีในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เขาอธิบายว่า กรั้มซีเห็นว่าคณะกรรมการสภาโรงงานเป็นองค์กรที่ช่วยให้ชนชั้นแรงงานสามารถควบคุมการผลิตและสร้างสังคมใหม่ที่เป็นของชนชั้นกรรมาชีพได้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการควบคุมการผลิตนี้ เป็นการตอบสนองต่อระบบทุนนิยมที่ครอบงำอุตสาหกรรมของอิตาลีในยุคนั้น (Gwyn a. Williams, 1975: 24-34)

สำหรับแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) กล่าวคือคณะกรรมการโรงงานเป็นหน่วยงานที่กรั้มซีเสนอขึ้นเพื่อให้คนงานมีสิทธิเข้าร่วมในการบริหารจัดการโรงงานของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้บริหารหรือนายทุน คณะกรรมการโรงงานเป็นทั้งกลไกการต่อรองและเครื่องมือในการปฏิวัติทางสังคม ซึ่งกรั้มซีเชื่อว่าจากพื้นฐานของคณะกรรมการนี้ จะสามารถขยายไปสู่การปกครองแบบสังคมนิยมที่แรงงานจะมีอำนาจเต็มที่ในการจั้ดการทุกกระบวนการของสังคม (Gwyn a. Williams, 1975: 24-34)

อย่างไรก็ดี วิลเลียมส์ มองเห็นข้อจำกัด และการวิจารณ์ของแนวคิดในข้างต้น กล่าวคือ แม้ว่าแนวคิดนี้จะได้รับการยอมรับจากขบวนการแรงงานบางส่วน แต่นักวิจารณ์หลายคนมองว่ากรั้มซีมองข้ามปัจจัยสำคัญ เช่น บทบาทของรัฐและอำนาจของชนชั้นนายทุน กรั้มซีเชื่อว่าคณะกรรมการโรงงานจะสามารถแทนที่ระบบรัฐทุนนิยมได้อย่างสมบูรณ์ ในทางตรงกันข้ามกลับพบว่าความซับซ้อนของระบบเศรษฐกิจ และการเมืองทำให้แนวคิดนี้ยากต่อการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง (Gwyn a. Williams, 1975: 24-34)

นอกเหนือจากนี้ วิลเลียมส์ ยังกล่าวถึงความเชื่อโยงระหว่างสภาโรงงาน และการเมือง กล่าวคือนอกจากการเป็นเครื่องมือในโรงงานแล้ว กรั้มซียังมองว่าคณะกรรมการโรงงานจะเป็นกลไก

ในการเชื่อมโยงแรงงานกับการเมือง โดยคนงานจะมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งกรั้มซีเชื่อว่าเมื่อแรงงานมีอำนาจในการควบคุมการผลิตแล้ว พวกเขาจะสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระบบการปกครองแบบกรั้มมาซีฟ (Gwyn a. Williams, 1975: 24-34)

แฟรงคลิน แอดเลอร์ (Franklin Adler) (1977) ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรั้มซี ผ่านงานของเขาที่มีชื่อว่า “FACTORY COUNCILS, GRAMSCI AND THE INDUSTRIALISTS” เขาอธิบายว่าแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของกรั้มซีนั้นเป็นหนึ่งในข้อเสนอทางทฤษฎีที่สำคัญในการสร้างรัฐของชนชั้นกรั้มมาซีฟ แนวคิดนี้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงสังคมอิตาลีหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งกรั้มซีมองว่าคณะกรรมการโรงงานจะเป็นหน่วยงานที่ช่วยให้ชนชั้นแรงงานมีอำนาจในการจัดการการผลิตและการเมืองของตนเองได้อย่างอิสระ อย่างไรก็ตามเขามองว่าแนวคิดนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางจากทั้งฝั่งนายทุนและนักทฤษฎีทฤษฎีมาร์กซิสต์ที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้คณะกรรมการโรงงานเป็นเครื่องมือในการปลดปล่อยสังคม (Franklin Adler, 1977: 68-69)

แฟรงคลินซีให้เห็นว่ากรั้มซีมองคณะกรรมการโรงงานหากพิจารณาในแง่ดี คณะกรรมการดังกล่าวเป็นองค์กรที่สามารถช่วยปลดปล่อยชนชั้นกรั้มมาซีฟจากสังคมนิยมได้ โดยให้แรงงานมีอำนาจในการควบคุมการผลิตเอง ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งคณะกรรมการโรงงานนี้สามารถเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างรัฐกรั้มมาซีฟ (Proletarian State) ได้ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในแง่ลบแฟรงคลินมองว่ากรั้มซีขาดการวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคมนิยมในตะวันตก และตะวันออกที่ปรากฏในบทความภายหลังของเขา (Franklin Adler, 1977: 68-69)

แฟรงคลินมองว่าข้อวิจารณ์ที่สำคัญต่อแนวคิดของกรั้มซี คือการที่เขาประเมินความแข็งแกร่งของชนชั้นนายทุนอุตสาหกรรมในอิตาลีหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ต่ำเกินไปกรั้มซีเชื่อว่าชนชั้นนายทุนอุตสาหกรรมจะอ่อนแอลงจนไม่สามารถควบคุมชนชั้นแรงงานได้ อย่างไรก็ตาม กลับกลายเป็นว่าชนชั้นนี้มีความแข็งแกร่งกว่าที่เขาคาดไว้ ทำให้การปฏิวัติของชนชั้นกรั้มมาซีฟในอิตาลีต้องพ่ายแพ้ (Franklin Adler, 1977: 72)

ยิ่งไปกว่านั้น แฟรงคลินยังเห็นว่าคณะกรรมการโรงงานที่กรั้มซีเสนอถูกมองว่าเป็นองค์กรที่ขัดแย้งกับพรรคการเมืองและสหภาพแรงงานแบบดั้งเดิม เนื่องจากคณะกรรมการโรงงานเป็นหน่วยงานที่มีความอิสระสูง ไม่สามารถควบคุมได้โดยสหภาพแรงงานหรือพรรคการเมืองแนวคิดนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกรั้มซี และสหภาพแรงงานในการพยายามเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตแบบทุนนิยม (Franklin Adler, 1977: 73)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี เป็นแนวคิดที่เน้นการให้ชนชั้นแรงงานมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต และการปกครอง ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจรวมไปถึงการเมืองอย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามข้อจำกัดในทางปฏิบัติและการวิพากษ์วิจารณ์ทำให้แนวคิดนี้เผชิญกับความท้าทายในทางปฏิบัติ (Franklin Adler, 1977: 73)

แอนน์ โชว์สแต็ค แซสซูน (Anne Showstack Sassoon) (1980) ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี ผ่านงานของเขามีชื่อว่า *“Gramsci’s Politics”* แซสซูนได้อธิบายถึงการเกิดขึ้นของแนวคิด “สภาโรงงาน” (Factory Council) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับบทบาทสำคัญของกรัมสกี และสหายของเขาจากกลุ่มสังคมนิยมแห่งตูริน (Turin Socialist Youth Section) ซึ่งประกอบด้วย แองเจโล ทาสก้า (Angelo Tasca) ปาลมีโร โทกลีเยตติ (Palmiro Togliatti) และอุมแบร์โต แตรรัราชินี (Umberto Terracini) แซนซูนกล่าวว่าพวกเขาพร้อมกันจัดทำหนังสือพิมพ์ *ลอร์ดิเน่ นูโอโว* (L’Ordine Nuovo) ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1917 โดยหนังสือพิมพ์นี้ถือเป็นสถาบันทางความคิดสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเคลื่อนไหวของชนชั้นกรรมาชีพในอิตาลีในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 (Anne Showstack Sassoon, 1980: 31-32)

แซสซูนยังกล่าวถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ *ลอร์ดิเน่ นูโอโว* (L’Ordine Nuovo) และการเคลื่อนไหวของสภาโรงงาน หนังสือพิมพ์ดังกล่าวไม่เพียงแต่มีบทบาทเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไป แต่ยังเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดการปฏิวัติทางการเมืองและการจัดตั้งสภาโรงงานที่กรัมสกีให้ความสนใจ เขาใช้หนังสือพิมพ์นี้ในการส่งเสริมแนวคิดของการจัดตั้งองค์กรที่สามารถรับมือกับวิกฤตการปฏิวัติในอิตาลีหลังสงครามได้ การจัดตั้งสภาโรงงานถือเป็นคำตอบที่กรัมสกีมองว่าจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชนชั้นแรงงานได้ในยุคนั้น เนื่องจากสภาพแรงงาน และพรรคสังคมนิยมอิตาลี (PSI) ไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาที่แท้จริงของชนชั้นแรงงานได้ (Anne Showstack Sassoon, 1980: 31-32)

นอกเหนือจากนี้ แซสซูนได้วิเคราะห์ว่าหนึ่งในเหตุผลที่กรัมสกีหันมาให้ความสนใจกับสภาโรงงาน คือความล้มเหลวของสหภาพแรงงานแบบดั้งเดิมที่ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์หลังสงคราม มากไปกว่านั้นกรัมสกียังวิเคราะห์ว่าการปฏิวัติในยุคนั้นเกิดขึ้นจากวิกฤตการณ์ที่เกิดจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นสงครามระหว่างรัฐมหาอำนาจที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจไม่สามารถเติบโตได้โดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐ สภาโรงงานจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ชนชั้นแรงงานสามารถต่อสู้ในสงครามชนชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Anne Showstack Sassoon, 1980: 31-32) กรัมสกีได้วิเคราะห์เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของชนชั้นกลาง และความอ่อนแอที่เกิดขึ้นจากวิกฤตสงคราม เขามองว่าการปฏิวัติไม่เพียงแต่เป็นไปได้ในช่วงเวลาหลังสงครามเท่านั้น แต่ยังเป็นผลจากวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ทำให้พื้นที่การเมือง และเศรษฐกิจถูกแยกออกจากกันในทางทฤษฎีแบบเสรีนิยมคลาสสิก กรัมสกีจึงมองว่าสภาโรงงานเป็นองค์กรที่เหมาะสมที่สุดในการช่วยให้ชนชั้น

แรงงานมีความสามารถในการพัฒนาและต่อสู้ในระดับประวัติศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจงในยุคนั้น ซึ่งเขามองเห็นถึงความซับซ้อนของกระบวนการนี้ (Anne Showstack Sassoon, 1980: 31-32)

กล่าวโดยสรุป แอนน์ โชว์สแต็ค แซสซูน (Anne Showstack Sassoon) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสภาโรงงานในแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) โดยได้เน้นย้ำถึงการที่กรัมสกีใช้สภาโรงงานเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงสังคม และการเมืองของอิตาลีหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 การวิเคราะห์ของแซสซูนยังชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ และบทบาทของกรัมสกีในการสร้างองค์กรที่สามารถรับมือกับความท้าทายทางเศรษฐกิจและการเมืองในยุคนั้น (Anne Showstack Sassoon, 1980: 31-32)

โรเจอร์ ไชมอน (Roger Simon) (1982) อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของ อันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) ผ่านงานของเขามีชื่อว่า *“Gramsci’s Political Thought”* เขากล่าวถึงว่า เป้าหมายสูงสุดของแนวคิดนี้คือการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกทางชนชั้นของชนชั้นกรรมาชีพให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ผ่านการต่อสู้และก้าวเข้าสู่การครองอำนาจ จากการผลิตหนังสือพิมพ์ ลอดิเน่ นูโอโว (L’Ordine Nuovo) ด้วยเหตุนี้สภาโรงงานจึงเป็นสื่อกลางในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญ สำหรับกรัมสกี เขาเชื่อว่าการปฏิวัติสังคมนิยมจะต้องสร้างขึ้นบนรากฐานของการทำงานที่เป็นระเบียบและความอดทนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในความสัมพันธ์ทางการผลิต (Roger Simon, 1982: 80-81)

ไชมอนอธิบายถึงต้นกำเนิดของแนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ของกรัมสกีเกิดจากการเคลื่อนไหวของสภาโรงงานในตูริน (Turin) ระหว่างปี ค.ศ. 1919-1920 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ชนชั้นแรงงานเริ่มมีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติในอิตาลี กรัมสกีและสหายของเขาประกอบไปด้วยแอนเจโล ทาสกา (Angelo Tasca) ปาลมีโร โตกลีอาตตี (Palmiro Togliatti) และอุมแบร์โต แตรร์ราซินี (Umberto Terracini) ได้ร่วมกันก่อตั้งหนังสือพิมพ์ลอดิเน่ นูโอโว (L’Ordine Nuovo) ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1919 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดของสภาโรงงาน โดยหนังสือพิมพ์นี้กลายเป็นกลไกสำคัญของการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สนับสนุนการจัดตั้งสภาโรงงานและการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการผลิต (Roger Simon, 1982: 80-81)

กรัมสกีเห็นว่าคณะกรรมการภายในโรงงานซึ่งเดิมที่มีหน้าที่จัดการข้อร้องเรียนของแรงงานนั้นควรเปลี่ยนแปลงให้กลายเป็น “สถาบันอำนาจของชนชั้นกรรมาชีพ” ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการและบริหารงานของโรงงานแทนนายทุน กรัมสกีและสหายของเขาได้เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการภายในผ่านบทความในหนังสือพิมพ์ลอดิเน่ นูโอโว (L’Ordine Nuovo) เพื่อสร้างระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงของแรงงาน และเพื่อสร้างโรงเรียนประสบการณ์ทางการเมืองและการบริหารที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกของชนชั้นกรรมาชีพ การเคลื่อนไหวนี้ได้รับการตอบรับอย่างรวดเร็ว คณะกรรมการภายในได้พัฒนาไปสู่คณะกรรมการสภาโรงงาน และขยายตัว

อย่างรวดเร็วกลายเป็นขบวนการที่มีอิทธิพลในการต่อสู้ทางชนชั้นในตูริน สภาโรงงานกลายเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้คนงานมีอำนาจในการควบคุมการผลิตและจัดระเบียบภายในโรงงาน ซึ่งเป็นแนวคิดที่กรัสม์ซึ่งมองว่าจะนำไปสู่การปฏิวัติสังคมและการสร้างรัฐกรมาชีพ (Roger Simon, 1982: 80-81)

นอกเหนือจากนี้ ไชมอนยังกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างสภาโรงงานในอิตาลีและสหภาพโซเวียตในรัสเซีย กล่าวคือแม้ว่าสภาโรงงานในอิตาลีจะได้รับแรงบันดาลใจจากการปฏิวัติรัสเซีย แต่ก็มี ความแตกต่างที่ชัดเจน เนื่องจากสภาโรงงานในอิตาลีไม่ได้เป็นองค์กรระดับภูมิภาคแบบสหภาพโซเวียต แต่เป็นองค์กรที่มีฐานอยู่ในโรงงานโดยตรง ซึ่งเน้นการควบคุมกระบวนการผลิตและแรงงาน การเคลื่อนไหวของสภาโรงงานในอิตาลีเป็นองค์กรที่ทำให้คนงานในฐานะผู้ผลิตมีอำนาจและมีส่วนร่วมในการจัดการ ไม่ว่าพวกเขาจะเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานหรือไม่ก็ตาม (Roger Simon, 1982: 80-81)

อย่างไรก็ดี ไชมอนได้อธิบายถึงผลกระทบและการสิ้นสุดของการเคลื่อนไหว กล่าวคือแม้ว่าการเคลื่อนไหวของสภาโรงงานจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่ยิ่งใหญ่ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่ก็ต้องเผชิญกับอุปสรรคจากพรรคสังคมนิยมแห่งอิตาลี (PSI) และสหภาพแรงงานที่ยอมประนีประนอมกับรัฐบาล ในที่สุดการยึดครองโรงงานซึ่งเริ่มต้นจากเมืองมิลานก็ถูกยกเลิกในเดือนกันยายน ค.ศ. 1920 แม้การเคลื่อนไหวนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของชนชั้นกรมาชีพในการควบคุมอุตสาหกรรม แต่ความล้มเหลวของการเคลื่อนไหวนี้นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของขบวนการฟาสซิสต์ภายใต้การนำของมูสโสลินี และการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์อิตาลีในปี ค.ศ. 1921 (Roger Simon, 1982: 80-81)

กล่าวโดยสรุป โรเจอร์ ไชมอน (Roger Simon) แสดงให้เห็นว่าแนวคิดสภาโรงงานของกรัสม์ซึ่งเป็นแนวคิดที่พยายามเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจของอิตาลี โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชนชั้นกรมาชีพในการควบคุมการผลิตและสร้างระบอบประชาธิปไตยในโรงงาน แม้จะมีความสำเร็จในช่วงแรก แต่การเคลื่อนไหวนี้ก็ต้องเผชิญกับข้อจำกัดและสิ้นสุดลงในช่วงท้ายของปี ค.ศ. 1920 ซึ่งเป็นการเปิดทางให้ขบวนการฟาสซิสต์เข้ามามีอำนาจแทน (Roger Simon, 1982: 80-81)

องตัวเนต เอส. ฟิลลิปส์ (Antoinette S. Phillips) และอาเทอร์ จี. บีไดแอน (Arthur G. Bedeian) (1990) ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัสม์ (Antonio Gramsci) ผ่านงานของพวกเขาที่มีชื่อว่า “Understanding Antonio Gramsci’s Ambiguous Legacy” โดยกล่าวว่า อันโตนิโอ กรัสม์ (Antonio Gramsci) นักทฤษฎีมาร์กซิสต์ชาวอิตาลีเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ของเขาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 แนวคิดนี้มุ่งเน้นให้ชนชั้นแรงงานสามารถควบคุมการผลิตและบริหารจัดการโรงงานได้โดยตรง โดยกรัสม์เชื่อว่าคณะกรรมการโรงงานจะเป็นจุดเริ่มต้นของการ

ปฏิวัติทางสังคม ที่จะทำให้งานมีอำนาจเต็มที่ในกระบวนการผลิตและการเมือง (Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian, 1990: 36)

พวกเขาอธิบายถึงบทบาทของสภาโรงงานตามมุมมองของกรัสม์ชื่อว่า สภาโรงงาน (Factory Council) ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการต่อสู้เพื่อสิทธิของแรงงาน แต่ยังเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างรัฐกรรมาชีพ (Proletarian State) ผ่านการควบคุมการผลิตอย่างเป็นระบบในโรงงานแต่ละแห่ง สภาโรงงานจะให้สิทธิ์แก่แรงงานในการตัดสินใจเรื่องการผลิต และจะเป็นกลไกในการสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างคนงานและรัฐ ทำให้เกิดความร่วมมือที่แท้จริงในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian, 1990: 37)

อย่างไรก็ดี ฟิลลิปส์ และปีโตแอน มองว่าแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของกรัสม์ซึ่งได้รับการวิจารณ์ในเรื่องของการขาดความยืดหยุ่นในการประยุกต์ใช้ในโลกจริง โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่มีความซับซ้อนในยุคนั้น กรัสม์มองว่าคณะกรรมการโรงงานจะสามารถทำให้งานเข้าถึงอำนาจในการควบคุมการผลิตได้อย่างแท้จริง แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องเผชิญกับอุปสรรคจากชนชั้นนายทุนและรัฐ (Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian, 1990: 38)

นอกเหนือจากนี้ ฟิลลิปส์ และปีโตแอน กล่าวถึงหนึ่งในเป้าหมายหลักของกรัสม์ในการสร้างคณะกรรมการโรงงาน คือการสร้างความรู้และการศึกษาให้กับชนชั้นแรงงาน เพื่อให้พวกเขาสามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการและควบคุมการผลิต กรัสม์เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนี้จะทำให้แรงงานมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเศรษฐกิจและการเมืองของรัฐ (Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian, 1990: 38)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัสม์ (Antonio Gramsci) เป็นหนึ่งในความพยายามที่สำคัญในการสร้างอำนาจให้แก่ชนชั้นแรงงาน โดยการให้พวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องการผลิตและการเมือง อย่างไรก็ตามข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้แนวคิดนี้ยังคงเป็นประเด็นสำคัญในการวิพากษ์วิจารณ์ (Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian, 1990: 41)

แดร์โรว์ เชคเตอร์ (Darrow Schecter) (1991) ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัสม์ (Antonio Gramsci) ผ่านงานเขาที่มีชื่อว่า “Gramsci And The theory of Industrial Democracy” สำหรับเชคเตอร์เขาให้ความสำคัญกับแนวคิดสภาโรงงาน (Factory Council) ในฐานะที่เป็นต้นแบบของรัฐชนชั้นกรรมาชีพ แนวคิดนี้เน้นการมีส่วนร่วมของมวลชนในกระบวนการปฏิบัติ เชคเตอร์อธิบายว่าการปฏิบัติต้องเป็นงานของมวลชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ปลดปล่อยชนชั้นแรงงานอย่างแท้จริง การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จไม่ควรเป็นเพียงการแทนที่ผู้ปกครองกลุ่มหนึ่งด้วยผู้ปกครองอีกกลุ่มหนึ่ง หากแต่ควรเป็นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง ซึ่งสภาโรงงานเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการ

นำพาชนชั้นกรรมาชีพไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ (Darrow Schechter, 1991: 28-102)

เชคเตอร์อธิบายว่า กรัสม์ชี้มองว่าสภาโรงงานเป็นองค์กรรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากสหภาพแรงงานและพรรคการเมืองแบบดั้งเดิมที่เกิดขึ้นในระบบทุนนิยมและประชาธิปไตยแบบรัฐสภา สภาโรงงานเป็นตัวแทนของรูปแบบประชาธิปไตยที่แท้จริงของชนชั้นแรงงาน ซึ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนงานในกระบวนการผลิตและการตัดสินใจทางการเมือง สภาโรงงานยังเป็นองค์กรที่ช่วยให้คนงานสามารถพัฒนาจิตสำนึกทางสังคมและสร้างประสบการณ์ร่วมกันในการต่อสู้กับระบบทุนนิยม การมีส่วนร่วมในสภาโรงงานเป็นกระบวนการที่ไม่เพียงแต่เน้นการผลิตทางอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คนงาน ซึ่งถูกมองว่าเป็นคุณค่าที่ดีและถาวร สภาโรงงานเป็นพื้นที่ที่คนงานสามารถรวมตัวกันเพื่อแสดงความเป็นอิสระรวมไปถึงการยืนยันอำนาจอธิปไตยของพวกเขาในฐานะผู้ผลิต โดยกรัสม์ชี้มองว่านี่คือรูปแบบประชาธิปไตยที่สามารถตอบสนองความต้องการของชนชั้นแรงงานได้อย่างแท้จริง (Darrow Schechter, 1991: 28-102)

นอกเหนือจากนี้ เชคเตอร์ยังได้กล่าวถึงมุมมองของกรัสม์ชี้ที่วิจารณ์ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยเฉพาะในบทความที่เขาเขียนในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1919 กรัสม์ชี้ได้วิจารณ์ว่าระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาไม่สามารถนำพาสังคมไปสู่ลัทธิสังคมนิยมได้ เนื่องจากระบบนี้ถูกออกแบบมาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุนเท่านั้น กรัสม์ชี้เห็นว่าสภาโรงงานเป็นรูปแบบองค์กรที่เหมาะสมที่สุดในการจัดตั้งรัฐชนชั้นกรรมาชีพ เพราะสภาโรงงานสามารถสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและพัฒนาจิตสำนึกทางสังคมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติ ยิ่งไปกว่านั้นกรัสม์ชี้ยังวิพากษ์วิจารณ์การขยายตัวของกองกำลังการผลิตในระบบทุนนิยม ซึ่งส่งผลให้เกิดความขัดแย้งที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในโครงสร้างของระบบทุนนิยม การผูกขาดและอำนาจทางการเมืองที่ถ่ายโอนไปสู่ฝ่ายบริหารของรัฐสมัยใหม่ได้ทำให้ชนชั้นแรงงานถูกกีดกันจากอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง กรัสม์ชี้มองว่าการจัดตั้งสภาโรงงานจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำพาชนชั้นกรรมาชีพให้ก้าวข้ามข้อจำกัดของระบบทุนนิยมและสร้างรัฐใหม่ที่คนงานมีบทบาทสำคัญ (Darrow Schechter, 1991: 28-102)

กล่าวโดยสรุป แดร์โรว์ เชคเตอร์ (Darrow Schechter) ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของสภาโรงงานในฐานะองค์กรที่เป็นต้นแบบของรัฐชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งเขาได้อธิบายว่าการปฏิบัติทางสังคมของอันโตนิโอ กรัสม์ชี้ (Antonio Gramsci) ไม่ได้เน้นเพียงแค่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง โดยการสร้างจิตสำนึกทางชนชั้นผ่านการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตและการตัดสินใจในสภาโรงงาน สภาโรงงานจึงเป็นองค์กรที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาจิตวิญญาณทางสังคมและสร้างรัฐใหม่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชนชั้นกรรมาชีพ (Darrow Schechter, 1991: 28-102)

คาร์ล เลวี Carl Levy (2012) ได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัสมี่ (Antonio Gramsci) ผ่านงานเขาที่มีชื่อว่า *“Gramsci’s cultural and political sources: anarchism in the prison writings”* เลวีได้อธิบายว่ากรัสมี่เป็นนักคิดมาร์กซิสต์ผู้ทรงอิทธิพลในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างอำนาจให้แก่ชนชั้นกรรมาชีพผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการโรงงาน (Factory Council) แนวคิดนี้พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์ของกรัสมี่ในเมืองตูริน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมและการต่อสู้ของแรงงานในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 (Carl Levy, 2012: 44)

เขาอธิบายถึงบทบาทของสภาโรงงานผ่านมุมมองของกรัสมี่ กล่าวคือ สำหรับกรัสมี่เขามองว่าคณะกรรมการโรงงานไม่ได้เป็นเพียงแค่กลุ่มแรงงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการต่อรองผลประโยชน์ แต่ยังเป็นหน่วยงานที่จะนำไปสู่การปฏิวัติทางสังคม คณะกรรมการโรงงานมีบทบาทในการสร้างสังคมใหม่ที่ให้ความสำคัญกับคนงานมากขึ้น โดยสภาโรงงานจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนงานมีสิทธิ์ควบคุมการผลิตในโรงงาน ซึ่งถือเป็นก้าวแรกในการสร้างสังคมการปกครองแบบกรรมาชีพ อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้ถูกวิจารณ์ในแง่ของความเป็นไปได้จริง เนื่องจากการต่อสู้ทางชนชั้นในอิตาลียังคงมีความซับซ้อน กรัสมี่เห็นว่าสภาโรงงานจะสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างชนชั้นแรงงานกับกระบวนการทางการเมืองได้ แต่ต้องเผชิญกับอุปสรรคจากชนชั้นนายทุนและกลไกรัฐที่ยังคงแข็งแกร่ง (Carl Levy, 2012: 46-48)

ขณะเดียวกัน แม้ว่าแม้ว่าแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) จะมีความเป็นไปได้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลง ในทางตรงกันข้ามกรัสมี่ก็ถูกวิจารณ์ว่ามองข้ามปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริง กรัสมี่เชื่อว่าคณะกรรมการโรงงานจะสามารถนำพาสังคมไปสู่การปกครองแบบกรรมาชีพได้ แต่การเปลี่ยนแปลงนี้ยังคงต้องเผชิญกับอุปสรรคจากทั้งภายในขบวนการแรงงานเองและจากภายนอก เช่น ระบบการเมืองที่ยังคงถูกควบคุมโดยชนชั้นนายทุน (Carl Levy, 2012: 50)

อย่างไรก็ดี ความสำคัญของสภาโรงงานยังมีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เลวีอธิบายว่ากรัสมี่เชื่อว่าสภาโรงงานจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสังคมใหม่ การเข้าร่วมของคนงานในการบริหารจัดการการผลิตจะช่วยเสริมสร้างอำนาจของชนชั้นกรรมาชีพและลดบทบาทของนายทุนในการควบคุมโรงงาน แนวคิดนี้จึงสะท้อนถึงการมองเห็นศักยภาพของคนงานในการสร้างรัฐกรรมาชีพ และเป็นแนวทางหนึ่งในการต่อสู้กับระบบทุนนิยม (Carl Levy, 2012: 52)

กล่าวโดยสรุป สำหรับแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน “Factory Council” ของอันโตนิโอ กรัสมี่ (Antonio Gramsci) เป็นแนวคิดที่เน้นการสร้างอำนาจให้กับชนชั้นแรงงานผ่านการควบคุมการผลิตในโรงงาน ซึ่งกรัสมี่ มองว่าคณะกรรมการโรงงานจะเป็นหน่วยงานที่ช่วยให้คนงานมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอิตาลี อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้ยังคงต้องเผชิญกับ

ข้อจำกัดในทางปฏิบัติและการวิพากษ์จากทั้งนักทฤษฎีและขบวนการแรงงานในเวลานั้น (Carl Levy, 2012: 55)

ส่วนสุดท้ายงานของ โดเมนิก อ. คาสเซียโน (Domenico A. Cassiano) (2021) เขาได้อธิบายถึงแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Council) ของอันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) ผ่านงานที่มีชื่อว่า “Antonio Gramsci (1891-1937)” คาสเซียโนกล่าวว่าอันโตนิโอ กรัมสกี เป็นนักทฤษฎีมาร์กซิสต์ผู้มีบทบาทสำคัญในการวางแนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการโรงงาน (Factory Council) ซึ่งเป็นองค์กรที่เขาเชื่อว่าจะสามารถนำพาความเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่การปกครองแบบกรรมาชีพได้ กรัมสกีเห็นว่าคณะกรรมการโรงงานเป็นหน่วยงานที่ช่วยเสริมสร้างอำนาจให้แก่ชนชั้นแรงงาน ผ่านการควบคุมการผลิตและการบริหารจัดการในสถานประกอบการของตนเอง แนวคิดนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทของการต่อสู้ของแรงงานในยุโรปในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งอิตาลีเป็นหนึ่งในประเทศที่เผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างรุนแรง (Domenico A. Cassiano, 2021: 24)

ขณะเดียวกัน บทบาทของสภาโรงงาน กรัมสกีเห็นว่าคณะกรรมการโรงงานเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างอำนาจในการต่อรองให้กับชนชั้นกรรมาชีพ โดยเฉพาะในช่วงที่ระบบทุนนิยมกำลังเข้ามาควบคุมการผลิตในอุตสาหกรรมของอิตาลี คณะกรรมการโรงงานนี้มีบทบาทในการบริหารและควบคุมการผลิตจากภายใน ซึ่งเป็นก้าวแรกในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยกรัมสกีเชื่อว่าคณะกรรมการโรงงานจะสามารถเป็นสถาบันที่ช่วยลดอิทธิพลของชนชั้นนายทุนและรัฐได้อย่างไรก็ตาม แนวคิดเรื่องสภาโรงงานถูกวิพากษ์วิจารณ์จากทั้งภายใน และภายนอกขบวนการแรงงาน เนื่องจากกรัมสกีมองข้ามปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองที่สำคัญ โดยเฉพาะบทบาทของรัฐในฐานะที่เป็นตัวแทนของชนชั้นนายทุนซึ่งยังคงมีอำนาจเหนือชนชั้นแรงงาน แม้จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงงานก็ตาม (Domenico A. Cassiano, 2021: 27-29)

คาสเซียโนชี้ให้เห็นถึงแนวคิดสภาโรงงานกับการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยกรัมสกีมองว่าคณะกรรมการโรงงานเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยเขาเห็นว่าความร่วมมือของคนงานในกระบวนการผลิตและการตัดสินใจจะช่วยนำพาสังคมไปสู่การปกครองแบบกรรมาชีพ อย่างไรก็ตามข้อจำกัดที่สำคัญของแนวคิดนี้คือ การขาดความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติจริง โดยเฉพาะในบริบทของอิตาลีที่มีระบบการเมืองและเศรษฐกิจที่ซับซ้อน (Domenico A. Cassiano, 2021: 32)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) เป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้เพื่อเสริมสร้างอำนาจให้กับชนชั้นแรงงาน แม้ว่าจะเป็นแนวคิดที่มีความเป็นไปได้ในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจ แต่ก็เผชิญกับความท้าทายจากปัจจัยต่างๆที่กรัมสกีอาจไม่ได้คำนึงถึงอย่างเพียงพอ (Domenico A. Cassiano, 2021: 34)

บทสรุปจากความพยายามในการการทบทวนสถานะองค์ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมซี (Antonio Gramsci) กล่าวคือกรัมซีเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ "สภาโรงงาน" (Factory Council) ว่าเป็นกลไกสำคัญในการสร้างรัฐชนชั้นกรรมาชีพที่คนงานมีส่วนร่วมในการควบคุมการผลิตและมีอำนาจในการบริหารงานในโรงงาน ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้เสนอข้อคิดเห็นและถกเถียงเกี่ยวกับความเป็นไปได้และข้อจำกัดของแนวคิดนี้

โดยผู้วิจัยพิจารณาการถกเถียงดังกล่าวจากมุมมองของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ จอห์น เอ็ม.แคมเม็ต (John M. Cammet) กวิน เอ. วิลเลียมส์ (Gwyn A. Williams) แฟรงคลิน แอดเลอร์ (Franklin Adler) แอนน์ โชว์สแต็ค แซสซูน (Anne Showstack Sassoon) โรเจอร์ ไซมอน (Roger Simon) อองตัวเนต เอส. ฟิลลิปส์ (Antoinette S. Phillips) และอาเทอร์ จี. บีไดแอน (Arthur G. Bedeian) แดร์โรว์ เชคเตอร์ (Darrow Schechter) คาร์ล เลวี (Carl Lev) และนักวิชาการคนสุดท้าย โดเมนิโก เอ. คาสเซียโน (Domenico A. Cassiano)

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นจากการทบทวนสถานะองค์ความรู้ดังกล่าวออกเป็นห้าประการดังนี้ **ประการแรกความสำคัญของการสร้างจิตสำนึกทางชนชั้น** จอห์น เอ็ม.แคมเม็ต (John M. Cammet) (1969) เน้นย้ำว่ากรัมซีให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ และจิตสำนึกทางชนชั้นผ่านหนังสือพิมพ์ลอร์ดิน นูโอโว (L'Ordine Nuovo) เพื่อปลุกเร้าชนชั้นกรรมาชีพให้เกิดการตระหนักรู้และเข้ามามีบทบาทในกระบวนการปฏิวัติทางสังคม (John M. Cammet, 1969: 65-72)

ในทางกลับกันแฟรงคลิน แอดเลอร์ (Franklin Adler) (1977) ได้วิพากษ์ถึงการที่กรัมซีมองข้ามบทบาทของรัฐและความซับซ้อนของชนชั้นนายทุนในการควบคุมระบบการผลิต ซึ่งทำให้แนวคิดการควบคุมการผลิตของกรัมซีนั้นมีข้อจำกัดในการนำไปปฏิบัติ (Franklin Adler, 1977: 68-72) **ประการที่สองบทบาทของสภาโรงงานในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ** กวิน เอ. วิลเลียมส์ (Gwyn A. Williams) (1975) มองว่าสภาโรงงานของ Gramsci เป็นกลไกในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยช่วยให้ชนชั้นกรรมาชีพสามารถเข้ามาควบคุมการผลิต อย่างไรก็ตาม เขาได้วิจารณ์ว่ากรัมซีไม่ได้คำนึงถึงบทบาทของรัฐและระบบทุนนิยมที่ซับซ้อน ซึ่งทำให้แนวคิดนี้ไม่สามารถใช้ได้ ในทางปฏิบัติ (Gwyn A. Williams, 1975: 24-34) ในทางกลับกัน แอนน์ โชว์สแต็ค แซสซูน (Anne Showstack Sassoon) (1980) ให้ความเห็นว่าสภาโรงงานของกรัมซีเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดการกับวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเมืองในอิตาลีหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 และช่วยให้ชนชั้นแรงงานมีอำนาจในการจัดการและการตัดสินใจ (Anne Showstack Sassoon, 1980: 31-32) **ประการที่สามการปฏิบัติและการครองอำนาจ** โรเจอร์ ไซมอน (Roger Simon) (1982) เสนอว่าสภาโรงงานเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างจิตสำนึกทางชนชั้น โดยเป็นกลไกในการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และช่วยให้ชนชั้นแรงงานมีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติระบบการเมืองและเศรษฐกิจ (Roger Simon, 1982: 80-81) ในขณะที่ แดร์โรว์ เชคเตอร์ (Darrow Schechter) (1991)

มองว่าสภาโรงงานเป็นต้นแบบของรัฐชนชั้นกรรมาชีพที่สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการปกครอง และสร้างประชาธิปไตยที่แท้จริงได้เชคเตอร์เน้นว่าสภาโรงงานจะช่วยเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง (Schechter, 1991: 28-102) **ประการที่สี่ความเป็นไปได้ทางปฏิบัติ** คาร์ล เลวี (Carl Levy) (2012) วิชาทฤษฎีวิจารณ์แนวคิดสภาโรงงานของกรัสมี่ว่ามีข้อจำกัดในการนำไปใช้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระบบเศรษฐกิจและการเมืองของอิตาลียังคงถูกควบคุมโดยชนชั้นนายทุนและรัฐสมัยใหม่ (Carl Levy, 2012: 44-55) ขณะเดียวกัน โดเมนิโก เอ. คาสเซียโน (Domenico A. Cassiano) (2021) เสริมว่าแนวคิดสภาโรงงานของกรัสมี่มีข้อดีในการเสริมสร้างอำนาจให้ชนชั้นแรงงาน แต่การขาดความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติในบริบทของการเมืองและเศรษฐกิจอิตาลีทำให้แนวคิดนี้เผชิญกับความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ (Domenico A. Cassiano, 2021: 24-34) **ประการสุดท้ายการศึกษาและการพัฒนาความรู้ทางสังคม** อองตัวเนต เอส. ฟิลลิปส์ (Antoinette S. Phillips) และอาเทอร์ จี. บีไดแอน (Arthur G. Bedeian) (1990) กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาและการพัฒนาความรู้ของชนชั้นแรงงานในสภาโรงงาน พวกเขาเสนอว่าสภาโรงงานไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ในการจัดการและควบคุมการผลิตเท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่ในการพัฒนาความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการของชนชั้นแรงงาน โดย Gramsci มองว่าการพัฒนาเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกิดขึ้นในสภาโรงงานจะช่วยสร้างจิตสำนึกทางชนชั้นที่เข้มแข็งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระยะยาว (Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian, 1990: 36-41) โดยสรุปการทบทวนสถานะองค์ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัสมี่เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปการทบทวนสถานะองค์ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัสมี่

นักวิชาการ	ข้อเสนอหลัก	ข้อถกเถียง
จอห์น เอ็ม.แคมเม็ต John M. Cammet (1969)	กรัสมี่ใช้หนังสือพิมพ์ลอร์ดิน นูโอโว (L'Ordine Nuovo) ในการเผยแพร่อุดมการณ์เพื่อให้ความรู้และปลุกจิตสำนึกทางชนชั้น	แคมเม็ตเน้นการให้ความรู้แก่ชนชั้นแรงงาน ในขณะที่แอลเดอร์วิจารณ์ว่าขาดการวิเคราะห์บทบาทของรัฐและชนชั้นนายทุน
กวิน เอ. วิลเลียมส์	สภาโรงงานช่วยให้ชนชั้น	วิลเลียมส์วิจารณ์ว่ากรัสมี่ไม่ได้

Gwyn A. Williams (1975)	แรงงานเข้ามาควบคุมการผลิต แต่กรรมสิทธิ์ มองข้ามความซับซ้อน ของรัฐ	พิจารณาบทบาทของรัฐที่ ซับซ้อน ในขณะที่ไซมอนมองว่า สภาโรงงานช่วยสร้างจิตสำนึก ทางชนชั้น
แฟรงคลิน แอดเลอร์ Franklin Adler (1977)	กรรมสิทธิ์มองข้ามบทบาทของรัฐ และชนชั้นนายทุน ซึ่งเป็น ข้อจำกัดของแนวคิดสภา โรงงาน	แอดเลอร์มองว่ากรรมสิทธิ์ประเมิน ต่ำไปถึงอิทธิพลของรัฐและชน ชั้นนายทุน ซึ่งต่างจากแนวคิด ของ แซสซูนที่มองว่าสภา โรงงานเป็นทางออกในการ แก้ปัญหาทางการเมือง
แอนน์ โชว์สแต็ค แซสซูน Anne Showstack Sassoon (1980)	สภาโรงงานเป็นทางออกใน วิกฤตเศรษฐกิจและการเมือง ของอิตาลีหลังสงครามโลกครั้งที่ 1	แซสซูนเน้นสภาโรงงานเป็น เครื่องมือในการแก้ไขปัญหา ทางการเมือง ในขณะที่เลวี มองว่าแนวคิดนี้มีข้อจำกัดใน การนำไปปฏิบัติจริง
โรเจอร์ ซัยมอน Roger Simon (1982)	สภาโรงงานเป็นกุญแจสำคัญใน การสร้างจิตสำนึกทางชนชั้น และการเปลี่ยนแปลงระบบทุน นิยม	ไซมอนเน้นสภาโรงงานเป็น กลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลง ระบบการเมือง ส่วนเชคเตอร์เส ริมว่าควรเน้นการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ทางอำนาจ
องตัวเนต เอส. ฟิลลิปส์ และ อาเทอร์ จี. บีไดแอน Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian (1990)	สภาโรงงานเป็นสถานที่ในการ พัฒนาความรู้และความสามารถ ในการบริหารจัดการของชนชั้น แรงงาน	ฟิลลิปส์ และบีไดแอน เน้นว่า สภาโรงงานเป็นสถานที่พัฒนา ความรู้ ซึ่งอาจเผชิญความท้อ ทายในการนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงทางการเมือง
แดร์โรว์ เชคเตอร์ Darrow Schecter (1991)	สภาโรงงานเป็นต้นแบบของรัฐ ชนชั้นกรรมาชีพ ที่เน้นการ เปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูก ปกครอง	เชคเตอร์มองว่าการปฏิวัติควร เน้นการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ทางสังคม ไม่ใช่แค่ การปฏิวัติทางเศรษฐกิจเพียง อย่างเดียว

คาร์ล เลวี Carl Levy (2012)	แนวคิดสภาโรงงานมีข้อจำกัด ในการนำไปใช้จริงในบริบทที่ชน ชั้นนายทุนและรัฐยังคงมีอำนาจ	เลวีวิจารณ์ว่าการนำแนวคิด สภาโรงงานไปใช้จริงยังคงเผชิญ กับข้อจำกัดจากระบบการเมือง และเศรษฐกิจที่ซับซ้อน
โดเมนิโก เอ. คาสเซียโน Domenico A. Cassiano (2021)	แนวคิดนี้เผชิญกับความท้าทาย ในการปฏิบัติในบริบทของ การเมืองและเศรษฐกิจอิตาลี	คาสเซียโนเสริมว่าแนวคิดนี้ ยังคงเผชิญกับความท้าทายใน การปฏิบัติจริงและขาดความ ชัดเจนในการประยุกต์ใช้

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กล่าวโดยสรุปนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอความคิดเห็น และถกเถียงเกี่ยวกับแนวคิด
สภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัสมี่ (Antonio Gramsci) โดยมีการนำเสนอข้อดีของแนวคิดนี้ในการ
สร้างอำนาจให้ชนชั้นแรงงานและพัฒนาความรู้ทางสังคม อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่านวิจารณ์
ถึงข้อจำกัดในการนำแนวคิดนี้ไปปฏิบัติจริงในบริบทของรัฐและระบบทุนนิยมที่ซับซ้อน ซึ่งเป็น
อุปสรรคสำคัญต่อการปฏิบัติที่กรัสมี่มุ่งหวัง

2.4 บทสรุป

โดยสรุปจากการสำรวจสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัสมี่ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่ว่า
ด้วยกลุ่มงานที่ศึกษาแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัสมี่ในประเทศไทย และการทบทวนสถานะองค์ความรู้
ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัสมี่ ถึงแม้ว่าในงานศึกษาที่ว่าด้วย กรัสมี่
ศึกษาจะปรากฏให้เห็นอยู่อย่างเป็นระยะ แต่ถึงอย่างไรก็ดี งานที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับความคิดของ
อันโตนิโอ กรัสมี่ที่ว่าด้วยสภาโรงงานนั้นยังมีอยู่อย่างจำกัด หากพิจารณาจากการทบทวนสถานะองค์
ความรู้ในเบื้องต้นที่ว่าด้วยแนวคิดสภาโรงงานจะเห็นได้ว่ามีส่วนสำคัญในช่วงชีวิตหนึ่งของกรัสมี่ ซึ่ง
ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า แนวความคิดเรื่องสภาโรงงานเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่อาจละเลยต่อการพิจารณา
ทั้งนี้ก็เพื่อการทำความเข้าใจต่อนักคิด อันโตนิโอ กรัสมี่ (Antonio Gramsci) ให้เกิดขึ้นอย่างเป็น
ระบบ ซึ่งในบทความต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอสังเขปภูมิหลังสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคมของอันโตนิโอ
กรัสมี่

บทที่ 3

สังเขปภูมิหลังสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคมของ อันโตนิโอ กรัมซี

“...การศึกษาแนวคิด ตลอดจนทฤษฎีต่าง ๆ ของนักคิด/นักทฤษฎีทางการเมืองนั้น ปฏิเสธได้ยากว่า บริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมนั้นย่อมส่งผล หรือมีอิทธิพลต่อโลกทัศน์หรือวิธีในการมองโลกของนักทฤษฎีท่านนั้น ๆ ทั้งนี้การศึกษาแนวความคิดของอันโตนิโอกรัมซี ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงนี้ การทำความเข้าใจสภาพการณ์ทางสังคมในช่วงสมัยของเขาไปได้...” (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 49)

3.1 เกริ่นนำ

ในบทนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะนำเสนอ สังเขปภูมิหลังสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคมของนักคิด กล่าวคือ ความพยายามที่จะพยายามอธิบายถึงสภาพแวดล้อม บริบททางสังคม ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิดและมุมมองทางการเมืองของนักปรัชญาที่นำมาศึกษา ซึ่งในกรณีนี้คือนักคิดอย่างอันโตนิโอ กรัมซี ทั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งหวังให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิหลังสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคมบางประการที่ส่งผลต่อกรัมซี เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของอิทธิพลต่างๆ ที่หล่อหลอมแนวคิดของเขาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยในบทนี้จะนำเสนอใน 4 หัวข้อย่อยหลักประกอบไปด้วย

3.1 เกริ่นนำ

3.2 สังเขปชีวประวัติของ อันโตนิโอ กรัมซี

3.3 สังเขปบริบททางประวัติสังคมโดยทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกัเหตุการณ์สภาโรงงาน

3.4 สรุปท้ายบท

3.2 สังเขปชีวประวัติของ อันโตนิโอ กรัมชิ

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอภิปรายเพื่อแสดงให้เห็นถึงสังเขปชีวประวัติของอันโตนิโอ กรัมชิ (Antonio Gramsci) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอด้วยการแบ่งออกเป็นบริบทสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

ก. ช่วงวัยเด็ก

อันโตนิโอ กรัมชิ (Antonio Gramsci) เกิดเมื่อวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1891 ที่หมู่บ้านอเลส (Ales) บนเกาะซาร์ดิเนีย (Sardinia) ซึ่งเป็นพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลและยากจนที่สุดแห่งหนึ่งในอิตาลี ครอบครัวของเขาอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความยากลำบากทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่หล่อหลอมความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของกรัมชิในเวลาต่อมา ช่วงวัยเด็กของเขานั้นไม่เพียงแต่ถูกผลกระทบจากความยากจน แต่ยังรวมถึงปัญหาทางสุขภาพที่ทำให้เขามีชีวิตที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป ยิ่งไปกว่านั้นเกาะซาร์ดิเนียในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 อยู่ในภาวะของความเปลี่ยนแปลงหลังจากการรวมชาติอิตาลี (Italian unification) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1861 แม้ว่าอิตาลีจะกลายเป็นรัฐเดี่ยวที่รวมกัน แต่พื้นที่ห่างไกลเช่นซาร์ดิเนียกลับไม่ได้รับประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ซาร์ดิเนียยังคงเป็นสังคมชนบทที่พึ่งพาเกษตรกรรมและปศุสัตว์เป็นหลัก ประชากรส่วนใหญ่ของเกาะเป็นชนชั้นกลางและชาวไร่ชาวนา ซึ่งต้องเผชิญกับการกดขี่และความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจจากชนชั้นเจ้าของที่ดินและรัฐบาลกลาง (Giuseppe Fiori, 1973: 25)

นอกเหนือจากนี้ บรรยากาศในเกาะซาร์ดิเนียเป็นผลมาจากการกดขี่ทางเศรษฐกิจจากการจัดเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมและการขาดโอกาสในการพัฒนา ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชนชั้นแรงงานและชนชั้นปกครอง ซึ่งเป็นบริบทที่กรัมชิเติบโตขึ้นความไม่เท่าเทียม และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในสังคมชนบทเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่หล่อหลอมให้กรัมชิมีความตระหนักรู้ถึงปัญหาของชนชั้นผู้ถูกกดขี่ตั้งแต่เยาว์วัย อย่างไรก็ตามครอบครัวของเขาต้องเผชิญกับความยากจนอย่างรุนแรง โดยเฉพาะหลังจากที่พ่อของเขาถูกกล่าวหาว่าทุจริตทางการเงินและถูกจำคุก อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าครอบครัวของกรัมชิจะมีฐานะยากจนหลังจากที่พ่อของเขาถูกจำคุก แต่แม่ของเขา

จูเซปปินา มาริสซาล (Giuseppina Mariscial) ยังคงส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับลูก ๆ โดยเฉพาะอันโตนิโอ กรัมชิ แม้ว่าเธอจะอยู่ในพื้นที่ห่างไกลที่ระบบการศึกษาไม่ได้พัฒนามากนัก เขาได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนในท้องถิ่นที่มีทรัพยากรจำกัด การศึกษาของกรัมชิไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่เขาได้พัฒนาความรู้และความสนใจในเรื่องราวต่างๆ ผ่านการอ่านหนังสือและการศึกษาด้วยตัวเองตั้งแต่อายุน้อย (Giuseppe Fiori, 1973: 31)

ยิ่งไปกว่านั้น โรคกระดูกสันหลังอักเสบ (Pott's disease) ที่กรัมชิป่วยตั้งแต่ยังเล็กทำให้เขามีความผิดปกติทางร่างกายที่ชัดเจน กระดูกสันหลังของเขาคดผิดรูป และทำให้กรัมชิเติบโต

มาเป็นเด็กที่มีร่างกายอ่อนแอและได้รับผลกระทบต่อการเคลื่อนไหว อาการเจ็บป่วยนี้ไม่เพียงแต่ทำให้เขาต้องเผชิญกับความทุกข์ทรมานทางกายภาพ แต่ยังทำให้เขาต้องรับมือกับความท้าทายทางจิตใจ การถูกล้อเลียนและการถูกกีดกันจากเพื่อนๆ เนื่องจากความพิการทำให้กรัมซีพัฒนาทัศนคติที่ยืนหยัดต่อการต่อสู้กับการถูกกดขี่และความไม่ยุติธรรม (Giuseppe Fiori Fiori, 1973: 26-27)

ปัญหาทางสุขภาพเหล่านี้ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้กรัมซีต้องพึ่งพาอาศัยความคิดและการเรียนรู้ผ่านการอ่านหนังสือแทนการทำกิจกรรมทางกายภาพเหมือนเด็กคนอื่น ๆ เขาใช้เวลาอยู่กับตัวเองมากขึ้น และนี่เองที่ทำให้กรัมซีพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและการเมืองจากมุมมองของผู้ถูกกดขี่ (Hoare & Nowell-Smith, 1971: 9-10) ประสบการณ์ทางการศึกษาของกรัมซีในบริบทที่ระบบโรงเรียนไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเต็มที่ กลับกลายเป็นแรงกระตุ้นให้เขามีความเชื่อมั่นว่า การศึกษาคือสนามต่อสู้ทางการเมือง (educational struggle) ซึ่งไม่จำกัดอยู่แค่ในโรงเรียน แต่รวมถึงการเรียนรู้จากชีวิตจริง วรรณกรรม และการปะทะทางวัฒนธรรม กรัมซีต่อมาจึงเสนอแนวคิดเรื่อง “intellectual and moral reform” โดยมองว่าการสร้างสังคมใหม่ต้องเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงการศึกษาให้เป็นกระบวนการที่ทำให้ชนชั้นล่างสามารถเป็น “ปัญญาชนอินทรีย์” (organic intellectuals) ได้ด้วยตนเอง (Antonio Gramsci, 1971: 333)

ความเชื่อเช่นนี้อาจมีรากมาจากวัยเด็กของเขาเองที่ต้องเรียนรู้ท่ามกลางข้อจำกัด ซึ่งทำให้เขาเห็นถึงความจำเป็นในการเปิดพื้นที่ให้กับการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ไม่ได้ถูกรอบงำโดยรัฐหรือชนชั้นปกครอง ขณะเดียวกัน แม่ของกรัมซี จูเซปปีนา มาริสซาล เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างพื้นฐานทางความคิดและอุดมการณ์ของกรัมซี นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่คอยดูแลครอบครัวในช่วงที่พ่อของกรัมซีถูกจำคุกแล้ว เธอยังเป็นผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้กรัมซีได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ แม้ว่าครอบครัวจะมีฐานะยากจน การสนับสนุนของแม่ทำให้กรัมซีมีความมั่นใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองผ่านการเรียนรู้และการอ่านหนังสือ แม้ว่าเขาจะไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาในระดับสูงในช่วงต้นของชีวิต (Giuseppe Fiori Fiori, 1973: 22-23)

นอกจากนี้ พี่ชายของกรัมซีที่ชื่อ จินนีโอ (Gennaro Gramsci) ก็มีบทบาทในการชักนำกรัมซีเข้าสู่โลกของการเมืองและการเคลื่อนไหวทางสังคม จินนีโอเป็นสมาชิกของพรรคสังคมนิยมอิตาลี (Italian Socialist Party) และทำให้กรัมซีเริ่มตระหนักถึงปัญหาทางการเมืองและการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานตั้งแต่อายุน้อย (Giuseppe Fiori, 1973: 33-34)

ประสบการณ์ในวัยเด็กของอันโตนิโอ กรัมซีมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาความคิดทางการเมืองของเขาในฐานะนักทฤษฎีมาร์กซิสต์และนักคิดทางสังคม ความยากจน การถูกกีดกันทางสังคม และปัญหาทางสุขภาพ ทำให้กรัมซีมีความเข้าใจลึกซึ้งถึงปัญหาของผู้ที่ถูกกดขี่และชนชั้นแรงงาน การเผชิญหน้ากับสภาพแวดล้อมที่ทำลายในซาร์ดิเนียไม่เพียงแต่ทำให้เขามองเห็นความไม่

เท่าเทียมที่ฝังรากลึกในสังคม แต่ยังทำให้เขาพัฒนาแนวคิดที่มุ่งเน้นการปลดปล่อยชนชั้นที่ถูกกดขี่ ผ่านการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในสังคม

นอกจากความยากจนและปัญหาสุขภาพแล้ว บริบททางวัฒนธรรมของชาร์ดิเนียยังมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมทัศนคติของกรัมซีต่ออัตลักษณ์และอำนาจในสังคมอิตาลี ชาร์ดิเนียเป็นดินแดนที่มีภาษาถิ่น วรรณกรรมพื้นบ้าน และระบบความเชื่อที่แตกต่างจากอิตาลีแผ่นดินใหญ่ ซึ่งทำให้ประชาชนบนเกาะรู้สึกถูกกีดกันทั้งทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ความรู้สึกของ “ความเป็นอื่น” (Otherness) ในหมู่ชนพื้นเมืองของชาร์ดิเนียกลายเป็นเครื่องมือที่กรัมซีใช้เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่อง “วัฒนธรรมชาติ” (national-popular culture) และการยึดโยงกับมวลชนผ่านวรรณกรรมและอุดมการณ์ของชนชั้นล่างในภายหลัง (David Forgacs, 2000: 14-15)

กรัมซีเคยเขียนไว้ในภายหลังว่า “ชนชั้นปกครองสามารถครองอำนาจได้ ไม่เพียงเพราะอำนาจทางเศรษฐกิจหรือกองกำลัง แต่เพราะพวกเขาผูกขาดการผลิตวัฒนธรรมและความหมาย” (Antonio Gramsci, 1985: 123) ประสบการณ์ในวัยเด็กท่ามกลางความเป็นชายขอบของชาร์ดิเนียจึงเป็นรากฐานของแนวคิดที่เขาพัฒนาในเรื่อง อำนาจทางวัฒนธรรม (cultural hegemony) และการปลุกเร้าจิตสำนึกของผู้ถูกกดขี่ผ่านภาษา วรรณกรรม และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ข. ช่วงของการเข้าไปมีบทบาททางการเมือง

ในส่วนของการศึกษาเนื่องจากครอบครัวของกรัมซีมีข้อจำกัดเรื่องสถานะทางเศรษฐกิจ จึงทำให้ครอบครัวไม่สามารถส่งเขาให้เรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ ด้วยเหตุนี้หากเขาต้องการเขาเรียนต่อในระดับสูง เขาต้องจึงจำเป็นต้องสอบชิงทุนการศึกษา ซึ่งเขาก็ทำได้สำเร็จ กรัมซีได้รับทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัยตูริน (University of Turin) ความตื่นตัวทางการเมืองครั้งแรกของเขาคือการแสดงความเป็นกบฏต่อกลุ่มคนร่ำรวย (Anne Showstack Sassoon, 1982: 150)

อย่างไรก็ดีโลกทัศน์สำคัญของเขาในช่วงระยะเวลาของการศึกษาที่ตูรินในปีแรกเขามองเพียงแค่ปัญหาการขูดรีดเอารัดเอาเปรียบเอาเปรียบ (Exploitation) เฉพาะในส่วนของชาวบ้านที่ชาร์ดิเนีย (Sardinia) โดยเฉพาะการขูดรีดแรงงานเหมืองแร่ กล่าวได้ว่า อันโตนิโอ กรัมซี เริ่มต้นชีวิตทางปัญญาของเขาด้วยการเป็นนักภูมิภาคนิยมและนักทฤษฎีแบ่งแยก (Regionalist and Separatist) (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 50-51) แนวโน้มความคิดแบบภูมิภาคนิยมของกรัมซีในช่วงแรกนั้น สะท้อนความพยายามที่จะรักษาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมชาร์ดิเนียท่ามกลางการรวมชาติอย่างไม่เท่าเทียมในอิตาลี เขาเชื่อว่าการรวมศูนย์โดยรัฐกลางได้ทำลายอัตลักษณ์ท้องถิ่นและสร้างภาวะ “การปกครองทางวัฒนธรรม” ที่ทำให้ประชาชนชาร์ดิเนียตกอยู่ในสภาพไร้อำนาจ ซึ่งในเวลาต่อมาแนวคิดนี้ได้พัฒนาเป็นฐานของทฤษฎีการครองอำนาจนำ “hegemony” ที่มุ่งเน้นการต่อสู้ไม่ใช่แค่ทางเศรษฐกิจ แต่รวมถึงทางวัฒนธรรมด้วย (David Forgacs, 2000: 14-18)

อย่างไรก็ดีเขาได้ถูกแนะนำให้รู้จักขบวนการสังคมนิยม (Socialist) โดยพี่ชายของเขาชื่อว่า เจนนาโร (Gennaro) กรัมซีมีความเชื่อมั่นตลอดชีวิตที่มีต่อ “คำถามทางใต้” (Southern question) ในการเมืองอิตาลีตลอดจนการให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีความเป็นรอง ซึ่งสิ่งนี้สามารถเชื่อมโยงไปถึงวัยเด็กและวัยหนุ่มของเขา (Anne Showstack Sassoon, 1982: 150) ดังที่ผู้วิจัยได้อธิบายไปในก่อนหน้านี้

ช่วงเวลาที่ตูริน (Turin) ในปี ค.ศ.1911 กรัมซีเริ่มเรียนที่มหาวิทยาลัยตูริน (University of Turin) เขาได้อาศัยอยู่ในสภาพที่ย่ำแย่และปัญหาด้านสุขภาพจึงทำให้เขาไม่สามารถเรียนจบปริญญา ด้านภาษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยได้เขาได้พบเพื่อนนามว่า Palmiro Togliatti, Angelo Tasca ซึ่งภายหลังเขาได้ร่วมกันก่อตั้งหนังสือพิมพ์ชื่อว่า The Ordine Nuovo ความร่วมมือของกรัมซีกับ Togliatti และ Tasca ในการก่อตั้ง L'Ordine Nuovo ไม่เพียงเป็นการสร้างพื้นที่ทางความคิดของกรรมาชีพ แต่ยังเปิดพื้นที่ให้กับแนวคิดเรื่อง “การศึกษาเพื่อการปลดปล่อย” ซึ่งกรัมซีเชื่อว่าโรงเรียนคือโรงเรียนทางการเมืองของชนชั้นแรงงาน หนังสือพิมพ์นี้จึงไม่ใช่แค่สื่อข่าว แต่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ทฤษฎี intellectual and moral reform ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นแกนหลักใน Prison Notebooks (Antonio Gramsci, 1971: 333–336)

กรัมซีเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวสังคมนิยม (Socialist movement) ในตูรินช่วงปี ค.ศ. 1913 หลังจากนั้นเขาได้เข้าร่วมกับพรรคสังคมนิยมอิตาลี (Italian Socialist Party หรือ PSI) (Anne Showstack Sassoon, 1982: 153) ซึ่งหนึ่งในนั้นมีบุคคลสำคัญอย่าง เบนิตโต มุสโสลินี (Benito Mussolini) อยู่ด้วย และในขณะนั้นกรัมซีค่อนข้างจะมีความสนิทสนมกับ เบนิตโต มุสโสลินี (Gramsci, 1999: 27; Steven Jones, 2006: 17; George and Nathan Sperber, 2016: 9 อ้างถึงใน วีรชน เกษสกุล, 2566: 49)

เขาเริ่มเขียนบทความในช่วงปี ค.ศ.1914 ผ่านหนังสือพิมพ์สังคมนิยมชื่อว่า Turinese Socialist paper ซึ่งบทความว่า Il Grido del Popolo โดยเขาได้ท้าทายทัศนคติของพรรคสังคมนิยมอิตาลี ที่มีท่าทีเฉยเมยต่อประเด็นสงครามโลกครั้งที่ 1 (World War 1) นอกเหนือจากนี้ เขายังได้เขียนประเด็นอื่นๆร่วมด้วยอาทิเช่นการปฏิวัติในฝรั่งเศส พรรคปฏิวัติฝรั่งเศส และแนวคิดของมาร์กซ์ (Karl Marx) ต่อวัฒนธรรมของแรงงาน เขาทำงานอย่างเข้มข้นในฐานะของนักวิพากษ์ ทั้งนี้เขายังร่วมงานในฝ่ายเยาวชนของพรรคสังคมนิยมอิตาลี (Socialist youth section) ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นบทความของกรัมซีได้สะท้อนความต้องการการเมืองแบบสังคมนิยมด้วย ในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1917 เขาได้เขียนบทความยกย่องถึงการปฏิวัติในรัสเซีย (Russian Revolution) ของ เลนิน (Vladimir Lenin) (Anne Showstack Sassoon, 1982: 153)

อย่างไรก็ดี ในปี ค.ศ.1919 กรัมซีได้เขียนบทความของเขาลงในหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อว่า L'Ordine Nuovo (New order) ในประเทศอิตาลี ซึ่งออกฉบับปฐมฤกษ์ในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ.

1919 คณะบรรณาธิการร่วมกับกรั่มซีในขณะนั้นคือ Angelo Tasca, Umberto Teracini และ Palmairo Togliatti (Adam Morton, 2007: 8 อ้างถึงใน วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 82) บทความดังกล่าวได้อธิบายถึงแนวความคิดเรื่องสภาโรงงานของกรั่มซีซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากการปฏิวัติรัสเซียโดยพรรคบอลเชวิกในปี ค.ศ.1917 ในฐานะที่เป็นการแสดงออกถึงการนำแนวคิดมาร์กซ์มาใช้ให้เกิดผลได้จริงในทางปฏิบัติ (Kolakowski, 1978: 966 อ้างถึงใน วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 82-83)

ยิ่งไปกว่านั้น ผลจากการปฏิวัติของพรรคบอลเชวิก (Bolshevik Party) จากการได้รับแรงบันดาลใจ บทความดังกล่าวได้ส่งผลให้ ในปี ค.ศ.1919-1920 ได้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพที่เมืองตูริน และได้เริ่มมีการจัดตั้งสภาโรงงาน (Factory Council) ขึ้น (Steven Jones, 2006: 21-22 อ้างถึงใน วีรชน เกษสกุล, 2566: 50) และในปี ค.ศ.1920 ก็ได้ดำเนินการยึดครองโรงงานสำเร็จแต่ถึงอย่างไรก็ตามเมื่อการยึดครองสภาโรงงานดำเนินไปได้ในราวสองสัปดาห์ ปัญหาในขั้นแรกก็คือการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต (Raw materials) จากผู้ส่ง (Supplier) ดังนั้นการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ ณ ขณะนั้นก็คือ การเข้ายึดครองโรงงานที่ผลิตวัตถุดิบสำหรับการผลิตในด้านต่าง ๆ และในช่วงการยึดครองสถานนั้นเอง กรั่มซีได้ไปเยี่ยมโรงงานหลายแห่ง เพื่อพูดคุยถึงการสถาปนาสาธารณรัฐของแรงงาน (The Republic of Proletariat) แต่ในท้ายที่สุดการเข้ายึดครองโรงงานนั้นก็มีความแตกต่างกับการเข้ายึดอำนาจในการปกครอง (Seizure of power) อย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ แม้ว่ากรรมาชีพจะยึดโรงงานอุตสาหกรรมมาดำเนินการผลิตด้วยตนเอง แต่อำนาจการปกครองยังคงอยู่ในมือของนายทุน อำนาจในการปราบปรามทางทหารและตำรวจก็อยู่ในการควบคุมของรัฐแบบนายทุน จิโอวานนี จิโอลิตตี (Giovanni Giolitti ค.ศ.1842-1928) นายกรัฐมนตรีของประเทศอิตาลีในขณะนั้นก็ได้สนับสนุนขบวนการสภาโรงงานด้วยเช่นกัน และจึงทำให้ขบวนการสภาโรงงานล้มเหลวในเวลาต่อมา (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 106)

ภายหลังจากการลุกขึ้นต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพในรูปแบบของสภาโรงงานไม่ประสบความสำเร็จ ต่อมาในปี ค.ศ.1921 ก็ได้มีการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์อิตาลี (PCI) ขึ้น ที่เมืองลิโวร์โน (Livorno) โดยแยกตัวออกจากพรรคสังคมนิยมอิตาลี (PSI) และในปีถัดมา กรั่มซีก็ได้ถูกรับเลือกจากคณะกรรมการกลางพรรค ให้เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารคอมมิวนิสต์สากล (สากลที่สาม) ณ กรุงมอสโก (Moscow) และได้พบเจอกับ โจเซฟ สตาลิน (Josef Stalin ค.ศ. 1879-1953) ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย (Russian Communist Party) ในขณะนั้น (Steven Jones, 2006: 23) การพบกับสตาลินในมอสโกส่งผลต่อมุมมองของกรั่มซีต่อปัญหาภายในพรรคคอมมิวนิสต์อิตาลีอย่างลึกซึ้ง เขามองเห็นด้วยกับแนวทางแบบเบ็ดเสร็จของพรรคคอมมิวนิสต์สากลอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในประเด็นการกำหนดทิศทางจากภายนอกโดยมิให้ความสำคัญกับบริบทภายในประเทศ กรั่มซีเริ่มเน้นย้ำถึงความสำคัญของ “national-popular will” และแนวทางการ

เปลี่ยนแปลงที่ยึดโยงกับสังคมท้องถิ่น ซึ่งจะกลายเป็นจุดวิจารณ์หลักของเขาต่อโซเวียตในภายหลัง (Peter Thomas, 2009: 89-91) ยิ่งไปกว่านั้น เขาได้พบเจอกับ จูเลีย ชุชต์ (Julia Schucht) ซึ่งก็กลายเป็นภรรยาของเขาในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นเองเป็นช่วงที่มุสโสลินี แห่งพรรคฟาสซิสต์อิตาลีได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีด้วยเช่นกัน (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 63)

จนกระทั่งในปี ค.ศ 1925 ณ กรุงมอสโคว์ภรรยาของเขาก็ได้ให้กำเนิดลูกชายคนแรกนามว่า เดลิโอ (Delio) กรัมชี่ได้เดินทางไปพบลูกชายของเขาในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพียงเท่านั้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอิตาลีภายใต้การนำของมุสโสลินีในขณะนั้นได้ออกหมายจับกรัมชี่ด้วยเช่นกัน กรัมชี่ได้เดินทางกลับไปยังกรุงโรมประเทศอิตาลีอีกครั้งด้วยความเชื่อมั่นว่าเขาจะได้รับความคุ้มครองในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ตามกรัมชี่ถูกจับกุมในวันที่ 8 พฤษภาคม ค.ศ.1926 โดยถูกตั้งข้อกล่าวหาว่าปลุกปั่นความเกลียดชังทางชนชั้น ภายหลังจากการถูกจับกุมกรัมชี่ก็ถูกย้ายจากเรือนจำหนึ่งไปยังอีกเรือนจำหนึ่งเพื่อนของเขา ปีเอโร สลาฟฟา (Piero Sraffa) ซึ่งทำงานอยู่ที่ King's College, Cambridge เริ่มส่งหนังสือให้เขารวมไปถึงที่สะโงไกของกรัมชี่ ทาเทียน่า ชุชต์ (Tatiana Schucht) ด้วยเช่นกันทั้งสองคนถือเป็นผู้ติดต่อหลักกับกรัมชี่ระหว่างภายในคุกและโลกภายนอก อย่างไรก็ตามในเดือนมีนาคม ค.ศ.1927 ภายใต้อุทธรณ์กรัมชี่ได้ตั้งคำถามถึงบทบาทของปัญญาชนในจดหมายที่เขียนถึงทาเทียน่าที่สะโงไกของเขา กรัมชี่ได้เน้นย้ำถึงประเด็นต่อการสร้างบางสิ่งบางอย่างที่ยั่งยืน หลังจากนั้นกรัมชี่ก็ถูกตัดสินโทษและถูกใช้กฎหมายไม่ให้สมองของเขาทำงานเป็นเวลา 20 ปี ในปี ค.ศ.1928 กรัมชี่ถูกพิพากษาให้จำคุกเป็นเวลา 20 ปี 4 เดือนกับอีก 5 วัน (Anne Showstack Sassoon, 1982: 156; Steven Jones, 2006: 24; วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 63)

แม้ในภายหลังสุขภาพของเขาจะย่ำแย่ลงเป็นอย่างมากแต่อย่างไรก็ตามเขาก็ผลิตงานทางความคิดของเขาออกมาในสมุดบันทึกของเขาแต่ถึงอย่างไรก็ตามกรัมชี่ก็โดนควบคุมอย่างเข้มงวดจากเจ้าหน้าที่ในเรือนจำถึงสิ่งที่เขาพยายามเขียนออกมา ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ปี ค.ศ.1929 ถึงเดือนสิงหาคม ค.ศ.1931 เขาเขียนสมุดบันทึกเล่มล้นหลามจากปัญหาทางสุขภาพ และสมุดบันทึกอีกสิบเล่มได้ตามมาจากปัญหาสุขภาพครั้งยิ่งใหญ่ของเขาในเดือนมีนาคม ค.ศ.1933 ยิ่งไปกว่านั้นในช่วงท้ายปีดังกล่าวกรัมชี่ได้ถูกย้ายไปคลินิกเป็นครั้งแรกภายหลังจากการถูกคุมขังอยู่ ถึงอย่างไรก็ตามปัญหาด้านสุขภาพและร่างกายที่อ่อนแอกรัมชี่ก็สามารถเขียนสมุดบันทึกอีกสิบสองเล่มออกมาได้ภายในปี ค.ศ. 1928 ได้มีการรณรงค์ให้ปล่อยตัวเขาในต่างประเทศ ขณะที่เขากำลังพิจารณาคดี และอีกครั้งในเดือน พฤษภาคม และมิถุนายน ปี ค.ศ.1933 โรเมน โรลแลนด์ (Romain Rolland) อองรี บาร์บุสส์ (Henri Barbusse) และคนอื่นๆเข้าร่วมและมีการชุมนุมในประเทศต่างๆด้วยเช่นกัน

จนกระทั่งในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ.1934 กรัมชี่ได้รับการปล่อยอย่างมีเงื่อนไขโดยการเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด สภาพร่างกายของเขาย่ำแย่เป็นอย่างมาก เขาได้ย้ายออกจากโรงพยาบาลและย้ายไปในคลินิกที่มีชื่อว่า Quisana ในกรุงโรมประเทศอิตาลีในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1935

แม้จะอยู่ในภาวะเจ็บป่วยและได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดจากเจ้าหน้าที่ กรัมชี่ก็ยังไม่หยุดทำงานทางความคิด เขาใช้กลไกของการเขียนเพื่อรักษาการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ โดยสมุดบันทึกของเขาไม่ใช่เพียงเอกสารส่วนตัว แต่เป็นพื้นที่ทางการเมืองที่เขาใช้ต่อสู้กับอำนาจผ่านภาษาและแนวคิด งานเขียนเหล่านี้จึงเป็นรูปแบบของ “การต่อต้านผ่านการเขียน” (writing as resistance) ที่อธิบายเงื่อนไขของการเป็นปัญญาชนในโลกที่ถูกจำกัดเสรีภาพ (Kate Crehan, 2002: 118–120) และเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่งานของเขาเกี่ยวกับสมุดบันทึกสิ้นสุดลง ในวันที่ 27 เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1937 กรัมชี่เสียชีวิตลงด้วยเหตุจากการที่เขาติดเชื้อในสมองเพียงไม่กี่วันที่เขาได้รับอิสรภาพอย่างเต็มที่ มีเพียงย่อหน้าเล็กๆ จากสื่อในอิตาลีเพียงเท่านั้นที่ประกาศถึงการเสียชีวิตของเขา เขาถูกฝังอย่างเงียบๆ ในสุสานโปรเตสแตนต์ (Protestant) ในกรุงโรมประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นสถานที่เดียวที่รองรับสำหรับผู้ที่ไม่เชื่อในพระเจ้า (Anne Showstack Sassoon, 1982: 156-157)

อย่างไรก็ตาม ดังที่ผู้วิจัยพยายามนำเสนอถึงสังเขปชีวประวัติของ อันโตนิโอ กรัมชี่ ก็เพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงบริบทต่างๆ ทางสังคมและการเมืองที่เป็นปัจจัยในการหล่อหลอม หรือเป็นส่วนสำคัญต่อวิถีคิดของกรัมชี่ในเวลาต่อมา อันจะเห็นได้ว่าในช่วงวัยเด็กของเขาเติบโตขึ้นบนสภาวะที่ลำบาก เนื่องมาจากปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจขณะนั้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามกรัมชี่เมื่อมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทำให้เขาได้มีโอกาสพบปะผู้คนอย่างมากมายที่นั่น และด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เขาได้มีโอกาสเข้าสู่สนามการเมืองอย่างจริงจัง และภายหลังจากนั้นเองที่บริบททางสังคมและการเมืองส่งผลให้เขาก่อตัวเป็น “แนวความคิดทฤษฎีสภาโรงงาน” ขึ้นจนในภายหลังเขาถูกจับกุมและเสียชีวิตในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตามในส่วนถัดไปผู้วิจัยจะอธิบายถึงสังเขปบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม โดยทั่วไปของอิตาลี (Italy) ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สภาโรงงาน (Factory Council) ที่เห็นว่าจะมีอิทธิพลต่อการ เกิดขึ้น หรือก่อตัว หรือกำหนดความคิดที่ว่าด้วยแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมชี่ (Antonio Gramsci)

3.3 สังเขปบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สภาโรงงาน

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอภิปรายถึงสังเขปบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สภาโรงงาน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะเลือกพิจารณาเฉพาะเรื่อง หรือสิ่งที่สำคัญๆ ในบริบททางประวัติศาสตร์ของนักคิด ที่เห็นว่าจะมีอิทธิพลต่อการ เกิดขึ้น หรือก่อตัว หรือกำหนดความคิดของเขา (อันโตนิโอ กรัมชี่) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอด้วยการแบ่งออกเป็นบริบทสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

ก.อิทธิพลของบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม ของประเทศรัสเซียต่อ อันโตนิโอ กรัมสกี

เหตุการณ์ปฏิวัติรัสเซียหรือกล่าวอีกชื่อหนึ่งคือการปฏิวัติบอลเชวิคในปี ค.ศ.1917 กรัมสกีได้กล่าวชื่นชมถึงความสำเร็จของการปฏิวัติบอลเชวิคในรัสเซียไว้ในงานเขียนเรื่อง The Revolution Against Capital ไว้ว่า

“...การโฆษณาชวนเชื่อแบบสังคมนิยมทำให้ชาวรัสเซียได้สัมผัสกับประสบการณ์ของชนชั้นกรรมาชีพ การโฆษณาชวนเชื่อแบบสังคมนิยมทำให้ประวัติศาสตร์ทั้งหมดของชนชั้นกรรมาชีพมีชีวิตชีวาในช่วงเวลาอันน่าทึ่ง การต่อสู้กับลัทธิทุนนิยม ความพยายามอันยาวนานที่ทำให้ชนชั้นกรรมาชีพต้องปลดปล่อยตัวเองจากโซ่ตรวน เพื่อเป็นมโนธรรมใหม่ ของโลกรวมไปถึงโลกที่ยังไม่มาถึง และสังคมนิยมได้หล่อหลอมเจตจำนงของชาวรัสเซีย...” (Gramsci, 1917: 41)

สำหรับกรัมสกีแนวคิดของเลนิน (Vladimir Lenin) ใน The State and Revolution (1918) นั้นมีความสำคัญและเป็นอิทธิพลในการก่อตัวจนกลายเป็นแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัมสกี อย่างน้อยที่สุดก็ในแง่ที่กรัมสกีมองว่าประสบการณ์การปฏิวัติบอลเชวิคในรัสเซีย ทำให้เกิดการมองโลกในแง่ที่ตีมองเห็นความเป็นไปได้จริงของการปฏิวัติสังคมนิยม และสิ่งนั้นเองจึงทำให้กรัมสกีมองเห็นรูปแบบใหม่ของรัฐ ที่จะถูกพัฒนาขึ้นโดยชนชั้นแรงงาน (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 78-79) อย่างไรก็ตาม ในการปฏิวัติบอลเชวิคในรัสเซียในปี ค.ศ.1917 เป็นผลจากการกระทำอย่างต่อเนื่องจากขบวนการที่ต้องการล้มล้างการปกครองในระบอบเก่าซึ่งเริ่มก่อตัวมาตั้งแต่สมัยเหตุการณ์ที่รัสเซียได้พ่ายแพ้ต่อสงครามโลกโครเมียในปี ค.ศ.1856 และเหตุการณ์ความพ่ายแพ้ต่อสงครามญี่ปุ่นในปี ค.ศ.1905 จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้เกิดความไม่พอใจของขบวนการปฏิวัติที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความไร้สมรรถภาพของระบบการปกครองของพระเจ้าซาร์ ที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมของรัสเซียที่กำลังก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม ส่วนสาเหตุที่ทำให้เกิดการปฏิวัติอย่างสำคัญคือ ความล้มเหลวของรัฐบาลในการบริหารประเทศในการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 เพราะภายหลังจากที่รัสเซียได้เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 มาเป็นเวลาสองปีครึ่ง กองทัพรัสเซียได้สูญเสียไพร่พลจากการบาดเจ็บและเสียชีวิตไปประมาณ 5 ล้าน 5 แสนคน ยิ่งไปกว่านั้นกองทัพรัสเซียต้องประสบกับปัญหาการขาดแคลนอาวุธและกระสุนปืน ส่วนประชาชนที่อยู่ในแนวหลังก็ต้องได้รับผลกระทบจากการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ในเรื่องของการขาดแคลนอาหาร และปัญหาในเรื่องการขนส่งคมนาคม จากปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้ภายในคณะรัฐบาลต้องกระทำการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กลุ่มก่อการปฏิวัติต้องการล้มล้างการปกครองของพระเจ้าซาร์ลง (ศฤงคาร พันธุ์พงศ์, 2540: 314-315)

ทั้งนี้สำหรับสาเหตุของการปฏิวัติบอลเชวิคในรัสเซียในปี ค.ศ.1917 เนื่องจากการขาดแคลนอาหารระบอบไปทั่วประเทศรัสเซียในขณะนั้น ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งยังไม่สามารถที่จะควบคุมราคาอาหารที่สูงขึ้นอย่างผิดปกติด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดการนัด

หยุดงานและเกิดการประท้วงจากกลุ่มกรรมกรและกลุ่มนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1917 (ตามปฏิทินเก่าแบบรัสเซียซึ่งตรงกับวันที่ 8 มีนาคม ตามปฏิทินแบบตะวันตก) ซึ่งถือเป็นวันสตรีสากล (International Women's Day) จึงทำให้กลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้านได้ออกมาเดินขบวนไปตามท้องถนน ต่อมาได้เกิดความวุ่นวายขึ้นภายในกลุ่มประชาชนที่กำลังเข้าแถวเพื่อรอรับการปันส่วนขนมปังภายในกรุงเปโตรกราด (Petrograd) ประเทศรัสเซีย ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นได้ลุกลามกลายเป็นเหตุการณ์จลาจลไปทั่วกรุงเปโตรกราดและมีการเรียกร้องให้ยุติสงครามและให้ล้มการปกครองของพระเจ้าซาร์ ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อพระเจ้าซาร์กำลังปฏิบัติภารกิจในแนวหน้าได้มีคำสั่งให้กองทหารรักษาความสงบ แต่กลุ่มทหารก็ได้ปฏิเสธที่จะทำการปราบปรามและยังปืนเข้าใส่ฝูงชน และต่อมาในเวลาอีก 2 วัน กลุ่มทหารในกรุงเปโตรกราดก็ได้หันเข้าไปร่วมกลุ่มกับผู้ก่อการจลาจล และในวันที่ 12 มีนาคม ค.ศ.1917 ตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ อาทิ เช่นตัวแทนของกลุ่มทหารที่ตั้งอยู่ในกรุงเปโตรกราด กลุ่มผู้นำกรรมกรและสมาชิกบางส่วน ได้มาร่วมประชุมกันและตกลงให้มีการจัดตั้งคณะผู้ทำการแทนหรือสภาของกลุ่มกรรมกรและทหาร หรือในอีกชื่อหนึ่งซึ่งรู้จักกันในนามของโซเวียต (Soviet) ขึ้น อย่างไรก็ตามนโยบายของโซเวียตมักจะถูกกระตุ้นและชี้นำโดยผู้ก่อการปฏิวัติในขณะนั้นเช่นกลุ่มบอลเชวิค (Bolsheviks) ซึ่งในขณะนั้นสมาชิกคนสำคัญ ๆ เพิ่งเดินทางกลับมายังรัสเซียภายหลังจากการลี้ภัยไปอยู่ต่างประเทศและบางส่วนเพิ่งถูกปล่อยออกจากคุก บรรดาสมาชิกเหล่านี้ได้ร่วมมือกันให้การสนับสนุนต่อการปฏิวัติที่เกิดขึ้น โดยมีสมาชิกคนสำคัญ ๆ คือ วลาดีมีร์ เลนิน (Vladimir Lenin) โจเซฟ สตาลิน (Joseph Stalin) และเลออน ทรอตสกี (Leon Trotsky) อย่างไรก็ตาม เลนินเป็นผู้นำที่โดดเด่นที่สุด โดยจุดมุ่งหมายของเลนินในปี ค.ศ.1917 คือการยึดอำนาจและเลนินมีความคิดที่จะดัดแปลงทฤษฎีของ คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) ให้เข้ากับสถานการณ์ทางการเมืองที่เป็นอยู่ในเวลานั้น เลนินและกลุ่มบอลเชวิคต้องการได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มกรรมกรและทหารในกรุงเปโตรกราด เพื่อให้การปฏิวัติบรรลุตามจุดมุ่งหมาย (ศฤงคาร พันธุ์พงศ์, 2540: 318-320)

ในวันที่ 6-7 พฤศจิกายน ค.ศ.1917 กลุ่มบอลเชวิคได้ทำการยึดอำนาจในกรุงเปโตรกราดจนประสบผลสำเร็จโดยการเข้ายึดศูนย์กลางควบคุมโทรศัพท์ สถานีรถไฟและโรงไฟฟ้า หลังจากนั้นเรื่อรบก็ได้ระดมยิงเข้าใส่พระราชวังฤดูหนาวซึ่งเป็นที่ตั้งของรัฐบาลชั่วคราว เป็นเหตุให้นายกรัฐมนตรีเคเรนสกีไม่สามารถหยุดยั้งการโจมตีที่เกิดขึ้น ต่อมาในตอนสายของวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ.1917 เลนินจึงจัดการประชุมสภาโซเวียตของประชาชนชาวรัสเซียทั้งหมด (All Russian Congress Of Soviets) ขึ้นและได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการว่ารัฐบาลชั่วคราวได้ล่มสลายลงแล้ว ภายหลังจากที่กลุ่มบอลเชวิคทำการยึดอำนาจได้สำเร็จในวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ.1917 แล้วจึงได้มีการออกกฎหมายมาใช้บังคับเป็นฉบับแรกโดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้มีอำนาจสูงสุดของประชาชนชาวรัสเซียทั้งหมดเพื่อต่อสู้กับฝ่ายต่อต้านการปฏิวัติ โดยมีชื่อย่อว่าภาษารัสเซียว่า C.H.E.K.A ซึ่งในเวลาต่อมา C.H.E.K.A ได้กลายมาเป็นองค์กรตำรวจลับของพรรคบอลเชวิคเช่น

เดียวกับองค์กรตำรวจของพระเจ้าซาร์ที่เคยมีมา จนกระทั่งในวันที่ 18 มกราคม ค.ศ.1918 พรรคบอลเชวิคได้จัดตั้งกองทัพแดง (Red Army) ขึ้นภายใต้การบังคับบัญชาของ เลออน ทรอตสกี (Leon Trotsky) ต่อมาในเดือนมีนาคม ค.ศ.1918 พรรคบอลเชวิคได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นพรรคคอมมิวนิสต์ (Communist Party) และในวันที่ 10 กรกฎาคม ค.ศ.1918 รัฐบาลคอมมิวนิสต์ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่และประกาศให้รัสเซียมีการปกครองในระบอบสาธารณรัฐ ซึ่งมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตรัสเซีย (The Russian Soviet Federated Socialist Republic) (ศฤงคาร พันธุ์พงศ์, 2540: 323-326)

อิทธิพลของการปฏิวัติรัสเซียต่อกรัสมี่ ไม่ได้หยุดอยู่เพียงแค่ระดับการเมืองหรือเชิงโครงสร้าง แต่ได้ฝังรากในระดับ ทฤษฎีและการปฏิบัติทางความคิด ที่เขาจะนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการวิเคราะห์ใหม่ในบริบทของอิตาลี โดยเฉพาะการที่กรัสมี่เห็นว่า พรรคบอลเชวิคประสบความสำเร็จในการ “ทำให้แนวคิดของชนชั้นแรงงานกลายเป็นเจตจำนงทางการเมือง” (Antonio Gramsci, 1917: 41) ซึ่งถือเป็นจุดตั้งต้นของแนวคิด “hegemony” ในเวลาต่อมา กล่าวคือ กรัสมี่เริ่มตระหนักว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างรัฐไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีการยึดครองทางวัฒนธรรม การโฆษณาชวนเชื่อ และการจัดตั้งความเห็นพ้องร่วมของมวลชน (consent) ในวงกว้าง

จากมุมมองของกรัสมี่ เขาไม่ได้ลอกเลียนแบบโมเดลโซเวียตอย่างตรงไปตรงมา แต่กลับตั้งคำถามกับเงื่อนไขเฉพาะของอิตาลี และพยายามออกแบบแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของยุโรปตะวันตก โดยเฉพาะในประเทศที่ ระบบรัฐสภา เสรีภาพสื่อ และการศึกษาแบบเสรีนิยม ยังมีอิทธิพลสูง นั่นคือจุดเปลี่ยนที่กรัสมี่เริ่มพัฒนาทฤษฎี “war of position” แทนการเผชิญหน้าโดยตรงกับรัฐ หรือ “War of Movement” แบบโซเวียต เพราะเขาเห็นว่ารูปแบบของรัฐในตะวันตกนั้นครอบงำผ่านความเห็นพ้อง มากกว่าอำนาจกดขี่แบบทหาร

ข.อิทธิพลของบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม ของประเทศอิตาลีต่อ อันโตนิโอ กรัสมี่

ประเทศอิตาลีช่วงปี ค.ศ.1899 ได้มีคำสั่งในการก่อตั้ง โรงงานผลิตรถยนต์ในตูรินของอิตาลี (Italian car factory Turin) หรือในภาษาอิตาลีว่า “Fabbrica Italiana Automobili Torino” ก่อตั้งโดย จีโอวานนี (Giovanni) มีบริษัทชื่อ “Agnelli” กับ “Lancia” ในเมืองตูรินอิตาลี และ “Romeo” กับ “Bugatti” ในเมืองมิลานอิตาลี ภายในปี ค.ศ.1907 มีบริษัทรถยนต์กว่า 40 แห่ง จากการจัดตั้งขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศอิตาลีได้ถือยึดครองภาคการผลิตที่ทันสมัยที่สุดในทวีปยุโรป ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ.1914 – 1918) ได้มีการบังคับให้ขยายวงกว้างในการผลิตออกไป จากเดิม 9,000 คัน ในปี ค.ศ.1914 เป็น 20,000 คัน ในปี ค.ศ. 1918 นอกจากการผลิตยานพาหนะ รถบรรทุก ได้พัฒนาไปสู่การผลิต เครื่องบิน เครื่องยนต์

เรือดำน้ำ และวัสดุรถไฟ ในช่วงเวลานั้นเมืองตูรินได้ถูกเปลี่ยนเป็นยักษ์ใหญ่ทางด้านอุตสาหกรรม (Gwyn A. Willians, 1975: 12-13)

ธุรกิจสมัยใหม่ในช่วงเวลานั้นได้เติบโตขึ้นกลายเป็นพื้นที่สามเหลี่ยมอันประกอบไปด้วย เมือง มิลาน (Milan) ตูริน (Turin) และเจนัว (Genoa) ทั้งนี้เพื่อตอบสนองการเติบโตขึ้นของความเป็นทุนนิยมใหม่ในประเทศอิตาลีและกลายเป็นการเกิดขึ้นของภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้เครื่องพิมพ์ดีดก็ได้กลายเป็นความสามารถเฉพาะทางในอิตาลี เมื่อ Olivetti เปิดทำการที่ Ivrea ในปี ค.ศ. 1908 และตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1906 เป็นต้นไป การผลิตเครื่องพิมพ์ดีดก็ได้มุ่งเน้นไปที่เมืองตูริน ประเทศอิตาลี ในทำนองเดียวกัน ซีเมนต์ (Cement) และ คอนกรีต (Concrete) ได้เติบโตขึ้นจนกลายเป็นภาคส่วนหลักของอุตสาหกรรมการก่อสร้าง ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองถึงการขยายตัวของเมืองและการขยายตัวของอุตสาหกรรมเคมีซึ่งก่อตั้งขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1900 (1900s) และนำไปสู่องค์กรที่เรียกว่า มอนเตคาทีนี (Montecatini) นอกเหนือจากนี้ยังมีการกระตุ้นพัฒนาการของการผลิตไดนาไมต์ (Dynamite) การถ่ายภาพ (Photography) เป็นต้น (Gwyn A. Willians, 1975: 13)

ยิ่งไปกว่านั้น ไฟฟ้าสำหรับประเทศอิตาลีอาจเป็นหนึ่งในองค์กรบุกเบิกในช่วงระยะเวลาขณะนั้นที่โดดเด่นที่สุดอันเนื่องจากสถานีไฟฟ้าแห่งแรกในยุโรปได้เปิดในมิลาน (Milan) ในปี ค.ศ. 1884 โรงไฟฟ้าได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จากการผลิตประมาณ 100 ล้านกิโลวัตต์ ต่อชั่วโมงในปี ค.ศ.1900 กลายเป็น 3 พันล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมงในปี 1914 ซึ่งเป็นส่วนช่วยลดการพึ่งพาท่านหินของประเทศอังกฤษในช่วงสงคราม การผลิตถ่านหินสีขาว (White Coal) เพิ่มขึ้นเป็น 4.3 พันล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง เหตุนี้จึงทำให้เกิดกลุ่มอุตสาหกรรมย่อยใหม่ๆขึ้น รวมไปถึงการผลิตเหล็กซึ่งได้เพิ่มปริมาณการผลิตขึ้นเป็น 12 เท่าจากปี ค.ศ.1896 ในปี ค.ศ.1913 คิดเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาสงคราม ด้วยเหตุนี้ประเทศอิตาลีจึงเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 20 ซึ่งคิดเป็น 87 เปอร์เซ็นต์เมื่อเทียบกับในยุโรปที่คิดเป็น 56 เปอร์เซ็นต์ (Gwyn A. Willians, 1975: 13)

จากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมนั่นเองจึงทำให้ขนาดของชนชั้นแรงงานเกิดการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่ภาคการเกษตรเป็นภาคการผลิตหลักของอิตาลีซึ่งมีมากถึง 59 เปอร์เซ็นต์ของประชากรในปี ค.ศ.1911 แต่ด้วยเหตุของการขยายตัวของอุตสาหกรรม เฉพาะช่วงปี ค.ศ. 1915-1916 จึงทำให้แรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 5 เท่าในเมืองมิลาน พิจารณาได้จากบริษัท Fiat ที่มีแรงงานเพิ่มขึ้นจาก 4,300 คน ในปี ค.ศ.1914 เป็นมากกว่า 40,000 คน ในปี ค.ศ. 1918 (วัชรพล พุทธิรักษา , 2557: 57) อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาเดียวกันนั่นเอง จากการขยายตัวที่เติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมในประเทศอิตาลีจึงต้องมีการใช้แรงงานในกระบวนการผลิตทั้งนี้อีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือการเกิดขึ้นของสงครามในช่วงเวลาขณะนั้น มีประชาชนรวมไปถึงชาวนา/แรงงานในโรงงาน ถูกเกณฑ์เข้าสู่กองทัพประมาณ 5,750,000 คน มีผู้เสียชีวิตประมาณ 6 แสนคน และมีผู้ทุพพลภาพถาวร

ประมาณ 7 แสนคน (Gwyn A. Willians, 1975: 55) ชุรกิจสงครามจึงทำให้เกิดการขยายตัวของแรงงานมากถึง 9 แสนคน เมื่อสิ้นสุดสงคราม ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจเป็นฉนวนก่อให้เกิดความไม่พอใจในชนชั้นแรงงาน และเป็นเหตุให้นำไปสู่การประท้วงหลายครั้งในประเด็นการต่อต้านการเกณฑ์ทหารเพื่อไปรบในสงคราม และสภาวะการขาดแคลนอาหารการประท้วงได้นำไปสู่การปะทะและความรุนแรงหลายครั้ง ทั้งนี้การประท้วงในส่วนใหญ่จะนำโดยแรงงานสตรีอันเนื่องมาจากไม่ถูกเกณฑ์ไปรบในสงครามโลกในขณะนั้น ยิ่งไปกว่านั้นในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1917 การประท้วงเกิดขึ้นในเมืองตูริน (Turin) ประเทศอิตาลี (Italy) ภายหลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสังหารประชาชนไปสองรายในช่วงของการประท้วงเรื่องสภาวะการขาดแคลนขนมปัง ชนวนเหตุนี้เองจึงทำให้การประท้วงรุนแรงขึ้น โดยมีสตรีและเด็กเป็นหลักในการประท้วง อย่างไรก็ตามการประท้วงครั้งนั้นจบด้วยความรุนแรง มีผู้เสียชีวิต 50 คน และบาดเจ็บอีกกว่า 800 รายด้วยมีผู้เข้าร่วมประท้วงอีกนับพัน (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 57)

นอกเหนือจากนี้ กระบวนการทางการผลิตด้านอุตสาหกรรมรถยนต์ที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อการเข้าร่วมสงครามในขณะนั้น แรงงานยังคงถูกเป็นส่วนหนึ่งในสงครามจากการถูกเกณฑ์เข้าสู่สนามรบด้วยเช่นกันดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้น ในห้วงเวลานั้นขบวนการปฏิวัติได้มีความมั่นใจว่าระบบทุนนิยมนั้นไม่มีที่ว่างสำหรับการขยายกำลังการผลิต (Productive Forces) ดังนั้นปัญหาของการปฏิวัติสังคมนิยมจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องของการจัดการทางการเมืองโดยชนชั้นแรงงาน ซึ่งชนชั้นกรรมกรไม่สามารถทำได้อีกต่อไป ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้รับอิทธิพลจาก วลาดีมีร์ เลนิน (Vladimir Lenin) ที่เขาได้เขียนเกี่ยวกับการพัฒนาทุนนิยมในรัสเซียในปี ค.ศ.1899 หัวข้อ “การผลิตเพื่อประโยชน์ในการผลิต” (production for production's sake) (Anne S. Sassoon, 1982: 203) ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นเองกรั้มซีและเพื่อนของเขาในพรรคสังคมนิยมอิตาลี ในเมืองตูรินได้วางแผนเยี่ยมชมการทำงานของเมืองโดยมีแขกผู้มาเยือนซึ่งเป็นตัวแทนจากรัสเซีย การมาดูงานในครั้งนี้ของทางการรัสเซีย ส่งผลให้เกิดการชุมนุมประท้วงของชนชั้นแรงงานในอิตาลีอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าแรงงานในอิตาลีให้การสนับสนุน วลาดีมีร์ เลนิน และสนับสนุนการพยายามปฏิวัติในรัสเซีย (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 57)

จากแรงบันดาลใจจากปี ค.ศ.1917 หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าปฏิวัติรัสเซีย/ปฏิวัติบอลเชวิค จึงทำให้กรั้มซีและเพื่อนของเขาอีกสามคน จากกลุ่มสังคมนิยมแห่งตูริน (The Turin socialist youth section) ประกอบไปด้วย Angelo Tasca, Palmiro Togliatti และ Umberto Terracimi พวกเขาตัดสินใจทำหนังสือพิมพ์ที่ถูกเรียกว่า L'Ordine Nuovo ซึ่งปรากฏครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1917 หนังสือพิมพ์ดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการเป็นสถาบันอย่างหนึ่งของชนชั้นกรรมาชีพในอิตาลี (Anne Showstack Sassoon, 1980: 31) กรั้มซีและเพื่อนของเขา ร่วมกันค้นหาสิ่งที่จะสามารถแสดงบทบาทของสหภาพโซเวียตในการปฏิวัติรัสเซียในอิตาลี กรั้มซีและเพื่อนของเขา ยึดถือกรรมการ

ภายในของโรงงานเป็นองค์กรที่มีศักยภาพและเป็นอำนาจของชนชั้นแรงงาน แม้ว่าคณะกรรมการสภาโรงงานจะได้รับแรงบันดาลใจในการปฏิวัติรัสเซีย แต่ก็แตกต่างจากสหภาพโซเวียตในรัสเซียอย่างสิ้นเชิง พวกเขาได้ประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์จากประสบการณ์ของแรงงาน/คนงาน ในรัสเซียภายใต้เงื่อนไขของอิตาลี ไม่ใช่การคัดลอกกลยุทธ์รูปแบบของรัสเซียหากแต่พวกเขาเป็นองค์กรตามโรงงานที่ใช้อำนาจควบคุมคนงานในการผลิตและกระบวนการแรงงานไม่ใช่องค์กรระดับภูมิภาคที่มีเมืองและหมู่บ้านเป็นฐานประกอบด้วยตัวแทนคนงาน เกษตรกร และทหาร นอกจากนี้พวกเขายังเรียนรู้ประสบการณ์ของคณะกรรมการจัดการร้านค้าของอังกฤษซึ่งก็มีลักษณะที่แตกต่างจากพวกเขาในอิตาลี (Roger Simon, 1982: 80-81)

ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในอิตาลีในช่วงเปลี่ยนศตวรรษ ไม่เพียงแต่ทำให้แรงงานกลายเป็นกำลังหลักของประเทศในเชิงผลิตภาพ แต่ยังเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านที่ทำให้กรัมซีตระหนักว่า “การปฏิวัติไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ หากขาดความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของสังคมพลเรือน (civil society)” ความคิดนี้ได้พัฒนาขึ้นมาเป็นแกนกลางของการวิพากษ์โครงสร้างอำนาจในตะวันตก ซึ่งแตกต่างจากรัฐในรัสเซียที่มีรัฐเป็นศูนย์กลางอำนาจแบบเปลือยเปล่า (Antonio Gramsci, 1971: 238)

ในบริบทของอิตาลี ซึ่งรัฐถูกท้าทายด้วยอำนาจของคริสตจักร วัฒนธรรมประเพณี และความเชื่อแบบเสรีนิยม ทำให้กรัมซีเห็นความสำคัญของ “war of position” ที่ต้องใช้เวลาในการปลูกฝังอุดมการณ์ใหม่ผ่านสถาบันกลางของสังคม เช่น สื่อ การศึกษา และวรรณกรรม มากกว่าจะหันหน้าเข้าสู่สงครามทางการเมืองแบบปะทะทันที (Antonio Gramsci, 1971: 235-239)

ในสายตาของกรัมซี สิ่งที่เกิดขึ้นในตุรินไม่ใช่แค่ศูนย์กลางของอุตสาหกรรม แต่อยู่ในฐานะสนามทดลองทางอุดมการณ์ที่แรงงานต้องเผชิญกับทั้งระบบทุน และสำนักแบบชนชั้นกลางที่ครอบงำพวกเขา กรรมการสภาโรงงานจึงกลายเป็น “พื้นที่ฝึกฝนทางอุดมการณ์” (ideological training grounds) ที่จะสร้าง “ปัญญาชนอินทรีย์” (organic intellectuals) ขึ้นมาจากแรงงานเอง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาชนชั้นนำหรือพรรคการเมืองอย่างสมบูรณ์ (Kate Crehan, 2002: 88-91)

3.4 บทสรุป

กล่าวโดยสรุป สำหรับ อันโตนิโอ กรัมซี (Antonio Gramsci) ก่อนจะกลายเป็นนักคิดทางการเมืองที่เชื่อว่ากรัมซีและก่อตัวแนวคิดที่มีชื่อว่าสภาโรงงาน (Factory Council) ไม่ว่าจะในชีวิตช่วงวัยเด็กที่เขาถูกหล่อหลอมจากสภาพสังคมของ ซาร์ดิเนีย (Sardinia) ที่มีแต่ความยากจนและถูกรุกราน ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อเขาในสิ่งที่ต้องการปลดปล่อยซาร์ดิเนียเป็นชาติอิสระ และระบอบสาเหตุถึงความยากลำบากที่เกิดขึ้นภายในเกาะซาร์ดิเนีย ว่ามาจากการเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอิตาลี นอกจากนี้อิทธิพลของการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยจึงทำให้ท่าทีของเขาต่อปัญหานี้ก็ได้

เปลี่ยนแปลงไปเนื่องมาจากเขาได้สัมผัสกับความเป็นอยู่ของกรรมกรในโรงงานทำให้เขาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากนายทุนและรัฐที่ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบขึ้น ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่าช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้นเองที่กริมซีรับรู้ผ่านตัวแสดงต่างๆ และเริ่มตั้งคำถามกับการกดขี่ของนายทุนและรัฐ ยิ่งไปกว่านั้นกริมซีได้เข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวสังคม ในตุรินช่วงปี ค.ศ.1913 หลังจากนั้นเขาได้เข้าร่วมกับพรรคสังคมนิยมอิตาลี ตามลำดับ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เขาได้พบเจอเพื่อนของเขา คือ Palmiro Togliatti, Angelo Tasca ซึ่งภายหลังพวกเขาได้ร่วมกันก่อตั้งหนังสือพิมพ์ชื่อว่า ลอดิเน่ นูโอโว่ (The Ordine Nuovo) หนังสือพิมพ์ที่มีการเขียนแนวคิดที่ว่าด้วยสภาโรงงานของกริมซีลงอย่างเป็นระบบ

สำหรับอิทธิพลของสภาพสังคมของรัสเซียก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีส่วนต่อการกำหนดความคิดของกริมซีเช่นกัน กล่าวคือในช่วงสมัยนั้นเป็นช่วงสมัยที่รัสเซียทำการปฏิวัติที่นำโดยกลุ่มบอลเชวิคและสิ่งนี้เองทำให้กริมซีได้กล่าวชื่นชมการปฏิวัติในรัสเซีย ทั้งยังเป็นอีกหนึ่งข้อสังเกตของผู้วิจัยที่สภาพสังคมของรัสเซียในช่วงเวลานั้นเป็นหนึ่งปัจจัยที่ทำให้กริมซีก่อตัวแนวคิดที่ว่าด้วยสภาโรงงานขึ้นมา อย่างไรก็ตาม สภาพสังคมของอิตาลีในช่วงสมัยนั้นก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตเช่นกัน กล่าวคือด้วยการเติบโตของระบบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในอิตาลีและการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 จากสองเหตุการณ์ในข้างต้นล้วนร่ายล้อมและขับเคลื่อนด้วยแรงงาน ไม่ว่าจะจะเป็นระบบอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นของโรงงาน หรือแม้กระทั่งการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ที่เกณฑ์แรงงานไปร่วมรบ และในภายหลังก็เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจขึ้นภายในประเทศอิตาลี จึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่กริมซีในช่วงระยะเวลานั้นก่อตัวแนวคิดที่ว่าด้วยสภาโรงงานขึ้นมา

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ส่วนต้นจนถึงส่วนท้ายบทนี้ ผู้วิจัยพยายามจะนำเสนอให้เห็นในภาพรวมของกริมซี ตั้งแต่เกิดจวบจนกระทั่งเสียชีวิต ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อเขา (กริมซี) ไม่ว่าจะสภาพสังคมของรัสเซีย และสภาพสังคมของอิตาลี ซึ่งมีส่วนทำให้เขาก่อตัวเป็นแนวคิดสภาโรงงานขึ้นมา อย่างไรก็ตามการทำความเข้าใจสิ่งที่กล่าวไปในทั้งหมดนี้ ก็ด้วยจุดประสงค์ที่ว่า มันจะทำให้การตีความเรื่องสภาโรงงานของกริมซีนั้นชัดเจนมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าในตอนนี้อาจยังไม่อาจสรุปได้ว่าความคิดทางการเมืองของกริมซีที่ว่าด้วยสภาโรงงานนั้นเป็นอย่างไร แต่สิ่งหนึ่งที่อาจกล่าวได้ในตอนนี้ก็คือ สภาโรงงานเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอันหนึ่งในหลายๆจุดมุ่งหมายงานเขียนทางการเมืองของเขาอย่างแน่นอน และยิ่งไปกว่านั้นสภาโรงงานที่กริมซีได้เขียนนั้นก็เกิดจากความไม่พอใจในสภาพแวดล้อมของประเทศอิตาลีในขณะนั้น ตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปในข้างต้น ซึ่งทั้งหมดนี้ก็เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดสภาโรงงานของอันโตนิโอ กริมซี ของผู้วิจัยมีทิศทางที่ชัดเจน และเห็นโครงร่างกว้างๆในระดับหนึ่งเพื่อเป็นพื้นฐานก่อนที่จะไปตีความงานเขียนของกริมซีที่ว่าด้วยสภาโรงงานในบทถัดไป

บทที่ 4

แนวคิดและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมชี่

“... แนวคิดคิดเรื่องสภาโรงงานก็เช่นเดียวกับแนวคิดอื่นๆของกรัมชี่ที่เป็นมากกว่าการนำเสนอความคิดในเชิงปรัชญาที่ลอยอยู่เหนือโลกแห่งความเป็นจริง แนวคิดเรื่องสภาโรงงานเป็นการเสนอแนวทางทฤษฎีที่จะเปลี่ยนโลกทุนนิยม โดยตั้งอยู่บนฐานของปรัชญาแห่งการปฏิบัติ (Philosophy of Praxis) ...” (วัชรพล พุทธรักษา, 2557: 69)

4.1 เกริ่นนำ

ในบทนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะนำเสนอเนื้อหาสำคัญสองประการ ประการแรก คือการอธิบายแนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมือง ซึ่งมุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงตรรกะและบรรทัดฐานในเชิงทฤษฎีทางการเมือง ประการที่สอง คือ บทนี้จะศึกษาถึงเรื่องแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมชี่ ซึ่งเป็นความพยายามที่จะตอบคำถามการในการศึกษาที่ว่า แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมชี่เป็นอย่างไร ด้วยวิธีการตีความตัวบท (Textual Analysis) หรืออาจจะกล่าวอีกนัยยะหนึ่งได้ว่าเป็นการค้นหาสิ่งที่ถูกเรียกว่าสภาโรงงานตามแนวคิดของกรัมชี่จากการตีความงานเขียนชิ้นหลักที่กรัมชี่ได้เป็นคนเขียนขึ้นมาด้วยตนเอง สำหรับงานเขียนของกรัมชี่ที่จะนำมาใช้ตีความในบทนี้ก็จะประกอบไปด้วย งานเขียนในหมวด L'Ordine Nuovo and the Factory Councils ใน Selections from Political Writing (1910 – 1920) จำนวน 12 บทความ บรรณาธิการโดยควินติน ฮอร์ (Quintin Hoare, 1977) ดังนี้

1. WORKERS' DEMOCRACY (1919)
2. THE RETURN TO FREEDOM (1919)
3. THE CONQUEST OF THE STATE (1919)
4. TOWARDS THE COMMUNIST INTERNATIONAL (1919)
5. WORKERS AND PEASANTS (1919)
6. ELECTORALISM (1919)
7. THE DEVELOPMENT OF THE REVOLUTION (1919)
8. TO THE WORKSHOP DELEGATES OF THE FIAT CENTRO AND BREVETTI PLANTS (1919)
9. UNIONS AND COUNCILS (1919)
10. TRADE UNIONS AND THE DICTATORSHIP (1919)
11. SYNDICALISM AND THE COUNCILS (1919)

12. THE PROGRAMME OF THE WORKSHOP DELEOATES (1919)

โดยในบทนี้จะนำเสนอใน 6 หัวข้อย่อยหลัก ประกอบไปด้วย

- 4.1 เกริ่นนำ
- 4.2 ว่าด้วยแนวคิดทางการเมือง และหลักการทางการเมือง
- 4.3 ว่าด้วยแนวคิด และหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมสกี
- 4.4 แนวคิดทางการเมืองในเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมสกี
- 4.5 หลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในแนวคิดสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมสกี
- 4.6 บทสรุป

4.2 ว่าด้วยแนวคิดทางการเมือง และหลักการทางการเมือง

ก.ว่าด้วยแนวคิดทางการเมือง

ในบทความเรื่อง “Political Science Concept Formation” ของ เจอร์ก มาร์ติน กาเบรียล (Jürg Martin Gabriel) (2011) ได้อธิบายถึงความหมายของคำว่า “แนวคิดทางการเมือง” (political concept) โดยเน้นย้ำว่าแนวคิดทางการเมืองเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการสร้างความรู้ทางวิทยาศาสตร์ แนวคิดทางการเมืองถูกมองว่าเป็น “building block” หรือหน่วยพื้นฐานของศาสตร์ ซึ่งช่วยให้นักวิจัยสามารถสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีโครงสร้าง (Gabriel, 2011: 1)

ขณะเดียวกัน ความสำคัญของแนวคิดในกระบวนการวิจัยกาเบรียลเน้นว่าการนิยามแนวคิด (conceptual definition) ที่ชัดเจนเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพของงานวิจัย หากแนวคิดถูกนิยามอย่างกำกวม ผลการวิเคราะห์ที่ได้อาจมีประโยชน์น้อยกว่าการนิยามที่เข้มงวด และชัดเจน ตัวอย่างเช่น การนิยามคำว่า “อำนาจ” (power) หรือ “ประชาธิปไตย” (democracy) ที่มีลักษณะกว้างเกินไป อาจทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ (Gabriel, 2011: 2-3)

นักรัฐศาสตร์ชาวอิตาลีอย่าง โจวันนี ซาร์โทรี (Giovanni Sartori) ได้แนะนำว่าเพื่อหลีกเลี่ยงการ “ขยายความหมาย” (conceptual stretching) นักวิจัยควรเน้นที่การ “รัดกุม” (conceptual tightening) เพื่อให้แนวคิดมีความหมายที่เฉพาะเจาะจงและเป็นประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ ยิ่งไปกว่านั้น ประเด็นเรื่องโครงสร้างและหน้าที่ของแนวคิด กาเบรียลอธิบายว่าแนวคิดมีหน้าที่สองประการหลัก ได้แก่ ประการแรกหน้าที่เชิงความรู้ (cognitive function) แนวคิดช่วยให้นักวิจัยสามารถอธิบายปรากฏการณ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ “อะไร” และ “ทำไม” ของปรากฏการณ์นั้นๆ ตัวอย่างเช่น แนวคิดเรื่อง “arthritis” ช่วยให้นักวิทยาศาสตร์การแพทย์สามารถอธิบายลักษณะของโรค เช่น “บวม” หรือ “ปวด” ได้ ประการที่สองหน้าที่เชิงปฏิบัติ (operative function) แนวคิดสามารถนำไปใช้ในการควบคุมหรือปรับเปลี่ยนความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น การใช้แนวคิด “ประชาธิปไตย” เพื่อพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองในสังคม (Gabriel, 2011: 3-8)

นอกเหนือจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและเนื้อหาของแนวคิด กาเบรียลชี้ให้เห็นว่าโครงสร้าง (structure) และเนื้อหา (substance) ของแนวคิดมีบทบาทสำคัญต่อความหมายและการใช้งานของแนวคิด ตัวอย่างเช่น แนวคิด “ต้นไม้” (tree) ซึ่งนิยามจากคุณสมบัติ “ราก” (roots) “ลำต้น” (trunks) และ “กิ่ง” (branches) มีความชัดเจนและเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้สามารถระบุและแยกแยะต้นไม้จากพืชชนิดอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Gabriel, 2011: 9-10)

อย่างไรก็ตาม แนวคิดบางอย่าง เช่น “ประชาธิปไตย” หรือ “อำนาจ” มีลักษณะซับซ้อนและนามธรรมมากกว่า เนื้อหาของแนวคิดเหล่านี้มักเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทและวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น

แนวคิด "อำนาจ" อาจหมายถึง "การบังคับควบคุม" ในบางบริบท และ "การสร้างความเห็นพ้อง" ในบริบทอื่น (Gabriel, 2011: 11)

กล่าวโดยสรุป กาเบรียลอธิบายว่าแนวคิดทางการเมืองเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้นักวิจัยสามารถเข้าใจและวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองได้อย่างเป็นระบบ การนิยามแนวคิดที่ชัดเจนและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การวิจัยมีความแม่นยำและประสิทธิภาพ นักวิจัยควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเลือกคุณลักษณะ (attribute selection) และการกำหนดโครงสร้างของแนวคิดเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา (Gabriel, 2011: 15)

ในบทความเรื่อง "Political Theory" โดย คริสเตียน ลิสต์ และลอร่า วาเลนตินี (Christian List and Laura Valentini) (2014) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ "แนวคิดทางการเมือง" (Political Concepts) ว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการทำความเข้าใจประเด็นทางการเมืองและสังคม แนวคิดเหล่านี้ช่วยให้นักวิชาการสามารถจัดหมวดหมู่ ปรับปรุง และพัฒนาทฤษฎีเพื่อแก้ไขปัญหาในสังคมได้อย่างเป็นระบบ (List & Valentini, 2014: 1)

ขณะเดียวกัน แนวคิดทางการเมืองยังทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางวิชาการ ลิสต์ และ วาเลนตินี เน้นว่าแนวคิดทางการเมือง เช่น ความยุติธรรม (justice) เสรีภาพ (freedom) และ ประชาธิปไตย (democracy) เป็นหัวข้อหลักที่นักทฤษฎีการเมืองให้ความสนใจมายาวนาน แนวคิดเหล่านี้ช่วยตอบคำถามเชิงนโยบายและจริยธรรม เช่น สังคมที่ยุติธรรมคืออะไร (?) เสรีภาพของบุคคลหมายถึงอะไร (?) และระบบการตัดสินใจแบบใดที่เหมาะสมที่สุด (?) ยิ่งไปกว่านั้น แนวคิดเหล่านี้ยังช่วยสร้างกรอบในการประเมินนโยบาย โดยเชื่อมโยงกับค่านิยมที่สำคัญ เช่น ความเสมอภาค ความมั่งคั่ง และความมั่นคง ตัวอย่างเช่น ในการวิเคราะห์ประชาธิปไตย แนวคิดนี้มักจะถูกนิยามในแง่ของกระบวนการที่รวมเอาส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสเข้ามาเป็นองค์ประกอบ (List & Valentini, 2014: 2-3)

นอกเหนือจากนี้ แนวคิดและการนิยามในเชิงวิเคราะห์ การวิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองต้องการความชัดเจนและความแม่นยำทางภาษา การนิยามที่ดีย่อมช่วยให้นักวิจัยสามารถวิเคราะห์และแยกแยะองค์ประกอบสำคัญของปรากฏการณ์ทางการเมืองได้ชัดเจนขึ้น ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์แนวคิด "เสรีภาพ" อาจแบ่งได้เป็นเสรีภาพเชิงลบ (negative freedom) ที่หมายถึงการไม่มีการแทรกแซง และเสรีภาพเชิงบวก (positive freedom) ที่เน้นการมีความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ขณะเดียวกัน แนวคิดทางการเมืองยังเกี่ยวข้องกับการกำหนดกรอบในการตีความ เช่น ความยุติธรรมอาจถูกตีความในฐานะความเสมอภาค หรือในฐานะการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (List & Valentini, 2014: 4-5)

ประการสุดท้ายความสำคัญของแนวคิดในทฤษฎีการเมือง ลิสต์ และวาเลนตินี ชี้ให้เห็นว่าแนวคิดทางการเมืองมีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีการเมืองโดยตรง เนื่องจากเป็นรากฐานสำหรับการ

พัฒนาทฤษฎีและนโยบาย ตัวอย่างเช่น ทฤษฎีของ จอห์น รอว์ลส์ (John Rawls) ในประเด็นเรื่อง “ความยุติธรรมในฐานะความเสมอภาค” (Justice as Fairness) ใช้แนวคิด “ความยุติธรรม” เป็นแกนกลางในการกำหนดหลักการเพื่อสร้างสังคมที่ยุติธรรม (List & Valentini, 2014: 6)

โดยสรุป แนวคิดทางการเมืองตามมุมมองของลิสต์ และวาเลนตินี่ เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาสังคมและการเมือง โดยการนิยามแนวคิดเหล่านี้อย่างละเอียดและชัดเจนจะช่วยให้นักวิจัยสามารถสร้างทฤษฎีที่แข็งแกร่งและตอบโจทย์ความต้องการของสังคมได้ นอกจากนี้ การทำความเข้าใจแนวคิดทางการเมืองยังช่วยเพิ่มความเข้าใจในคุณค่าและเป้าหมายของการปกครองในรูปแบบต่าง ๆ (List & Valentini, 2014: 8)

ในบทความเรื่อง “Political Concepts and the Concept of the Political” ของ จอห์น จี. กันเนลล์ (John G. Gunnell) (2017) ได้กล่าวถึงความหมายและธรรมชาติของ “แนวคิด” (concept) ในบริบทของการศึกษาและการวิเคราะห์ทางการเมือง โดยกันเนลล์ระบุว่า แนวคิดทางการเมืองเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาษาการเมือง แต่กลับมีลักษณะกำกวมและหลากหลายในการใช้งาน (Gunnell, 2017: 187)

ในขณะเดียวกัน กันเนลล์ชี้ให้เห็นว่า แนวคิดมักถูกมองว่าเป็นปรากฏการณ์ทางจิตที่แสดงออกผ่านคำพูดและการกระทำ เขาอธิบายถึง นักปรัชญาชาวออสเตรีย-อังกฤษ อย่าง ลูทวิช โยเซ็ฟ โยฮัน วิทเกินชไตน์ (Ludwig Wittgenstein) และนักปรัชญาชาวอังกฤษอย่าง กิลเบิร์ต ไรล์ (Gilbert Ryle) ได้วิจารณ์มุมมองนี้ โดยเสนอว่าแนวคิดควรถูกเข้าใจว่าเป็นรูปแบบของการใช้ภาษา ความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางของวิทเกินชไตน์ที่ระบุว่าความหมายของคำขึ้นอยู่กับการใช้งาน ในบริบททางสังคม (Wittgenstein, 2009, p.1; Gunnell, 2017: 188-191) นอกเหนือจากนี้ แนวคิดทางการเมือง เช่น คำว่า “การเมือง” (politics) ถูกอธิบายว่าไม่ได้เป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีที่แน่นอน แต่เป็นหมวดหมู่ของปรากฏการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ตามวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ (Gunnell, 2017: 192)

ยิ่งไปกว่านั้น กันเนลล์ได้วิพากษ์ แนวคิดเชิงจิตนิยม “mentalism” หรือการมองว่าแนวคิดเป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ในจิตใจ โดยชี้ว่ามุมมองนี้มีพื้นฐานจากปรัชญาของ เรอเน เดการ์ต (René Descartes) และจอห์น ล็อก (John Locke) ซึ่งเชื่อว่าความคิดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจก่อนจะถูกแสดงออกมาในภาษาและการกระทำ อย่างไรก็ตาม กันเนลล์ ชี้ให้เห็นว่าการมองเช่นนี้ทำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับธรรมชาติของแนวคิด เพราะแท้จริงแล้วแนวคิดไม่ได้แยกออกจากภาษา แต่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางสังคมที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษา (Gunnell, 2017: 190-191)

กันเนลล์กล่าวว่่านักปรัชญาอย่าง วิทเกินชไตน์ และนักปรัชญาคนอื่น ๆ เช่น กิลเบิร์ต ไรล์ (Gilbert Ryle) และ วิลฟริด สตอลก์เกอร์ เซลลาร์ส (Wilfrid Stalker Sellars) ได้เสนอว่าความคิด

และภาษามีความสัมพันธ์กันโดยพื้นฐาน โดยการเข้าใจแนวคิดจำเป็นต้องพิจารณาการใช้คำในบริบททางสังคมมากกว่าการค้นหาคำความหมายที่แฝงอยู่ในจิตใจ (Gunnell, 2017: 192-193)

ยิ่งไปกว่านั้น ในทางวิทยาศาสตร์การเมือง แนวคิดมักถูกตีความว่าเป็นหน่วยวิเคราะห์เชิงนามธรรม เช่น “อำนาจ” หรือ “ความยุติธรรม” กันเนลล์ระบุว่านักทฤษฎีการเมือง เช่น ฮันนา เฟนิเชล พิตกิน (Hanna Fenichel Pitkin) และสตีเวน ลูคส์ (Steven Lukes) มักมองว่าแนวคิดเป็นวัตถุที่สามารถอธิบายได้จากหลายมุมมอง แต่การวิเคราะห์ดังกล่าวอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับธรรมชาติของแนวคิดและภาษา (Gunnell, 2017: 193) กันเนลล์ยังอ้างถึงงานของ กัลลี (Gallie) ที่กล่าวถึง “essentially contested concepts” หรือแนวคิดที่มีลักษณะโต้แย้งโดยเนื้อแท้ เช่น “ประชาธิปไตย” หรือ “อำนาจ” โดยเน้นว่าแนวคิดเหล่านี้ไม่ได้มีความหมายที่แน่นอน แต่เปลี่ยนแปลงได้ตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (Gunnell, 2017: 194-195)

กล่าวโดยสรุป กันเนลล์ อธิบายว่าแนวคิดทางการเมืองควรถูกมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางสังคมที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษาและบริบททางประวัติศาสตร์ การศึกษาแนวคิดจึงควรมุ่งเน้นไปที่การใช้งานในบริบทเฉพาะเจาะจงแทนที่จะพยายามค้นหาความหมายที่แน่นอนและคงที่ แนวทางนี้ช่วยให้นักวิชาการสามารถเข้าใจการเมืองในฐานะปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลาและบริบท (Gunnell, 2017: 198-199)

บทสรุปเกี่ยวกับแนวคิดทางการเมืองจากการศึกษางานวิชาการทั้งสามชิ้นจากนักวิชาการสี่ท่าน อันได้แก่ เจอร์ก มาร์ติน กาเบรียล (Jürg Martin Gabriel) คริสเตียน ลิสต์ และลอรา วาเลนตินี (Christian List and Laura Valentini) และ จอห์น จี. กันเนลล์ (John G. Gunnell)

งานชิ้นต่าง ๆ ได้นำเสนอแนวทางการทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางการเมือง (political concepts) จากมุมมองที่หลากหลาย โดยมีจุดเน้นร่วมกันว่าแนวคิดทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาเชิงวิชาการ การพัฒนาทฤษฎีทางการเมือง และการกำหนดนโยบายในสังคม

เจอร์ก มาร์ติน กาเบรียล (Jürg Martin Gabriel) (2011) มองว่าแนวคิดทางการเมืองเปรียบเสมือน “building blocks” หรือหน่วยพื้นฐานของศาสตร์ แนวคิดเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองอย่างเป็นโครงสร้าง การนิยามแนวคิดอย่างชัดเจนและรัดกุมจึงมีความสำคัญต่อคุณภาพของงานวิจัย ตัวอย่างเช่น คำว่า “อำนาจ” (power) หรือ “ประชาธิปไตย” (democracy) หากถูกนิยามอย่างเหมาะสมจะช่วยลดความกำกวม และเพิ่มประสิทธิภาพในการนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้กาเบรียลยังชี้ให้เห็นว่าแนวคิดทางการเมืองมีสองหน้าที่หลัก ได้แก่ หน้าแรก หน้าทีเชิงความรู้ (cognitive function) ซึ่งช่วยให้นักวิจัยสามารถอธิบายและเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ และหน้าที่สอง หน้าทีเชิงปฏิบัติ (operative function) ซึ่งช่วยสนับสนุนการออกแบบนโยบายและการปรับเปลี่ยนความเป็นจริงในสังคม (Gabriel, 2011: 1-11)

ขณะเดียวกัน คริสเตียน ลิสต์ และลอรา วาเลนตินี (Christian List and Laura Valentini) (2014) ได้เห็นว่าแนวคิดทางการเมืองเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยจัดระเบียบความคิดในการวิเคราะห์ประเด็นทางการเมืองและสังคม แนวคิดเหล่านี้ช่วยสร้างกรอบความเข้าใจและสนับสนุนการประเมินนโยบาย โดยมีตัวอย่างสำคัญ เช่น แนวคิดเรื่องความยุติธรรม (justice) เสรีภาพ (freedom) และประชาธิปไตย (democracy) ซึ่งเป็นหัวข้อที่นักวิจัยให้ความสนใจยาวนาน การนิยามแนวคิดเหล่านี้อย่างละเอียดช่วยเพิ่มความชัดเจนและความแม่นยำในเชิงวิชาการ และสนับสนุนการพัฒนาทฤษฎีที่ตอบสนองต่อปัญหาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (List & Valentini, 2014: 1-6)

ยิ่งไปกว่านั้น จอห์น จี. กันเนลล์ (John G. Gunnell) (2017) ได้แสดงให้เห็นว่าแนวคิดทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางสังคมที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษาและบริบททางประวัติศาสตร์ แนวคิดเหล่านี้มีลักษณะกำกวมและมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนตามบริบท ตัวอย่างเช่น คำว่า “การเมือง” (politics) หรือ “อำนาจ” (power) ไม่ได้มีความหมายที่ตายตัว แต่สามารถนิยามและถูกใช้งานแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม Gunnell ยังได้ชี้ว่าการเข้าใจแนวคิดทางการเมืองควรมุ่งเน้นที่การใช้งานในบริบทเฉพาะ มากกว่าการค้นหาความหมายที่แน่นอนและคงที่ (Gunnell, 2017: 187-199)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดทางการเมืองเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมือง การนิยามแนวคิดอย่างรัดกุมช่วยเพิ่มคุณภาพของงานวิจัยและสนับสนุนการพัฒนาทฤษฎีและนโยบายที่เหมาะสมกับความต้องการของสังคม นอกจากนี้ แนวคิดเหล่านี้ยังสะท้อนถึงธรรมชาติของการเมืองที่มีพลวัต และซับซ้อน ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และภาษา การศึกษาแนวคิดทางการเมืองจึงต้องให้ความสำคัญกับความชัดเจนของการนิยาม ความสัมพันธ์กับบริบท ข้อสรุปใหม่ของผู้วิจัย “แนวคิดทางการเมือง” จึงเป็นกรอบความคิดและเครื่องมือวิเคราะห์ที่ใช้ทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองในบริบทที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงได้ โดยแนวคิดเหล่านี้ถูกกำหนดขึ้นจากการเชื่อมโยงกับค่านิยมและบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีหน้าที่ทั้งเชิงความรู้และเชิงปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนการวิจัย การออกแบบนโยบาย และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกการเมืองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ข. ว่าด้วยหลักการทางการเมือง

ในเชิงวิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์ผู้วิจัยพยายามนำเสนอ หลักการทางการเมือง (Political Principles) ในความหมายถึงแนวทางหรือกรอบความคิดที่ใช้ในการกำหนด วิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการปกครอง ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และการจัดระเบียบทางสังคม หลักการเหล่านี้สามารถวิเคราะห์ได้ผ่านกรอบวิธีวิทยาที่สำคัญสองประการ ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงปรัชญาและ

การวิจัยเชิงประจักษ์ ซึ่งทั้งสองมีบทบาทสำคัญในการทำให้หลักการทางการเมืองมีความเป็นระบบ และสอดคล้องกับบริบททางสังคมและการเมือง

ประการแรกการวิเคราะห์เชิงปรัชญาการวิเคราะห์เชิงปรัชญาเน้นการทำความเข้าใจแนวคิดพื้นฐานในเชิงนามธรรม เช่น ความยุติธรรม เสรีภาพ อำนาจ และสิทธิ โดยใช้ตรรกะและการตั้งสมมติฐานเพื่อพัฒนากรอบความคิดที่เป็นระบบ ตัวอย่างเช่น จอห์น รอลส์ (John Rawls) ในงาน A Theory of Justice ได้นำเสนอแนวคิด “ความยุติธรรมในฐานะความเป็นธรรม” (justice as fairness) ซึ่งใช้วิธีสมมติฐานเบื้องต้น (original position) เพื่อสร้างกรอบการพิจารณาความยุติธรรมในสังคมเสรีนิยม (Rawls, 1971: 15) การวิเคราะห์ในลักษณะนี้ช่วยให้หลักการทางการเมืองได้รับการพัฒนาตามนิยามเชิงนามธรรมที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม นอกจากนี้ การวิเคราะห์เชิงปรัชญายังมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบความสมเหตุสมผลของหลักการที่ถูกนำเสนอในเชิงนโยบาย เช่น การอภิปรายเกี่ยวกับบทบาทของรัฐในระบบเศรษฐกิจและความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (Berlin, 1969: 12-13)

ประการที่สองการวิจัยเชิงประจักษ์เน้นการตรวจสอบและวิเคราะห์หลักการทางการเมืองโดยอาศัยข้อมูลและหลักฐานที่สามารถวัดผลได้ วิธีการนี้เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น การสำรวจความคิดเห็น การวิเคราะห์เชิงสถิติ และการศึกษากรณีตัวอย่าง เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ตัวอย่างเช่น เดวิด อีสตัน (David Easton) ในงาน A Systems Analysis of Political Life ได้นำเสนอกรอบการวิเคราะห์เชิงประจักษ์เพื่อทำความเข้าใจระบบการเมืองในฐานะระบบเปิดที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Easton, 1965: 20) การวิจัยเชิงประจักษ์ยังช่วยให้การพัฒนาหลักการทางการเมืองสามารถยืนยันได้ด้วยข้อมูลจริง เช่น การศึกษาโดยใช้ข้อมูลสถิติเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายรายได้และเสถียรภาพทางการเมืองในประเทศกำลังพัฒนา (Diamond, 1999: 5) วิจัยเชิงประจักษ์นี้จึงช่วยให้หลักการทางการเมืองมีความเชื่อถือได้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปหลักการทางการเมืองในเชิงวิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์เป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมือง วิธีการที่ใช้ เช่น การวิเคราะห์เชิงปรัชญาและการวิจัยเชิงประจักษ์ ช่วยเสริมสร้างมุมมองที่ลึกซึ้งและครอบคลุม ทำให้หลักการทางการเมืองสามารถตอบสนองต่อความซับซ้อนของระบบการเมืองและสังคมในปัจจุบันได้ข้อเสนอใหม่ของผู้วิจัยเกี่ยวกับหลักการทางการเมืองในเชิงวิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์

จากการวิเคราะห์หลักการทางการเมืองในเชิงวิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์ ผู้วิจัยเสนอให้มีการพัฒนาแนวทางใหม่ที่บูรณาการระหว่างการวิเคราะห์เชิงปรัชญาและการวิจัยเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างกรอบการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านนามธรรมและประจักษ์นิยม ข้อเสนอแนะนี้ประกอบด้วยสองแนวทางสำคัญดังนี้ แนวทางแรกการบูรณาการแนวคิดเชิงนามธรรมเข้ากับข้อมูลเชิง

ประจักษ์ แนวทางนี้เน้นการนำผลการวิเคราะห์เชิงปรัชญามาใช้เป็นกรอบในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาประเด็นสำคัญ เช่น ความยุติธรรม เสรีภาพ และความเสมอภาค ตัวอย่างเช่น การพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่อิงกับกรอบความคิดเรื่อง “ความยุติธรรมในฐานะความเป็นธรรม” ของรอลส์ (Rawls, 1971) เพื่อประเมินระดับความยุติธรรมในนโยบายสาธารณะในบริบทของประเทศกำลังพัฒนา แนวทางที่สองการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อปรับปรุงและตรวจสอบแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาเน้นให้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการตรวจสอบและปรับปรุงความเหมาะสมของแนวคิดทางปรัชญาในบริบทที่เปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์เชิงสถิติเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายการกระจายรายได้ที่สัมพันธ์กับเสถียรภาพทางการเมือง เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวคิดที่ว่าความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจนำไปสู่ความยุติธรรมทางสังคม (Diamond, 1999)

ประโยชน์และความสำคัญของข้อเสนอนี้ข้อเสนอการบูรณาการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้การวิเคราะห์หลักการทางการเมืองมีความลึกซึ้งและสอดคล้องกับบริบทที่หลากหลาย แต่ยังสามารถเพิ่มศักยภาพในการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติ เช่น การกำหนดนโยบายสาธารณะที่ตอบสนองต่อปัญหาทางการเมืองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างกรอบวิธีวิทยาที่บูรณาการดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเชิงระบบและนำไปสู่การพัฒนาหลักการทางการเมืองที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายของโลกในยุคปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

4.3 ว่าด้วยแนวคิด และหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสซี

ในงานเขียนหมวด L'Ordine Nuovo and the Factory Councils ซึ่งรวมอยู่ใน Selections from Political Writing (1910–1920) ของอันโตนิโอ กรัมสซี (Antonio Gramsci) ที่ได้รับการบรรณาธิการโดยควินติน ฮอร์ (Quintin Hoare, 1977) มีบทความจำนวน 12 ชิ้นที่มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทางการเมืองและการปฏิวัติของกรัมสซี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความถี่ของคำสำคัญ 5 คำ ได้แก่ proletariat, freedom, democracy, revolution และ communism เพื่อสะท้อนถึงแนวคิดที่มีบทบาทสำคัญในเอกสารดังกล่าว ผลการวิเคราะห์มีดังนี้ (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวก)

Proletariat (ชนชั้นกรรมาชีพ) คำว่า proletariat ปรากฏในเอกสารจำนวน 48 ครั้ง ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของชนชั้นกรรมาชีพในฐานะตัวแทนของการปฏิวัติและการจัดตั้งรัฐใหม่ กรัมสซีใช้คำนี้เพื่อชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของชนชั้นแรงงานในกระบวนการเปลี่ยนผ่านการเมืองและเศรษฐกิจ **Freedom (เสรีภาพ)** คำว่า freedom ปรากฏจำนวน 15 ครั้ง โดยส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายของขบวนการปฏิวัติและความต้องการปลดปล่อยชนชั้นแรงงานจากการกดขี่ภายใต้ระบบทุนนิยม **Democracy (ประชาธิปไตย)** คำว่า democracy ปรากฏจำนวน 12 ครั้ง โดย

เน้นไปที่การวิเคราะห์แนวคิด “ประชาธิปไตยของชนชั้นแรงงาน” (*Workers' Democracy*) ซึ่งกรั่มสกีเสนอว่าเป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่ให้อำนาจแก่ชนชั้นแรงงานแทนที่จะเป็นชนชั้นนายทุน **Revolution (การปฏิวัติ)** คำว่า revolution เป็นคำที่ปรากฏบ่อยที่สุดในเอกสาร โดยพบถึง 85 ครั้งสะท้อนถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นแก่นแนวคิดของกรั่มสกีในเอกสารนี้ **Communism (ลัทธิคอมมิวนิสต์)** คำว่า communism ปรากฏจำนวน 7 ครั้งในเอกสาร โดยมีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายสูงสุดของการปฏิวัติ ซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาลคอมมิวนิสต์ โดยมีชนชั้นกรรมาชีพเป็นแกนนำ ตามตารางดังนี้

ตารางสรุปความถี่ในงานเขียนหมวด L'Ordine Nuovo and the Factory Councils
ใน Selections from Political Writing (1910–1920)

ตารางที่ 4 ตารางสรุปความถี่ในงานเขียนหมวด L'Ordine Nuovo and the Factory Councils ใน Selections from Political Writing (1910–1920)

คำสำคัญ (Keyword)	จำนวนครั้งที่ปรากฏ (Total Frequency)	หน้าที่พบ (Pages Found)
Proletariat	48	พบในหลายหน้า เช่น หน้า 68, 72, 75 เป็นต้น
Freedom	15	พบในบางหน้า เช่น หน้า 69, 71, 77 เป็นต้น
Democracy	13	พบในบางหน้า เช่น หน้า 66, 88 เป็นต้น
Revolution	85	พบกระจายตัวทั่วเอกสาร เช่น หน้า 80, 86, 89 เป็นต้น
Communism	7	พบในบางหน้า เช่น หน้า 76, 86, 92 เป็นต้น

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

การวิเคราะห์ดังกล่าวสะท้อนถึงความสอดคล้องของคำสำคัญกับแนวคิดหลักของอันโตนิโอกรั่มสกี ในด้านการปฏิวัติ และการสร้างสังคมใหม่ที่เน้นบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพรวมถึง

การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง ในส่วนถัดไป ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิดและหลักการทางการเมืองของ สภาโรงงาน

4.4 แนวคิดทางการเมืองในเรื่องสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมสกี

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยมุ่งนำเสนอการศึกษาถึงแนวคิดและหลักการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับ “สภาโรงงาน” (Factory Councils) ของอันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) นักคิดทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในศตวรรษที่ 20 กรัมสกีเสนอแนวคิดที่ผสมผสานการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน เพื่ออธิบายบทบาทของชนชั้นแรงงานในกระบวนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม แนวคิดของกรัมสกีเกี่ยวกับสภาโรงงานมุ่งเน้นการสร้างองค์กรของชนชั้นกรรมาชีพที่สามารถปกครองตนเองและมีบทบาทสำคัญในการควบคุมกระบวนการผลิตได้อย่างแท้จริง ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในความพยายามที่จะสร้างระเบียบสังคมใหม่ที่ยุติธรรมและเท่าเทียมยิ่งขึ้นเนื้อหาในส่วนนี้จะนำเสนอการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ ชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat) เสรีภาพ (Freedom) ประชาธิปไตย (Democracy) การปฏิวัติ (Revolution) และลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) ทั้งนี้ การอภิปรายจะอ้างอิงจากงานเขียนของกรัมสกีใน L'Ordine Nuovo and the Factory Councils ซึ่งปรากฏใน Selections from Political Writings (1910–1920) โดยพิจารณา 12 บทความที่เกี่ยวข้อง

ก.แนวคิดเรื่องชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat)

ชนชั้นกรรมาชีพ หรือที่รู้จักกันในชื่อชนชั้นแรงงาน เป็นแนวคิดสำคัญที่มีบทบาทเด่นในกระบวนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในบริบทของการต่อสู้ทางชนชั้นที่ต้องการท้าทาย/ต่อต้านกับระบบทุนนิยม แนวคิดนี้มีรากฐานมาจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชนชั้นต่างๆในสังคม โดยชนชั้นกรรมาชีพถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างด้วยการรวมพลังเพื่อสร้างระบบใหม่ที่ยุติธรรมและความเท่าเทียมในสังคมมนุษย์

แผนภาพที่ 2 ขนชั้นกรรมาชีพ

แผนภาพที่ 3 แนวคิดเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัสมชี ขนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา: ผู้วิจัย (2567)

ชนชั้นกรรมาชีพ หรือในอีกชื่อเรียกหนึ่งว่าชนชั้นแรงงาน ถือเป็นหัวใจสำคัญของความพยายามในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม อันโตนิโอ กรัมซิมองว่าชนชั้นดังกล่าวมีศักยภาพที่จะก้าวขึ้นมาเป็นกลุ่มนำในการสร้างรัฐสังคมนิยม โดยการจัดตั้ง “สภาโรงงาน” (Factory Councils) เขามองว่านี่เป็นกุญแจสำคัญในการรวมพลังของชนชั้นแรงงาน สภาโรงงานจะไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ช่วยแรงงานควบคุมการผลิต แต่ยังเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนทักษะการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Antonio Gramsci, 1919: 67) ดังเนื้อความที่ว่า

“...เผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพคือการสถาปนารัฐใหม่ อันเป็นของชนชั้นกรรมาชีพ...”

“... The dictatorship of the proletariat represents the establishment of a new, proletarian State ..” Antonio Gramsci, 1919: 68

นอกเหนือจากนี้ กรัมซียังมองว่าชนชั้นกรรมาชีพเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในความพยายามสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง เขาเสนอว่า การปฏิวัติไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากชนชั้นนำรวมไปถึงชนชั้นนายทุน หากแต่จะต้องเป็นชนชั้นกรรมาชีพในการดำเนินกลไกหลัก ผ่านการจัดตั้งองค์กร คือสภาโรงงาน การจัดตั้งดังกล่าวจะช่วยสร้างระบบการปกครองใหม่ที่ไม่ต้องพึ่งพาระบบของชนชั้นนายทุน การปฏิวัติในมุมมองของกรัมซิจึงไม่ใช่แค่การล้มล้างระบอบเดิม แต่เป็นการพยายามสร้างระบอบชนชั้นกรรมาชีพขึ้นมาใหม่ (Antonio Gramsci, 1919: 69-71)

แผนภาพที่ 4 สภาโรงงานโดยชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ขณะเดียวกัน กรั้มซีเชื่อว่าสภาโรงงานจะเป็นทั้งศูนย์กลางของการฝึกฝน และพื้นที่ประชาธิปไตยสำหรับชนชั้นแรงงาน หากพิจารณาจากสถานการณ์ในเมืองตูริน ประเทศอิตาลีในขณะนั้น สภาโรงงานจะได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้แรงงานมีบทบาทในการตัดสินใจด้านการบริหารและการผลิตภายในโรงงาน ตัวแทนในสภาดังกล่าวจะได้รับการเลือกตั้งจากแรงงานโดยตรง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกทางการเมืองรวมถึงความสามัคคีในหมู่ของชนชั้นแรงงาน นอกจากนี้ สภาโรงงานยังทำหน้าที่เชื่อมโยงแรงงานในอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อสร้างเอกภาพในการต่อสู้กับระบบทุนนิยม (Antonio Gramsci, 1919: 72-75)

กรั้มซีเน้นถึงความจำเป็นของการมีพรรคการเมืองที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชนชั้นกรรมาชีพ พรรคสังคมนิยมควรมีบทบาทในการสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรสภาโรงงาน ทั้งนี้ก็เพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ พรรคการเมืองอย่างพรรคสังคมนิยมจะต้องไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือทางการเมืองของระบบประชาธิปไตย หากแต่ต้องส่งเสริมสร้างศักยภาพของแรงงานในการปกครองตนเอง และดำเนินกระบวนการปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง (Antonio Gramsci, 1919: 76-78)

ยิ่งไปกว่านั้น กรั้มซีชี้ให้เห็นว่าการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแรงงานในเมืองและชนบทเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จของการปฏิบัติ การจัดตั้งองค์กร อาทิ สภาชาวนา (Peasant Councils) และสภาแรงงานในโรงงาน (Workers' Councils) มีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างสองกลุ่มนี้ องค์กรเหล่านี้จะช่วยลดช่องว่างระหว่างเมือง และชนบท รวมถึงการสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายของการปฏิบัติ การรวมพลังดังกล่าวยังเป็นการสร้างเอกภาพที่สามารถต้านทานการกดขี่จากระบบทุนนิยมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Antonio Gramsci, 1919: 80-82)

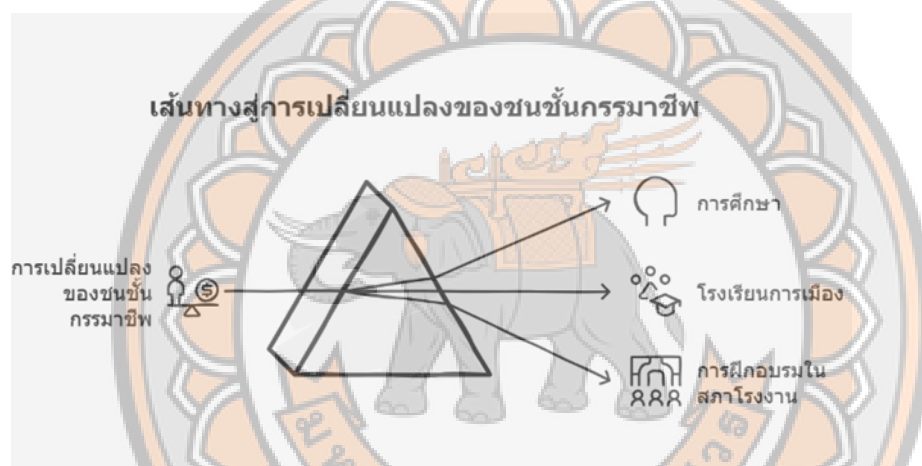
แผนภาพที่ 5 การสร้างเอกภาพในการต่อสู้กับระบบทุนนิยม ของ ชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ประการสุดท้าย กรัมนี่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมต้องควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และการศึกษา เขาเสนอว่าชนชั้นกรรมาชีพควรได้รับการศึกษาฝึกฝน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และเข้าใจโครงสร้างของระบบที่กดขี่พวกเขา การสร้างจิตสำนึกทางวัฒนธรรม ในหมู่แรงงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเตรียมตัวเพื่อการปฏิวัติ ยิ่งไปกว่านั้นการจัดตั้งโรงเรียน การเมือง และการฝึกอบรมในสภาโรงงานเป็นตัวอย่างหนึ่งของวิธีที่กรัมนี่เชื่อว่าจะช่วยยกระดับความรู้ และความสามารถของชนชั้นกรรมาชีพ

แผนภาพที่ 6 เส้นทางการเปลี่ยนแปลงของชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กล่าวโดยสรุป กรัมนี่มองว่าชนชั้นกรรมาชีพเป็นกลไกหลักของการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง โดยเน้นการจัดตั้งสภาโรงงานเพื่อเสริมสร้างการปกครองตนเอง และการสร้างจิตสำนึกทางการเมือง การปฏิวัติในมุมมองของเขาไม่ใช่เพียงการล้มล้างระบอบเดิม แต่เป็นการพยายามสร้างระบอบใหม่ที่ผ่านการรวมพลังระหว่างแรงงานในเมืองและชนบท ควบคู่กับการพัฒนาจิตสำนึกทางวัฒนธรรมและการเพิ่มพูนการศึกษาในหมู่แรงงานขึ้นมา

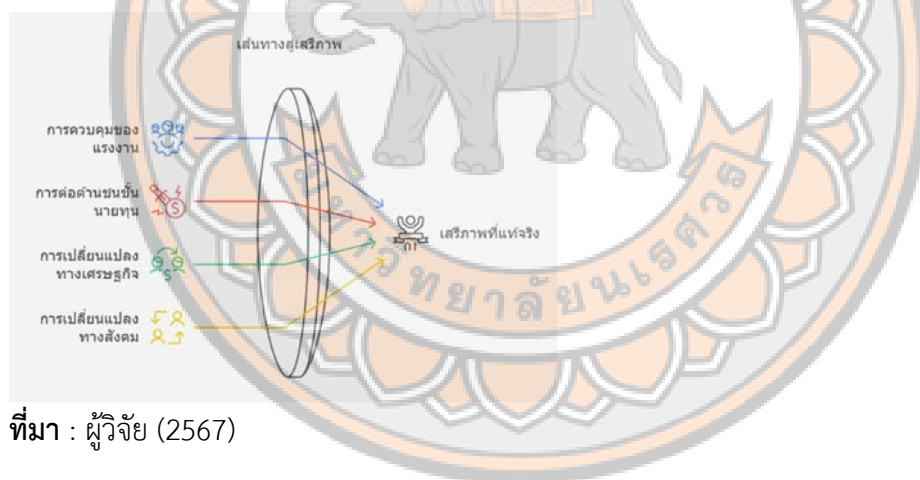
อย่างไรก็ตาม การปฏิวัติที่กรัมนี่นำเสนอไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง หากแต่เป็นการนำไปสู่เป้าหมายที่ใหญ่กว่า นั่นคือการบรรลุถึง “เสรีภาพ” ในมุมมองของกรัมนี่ แนวคิดเรื่องเสรีภาพจึงเป็นก้าวถัดไปที่สำคัญ ซึ่งจะสำรวจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสรีภาพในฐานะเป้าหมายสูงสุดของการปฏิวัติ และบทบาทของมนุษย์ในการนิยามความหมายของคำว่าเสรีภาพดังกล่าวตามมุมมองของกรัมนี่

ดังนั้น ในหัวข้อถัดไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวคิดเรื่องเสรีภาพ โดยจะเชื่อมโยงกับบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพ และการจัดการโครงสร้างทางสังคม เพื่อทำความเข้าใจเสรีภาพในฐานะเป้าหมายที่ไม่เพียงเป็นผลลัพธ์ของการปฏิบัติ แต่ยังเป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องของสังคมในขณะนั้น

ข. แนวคิดเรื่องเสรีภาพ (Freedom)

เสรีภาพถือเป็นแนวคิดสำคัญที่สะท้อนถึงความพยายามในการสร้างสังคมที่ปราศจากการกดขี่และความไม่เท่าเทียม สำหรับ อันโตนิโอ กรัมสกี นักคิดทางการเมืองชาวอิตาลี ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องเสรีภาพผ่านบริบทของชนชั้นกรรมาชีพ โดยเชื่อมโยงเสรีภาพกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม กรัมสกีมองว่าเสรีภาพไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในระดับปัจเจกบุคคลเพียงเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการสร้างระบบสังคมที่ปราศจากการควบคุมและการครอบงำจากชนชั้นนายทุนและรัฐในระบบทุนนิยม

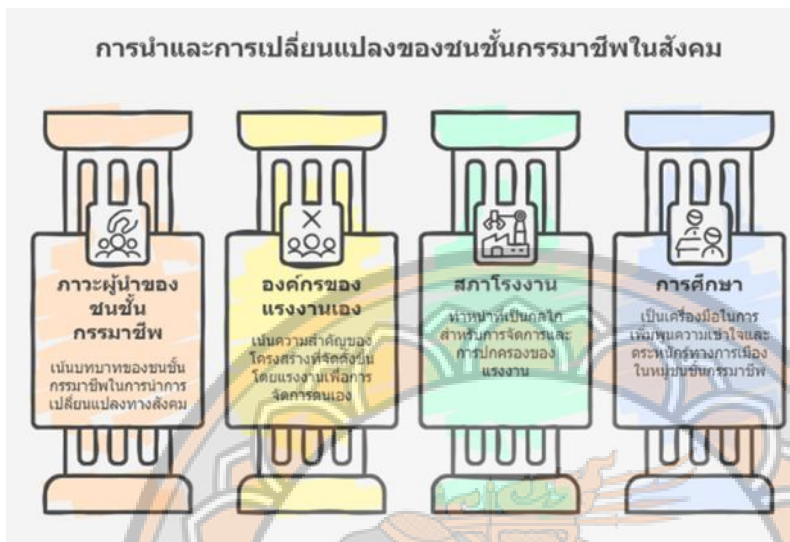
แผนภาพที่ 7 เส้นทางสู่เสรีภาพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กรัมสกีเน้นว่าการคืนสู่เสรีภาพที่แท้จริงต้องอาศัยบทบาทนำของชนชั้นกรรมาชีพผ่านการจัดตั้งองค์กรสภาโรงงาน (Factory Councils) และการพัฒนาความรู้ทางการเมืองในหมู่แรงงาน องค์กรดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการจัดการทางเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นพื้นที่ที่แรงงานสามารถฝึกฝนการปกครองตนเองและการสร้างจิตสำนึกทางการเมือง ซึ่งกรัมสกีเชื่อว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปลดปล่อยชนชั้นกรรมาชีพจากการกดขี่

แผนภาพที่ 8 การนำและการเปลี่ยนแปลงของชนชั้นกรรมาชีพในสังคม

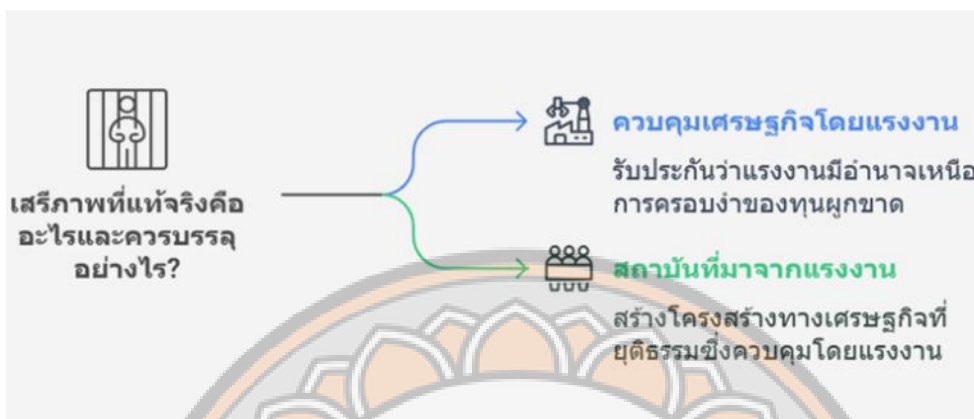

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ในส่วนนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์แนวคิดเรื่องเสรีภาพในมุมมองของกรัสมซี โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเสรีภาพกับบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพในฐานะกลไกหลักของการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง การศึกษาแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้เข้าใจว่าเสรีภาพไม่ใช่เพียงเป้าหมายสุดท้ายของการปฏิวัติ แต่ยังเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างความยุติธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจในทุกมิติตามมุมมองของกรัสมซี ความหมายของเสรีภาพในบริบทชนชั้นกรรมาชีพ กรัสมซีมองว่าเสรีภาพไม่ได้หมายถึงแค่การปลดปล่อยในระดับปัจเจกบุคคลเพียงเท่านั้น หากแต่คือกระบวนการในการสร้างสังคมที่ปราศจากการกดขี่โดยชนชั้นนายทุนและการถูกควบคุมจากรัฐทุนนิยม เขาเน้นว่าการคืนสู่เสรีภาพต้องมาพร้อมกับการฟื้นฟูโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายหลังจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง โดยชนชั้นกรรมาชีพต้องเข้ามามีบทบาทในการสร้างรัฐใหม่ที่ตั้งอยู่บนความเสมอภาค (Antonio Gramsci, 1919: 70-71)

ขณะเดียวกัน กรัสมซีได้กล่าวถึงเสรีภาพในบริบทการฟื้นฟูหลังสงคราม เขาชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลในยุคหลังสงคราม นิตติ-ติตโตนี (Nitti-Tittoni) ในอิตาลี ได้พยายามคืนเสรีภาพแก่ประชาชนผ่านการฟื้นฟูเศรษฐกิจ แต่ความพยายามดังกล่าวล้มเหลวเนื่องจากระบบเศรษฐกิจผูกขาดที่ครอบงำกลไกในตลาดประเทศอิตาลี และสากล กรัสมซีเสนอว่าความเป็นเสรีภาพที่แท้จริงต้องเกิดจากการควบคุมเศรษฐกิจโดยชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งสามารถบรรลุได้ผ่านการจัดตั้งสถาบันที่มีพื้นฐานมาจากสภาโรงงานและการจัดองค์กรของแรงงานขึ้นมา (Antonio Gramsci, 1919: 70-72)

แผนภาพที่ 9 เสรีภาพที่แท้จริงคืออะไรและควรบรรลุอย่างไร

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ความหมายของ “เสรีภาพที่แท้จริง” จึงไม่ได้หยุดอยู่ที่การปลดปล่อยจากพันธนาการเชิงรูปธรรม หากแต่เป็นการรื้อถอนแนวคิดเรื่องเสรีภาพจอมปลอมที่ถูกสร้างขึ้นโดยระบบทุนนิยม กรัสมชีมองว่าการแข่งขันอย่างไร้ขอบเขตและการอ้างเสรีภาพในระบบเสรีนิยมเป็นเพียงกลไกที่เอื้อให้เกิดการกดขี่ในรูปแบบใหม่ ซึ่งสิ่งนี้ต่างหากที่เป็นอุปสรรคต่อการสถาปนาอารยธรรมของมนุษย์ที่แท้จริงตั้งเนื้อความที่ว่า

“... การขจัดการแข่งขันและเสรีภาพจอมปลอมจะเป็นการวางรากฐานแห่งอารยธรรมคอมมิวนิสต์...”

“... The elimination of competition and false freedom will lay the foundation for communist civilization ...” Antonio Gramsci, 1919: 92

ในบทความ “การกลับคืนสู่เสรีภาพ” (The Return to Freedom) โดย อันโตนิโอ กรัสมชี (Antonio Gramsci) ที่ถูกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ลอร์ดิเน่ นูโอโว (L'Ordine Nuovo) เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1919 กรัสมชีได้อธิบายถึงความจำเป็นของการเชื่อมโยงพลังทางสังคมภายหลังจากสงครามเข้ากับการจัดระเบียบใหม่ที่ชนชั้นกรรมาชีพต้องเข้ามาเป็นผู้นำ ผ่านการจัดตั้งองค์กรในระดับโรงงานที่เป็นแหล่งรวมตัวกันของชนชั้นกรรมาชีพ กล่าวคือ คณะกรรมการโรงงาน (Factory Committees) นอกเหนือจากนี้การให้ความรู้ทางการเมืองแก่แรงงานผ่านองค์กรดังกล่าวจะช่วยสร้างความมั่นคงและปลดปล่อยชนชั้นกรรมาชีพในสังคมจากการถูกกดขี่มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน (Antonio Gramsci, 1919: 67-68)

กรัมซีเน้นว่าการศึกษาและการให้ความรู้แก่ชนชั้นแรงงานเป็นหัวใจของกระบวนการคืนเสรีภาพสู่ชนชั้นกรรมาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การอภิปราย และการดำเนินการต่างๆ ที่ส่งเสริมจิตสำนึกการปฏิวัติจะช่วยให้ชนชั้นกรรมาชีพสามารถจัดตั้งองค์กรที่แข็งแกร่งและต่อสู้เพื่อปลดปล่อยสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้ชนชั้นแรงงานตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้สร้างและผู้ควบคุมทรัพยากรของสังคม ขณะเดียวกันกรัมซีเสนอให้มีการสร้างระบบประชาธิปไตยที่เป็นของชนชั้นแรงงาน ซึ่งต้องเริ่มจากการเลือกตั้งผู้แทนที่มีความสำคัญในอุดมการณ์ปฏิวัติแรงงานในองค์กรระดับโรงงาน กล่าวคือ สภาโรงงาน (Factory Councils) ระบบดังกล่าวนี้จะช่วยให้ชนชั้นกรรมาชีพสามารถควบคุมทรัพยากรและอำนาจการบริหารในระดับชาติได้ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของเสรีภาพที่แท้จริง (Antonio Gramsci, 1919: 68-69, 72)

แผนภาพที่ 10 เสรีภาพผ่านการศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กรัมซีเชื่อว่าวิกฤตเศรษฐกิจโลกหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเป็นตัวเร่งให้เกิดการล่มสลายของระบบประชาธิปไตยทุนนิยม เสรีภาพในมุมมองของเขาคือการสร้างระบบที่ไม่พึ่งพาระบบเศรษฐกิจผูกขาดและการแข่งขันเสรี แต่เป็นระบบเศรษฐกิจที่สนับสนุนความร่วมมือและการจัดการโดยชนชั้นกรรมาชีพผ่านองค์กรที่มีโครงสร้างชัดเจน (Antonio Gramsci, 1919: 71-72)

แผนภาพที่ 11 รูปแบบประชาธิปไตยที่สนับสนุนเสรีภาพที่แท้จริง

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กล่าวโดยสรุป กรัมนับว่าเสรีภาพที่แท้จริงคือการสร้างสังคมที่ปราศจากจากการกดขี่ของชนชั้นนายทุน โดยชนชั้นกรรมาชีพต้องมีบทบาทนำในการฟื้นฟูโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมผ่านการจัดตั้งองค์กร เช่นสภาโรงงาน ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมทรัพยากรและสร้างระบบประชาธิปไตยที่มีเสมอภาค รวมถึงไปถึงเรื่องการศึกษาที่เป็นประการสำคัญของการให้ความรู้แก่ชนชั้นแรงงาน ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะเป็นหัวใจหลักในการปลดปล่อยสังคม และเป็นรากฐานของเสรีภาพ

แผนภาพที่ 12 เสรีภาพที่แท้จริงของชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

แนวคิดเรื่องเสรีภาพในมุมมองของอันโตนิโอ กรัมสซีไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการปลดปล่อยในระดับปัจเจกบุคคล แต่ขยายไปสู่การสร้างโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจที่ปราศจากการครอบงำของชนชั้นนายทุน เสรีภาพในบริบทของชนชั้นกรรมาชีพจึงเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของแรงงานในการจัดตั้งองค์กร การศึกษา และการพัฒนาจิตสำนึกทางการเมือง

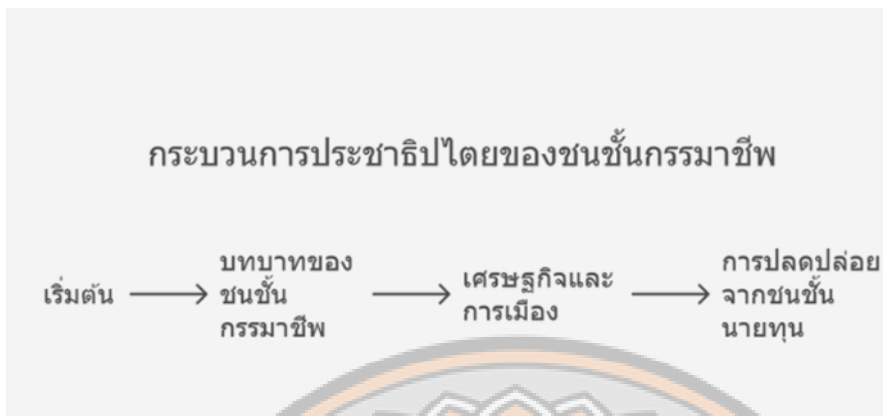
อย่างไรก็ตาม การบรรลุเสรีภาพที่แท้จริงในสังคมไม่ได้หยุดอยู่แค่การฟื้นฟูโครงสร้างเศรษฐกิจและการสร้างระบบที่เสมอภาค แต่ยังต้องการระบบประชาธิปไตยที่สามารถสะท้อนเจตจำนงและความต้องการของชนชั้นกรรมาชีพอย่างแท้จริง กรัมสซีมองว่าประชาธิปไตยในรูปแบบดั้งเดิมที่ถูกครอบงำโดยชนชั้นนำและรัฐนายทุนไม่สามารถตอบสนองความต้องการนี้ได้ เขาจึงเสนอแนวทางใหม่ในการสร้างประชาธิปไตยที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกครองตนเองและการมีส่วนร่วมโดยตรงของแรงงาน

ในหัวข้อถัดไป ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิดเรื่องประชาธิปไตยของกรัมสซี ซึ่งเป็นมิติสำคัญที่ช่วยขยายความเข้าใจในกระบวนการสร้างเสรีภาพและความเสมอภาคในระดับโครงสร้าง ผ่านการวิเคราะห์บทบาทของชนชั้นกรรมาชีพและองค์กรอย่างสภาโรงงานในฐานะกลไกสำคัญของประชาธิปไตยที่แท้จริงตามมุมมองของกรัมสซี

ค. แนวคิดเรื่องประชาธิปไตย (Democracy)

แนวคิดเรื่องประชาธิปไตยถือเป็นแนวคิดสำคัญที่ถูกพูดถึงและถกเถียงกันอย่างหลากหลายในทุกมิติของสังคม อย่างไรก็ตาม สำหรับอันโตนิโอ กรัมสซี นักคิดทางการเมืองชาวอิตาลี แนวคิดประชาธิปไตยถือว่าไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงการเลือกตั้งหรือการมอบอำนาจผ่านตัวแทนในระบบรัฐสภา หากแต่หมายถึงกระบวนการที่ชนชั้นกรรมาชีพสามารถเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการควบคุมเศรษฐกิจและการเมือง กรัมสซีมองว่าประชาธิปไตยในรูปแบบดังกล่าวคือหัวใจสำคัญของการปลดปล่อยสังคมจากโครงสร้างอำนาจที่เอื้อต่อชนชั้นนายทุน

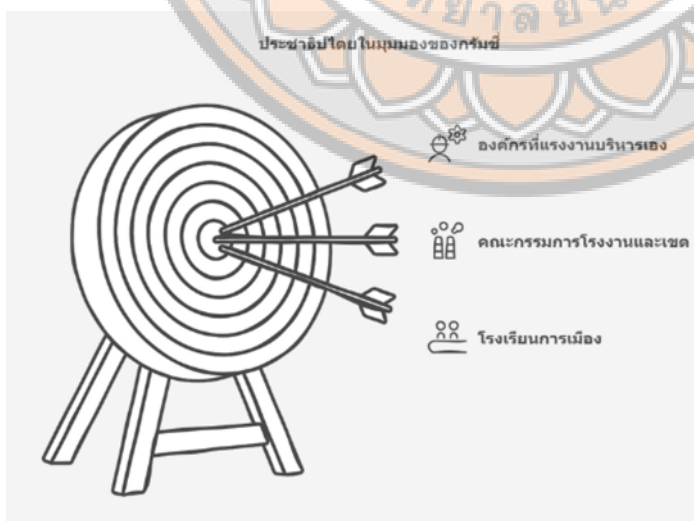
แผนภาพที่ 13 กระบวนการประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กรรมาชีพให้ความสำคัญกับการจัดตั้งองค์กร เช่น คณะกรรมการโรงงาน (Factory Committees) และคณะกรรมการเขต (Ward Committees) ซึ่งเป็นกลไกที่ช่วยสร้างระบบการปกครองที่สะท้อนถึงความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง องค์กรเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงโครงสร้างการบริหาร แต่ยังเป็น “โรงเรียนการเมือง” ที่ส่งเสริมให้ชนชั้นกรรมาชีพได้พัฒนาทักษะทางการบริหาร ฝึกฝนการตัดสินใจร่วมกัน และสร้างจิตสำนึกในการปกครองตนเอง

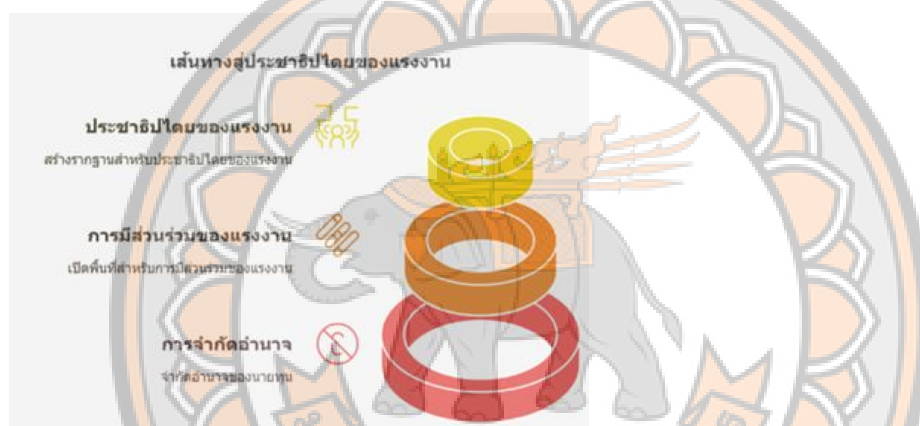
แผนภาพที่ 14 ประชาธิปไตยในมุมมองของกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ในส่วนนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์แนวคิดประชาธิปไตยในมุมมองของกรัมซี โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตยกับบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพในฐานะกลไกสำคัญของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมือง การศึกษาแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้เข้าใจว่าประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงเป้าหมายสุดท้ายของการปฏิวัติ แต่เป็นกระบวนการที่ต้องพัฒนาและดำเนินการควบคู่ไปกับการปลูกฝังจิตสำนึกและความรู้ทางการเมืองในหมู่ชนชั้นกรรมาชีพ เพื่อสร้างระบบสังคมใหม่ที่ยึดหลักความยุติธรรมและความเสมอภาคอย่างแท้จริง

แผนภาพที่ 15 เส้นทางสู่ประชาธิปไตยของแรงงาน

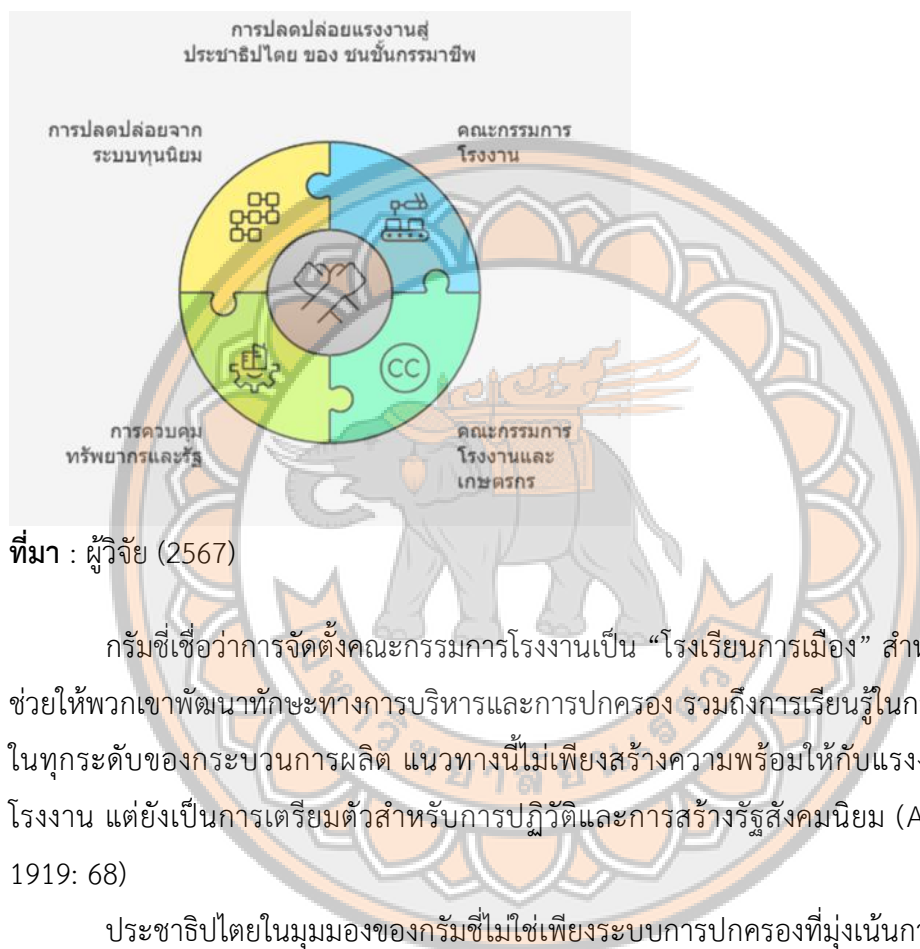
ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

บทความ “ประชาธิปไตยของชนชั้นแรงงาน” (Workers' Democracy) ที่เขียนโดย อันโตนิโอ กรัมซี (Antonio Gramsci) ร่วมกับปาลมีโร ท็อกลิออตตี (Palmiro Togliatti) สหายของเขาซึ่งถูกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ลอดีเน่ นูโอโว (L'Ordine Nuovo) เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ. 1919 ได้เสนอว่าแนวทางประชาธิปไตยของชนชั้นแรงงานควรเริ่มจากการจัดระเบียบพลังทางสังคมภายหลังจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 1 ผ่านการก่อตั้งคณะกรรมการภายในโรงงาน (Internal Commissions) คณะกรรมการดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเข้ามาจำกัดอำนาจของนายทุน หากแต่ยังเป็นการสร้างรากฐานของความพยายามในการสร้างระบบการปกครองที่เปิดพื้นที่ให้แรงงานเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารภายในโรงงาน (Antonio Gramsci, 1919: 67-68)

กรัมซีเสนอให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการโรงงานใหม่ที่ประกอบด้วยผู้แทนที่มีจิตสำนึกปฏิวัติแรงงาน การจัดตั้งคณะกรรมการดังกล่าวจะนำไปสู่การรวมศูนย์อำนาจในระดับชาติ ผ่านการก่อตั้ง “คณะกรรมการแรงงานและเกษตรกร” ซึ่งจะเป็นตัวแทนในการควบคุมทรัพยากรและอำนาจรัฐอย่าง

แท้จริง การสร้างโครงสร้างดังกล่าวเน้นถึงบทบาทของประชาธิปไตยในฐานะเครื่องมือในการปลดปล่อยแรงงานจากระบบทุนนิยม (Antonio Gramsci, 1919: 68)

แผนภาพที่ 16 การปลดปล่อยแรงงานสู่ประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กรัมซีเชื่อว่าการจัดตั้งคณะกรรมการโรงงานเป็น “โรงเรียนการเมือง” สำหรับแรงงาน ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาพัฒนาทักษะทางการบริหารและการปกครอง รวมถึงการเรียนรู้ในการตัดสินใจร่วมกัน ในทุกระดับของกระบวนการผลิต แนวทางนี้ไม่เพียงสร้างความพร้อมให้กับแรงงานในการบริหารโรงงาน แต่ยังเป็นการเตรียมตัวสำหรับการปฏิบัติและการสร้างรัฐสังคมนิยม (Antonio Gramsci, 1919: 68)

ประชาธิปไตยในมุมมองของกรัมซีไม่ใช่เพียงระบบการปกครองที่มุ่งเน้นการเลือกตั้ง แต่เป็นกระบวนการที่ช่วยปลดปล่อยชนชั้นกรรมาชีพและสร้างโครงสร้างที่สนับสนุนการควบคุมเศรษฐกิจและการเมืองโดยชนชั้นแรงงานเอง การสร้างสภาโรงงานเป็นขั้นตอนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการปกครอง ซึ่งจะทำให้แรงงานเป็นผู้กำหนดทิศทางของสังคมและเศรษฐกิจ (Antonio Gramsci, 1919: 68-69)

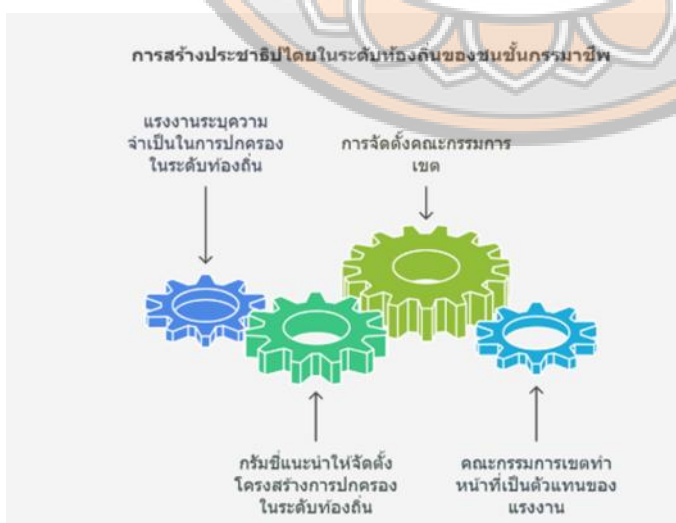
แผนภาพที่ 17 ประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ และประชาธิปไตยแบบรัฐสภา

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กริมชี้เสนอว่า การสร้างระบบประชาธิปไตยต้องเริ่มต้นจากหน่วยขนาดเล็ก เช่น ชุมชน และเขตเมือง โดยให้ผู้แทนจากแรงงานในโรงงานและกลุ่มอาชีพต่างๆ มาร่วมกันสร้างโครงสร้างการปกครองในระดับท้องถิ่น คณะกรรมการเขต (Ward Committees) เป็นตัวอย่างหนึ่งของการจัดการที่สะท้อนถึงความเป็นประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ (Antonio Gramsci, 1919: 68)

แผนภาพที่ 18 การสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นของชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

นอกเหนือจากนี้ เขาเชื่อว่าการสร้างประชาธิปไตยต้องอาศัยการศึกษาและการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับชนชั้นกรรมาชีพ เพื่อให้พวกเขาตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้ปกครอง ผ่านการประชุม การอภิปราย และการสร้างสื่อโฆษณาชวนเชื่อ สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมจิตสำนึกทางประชาธิปไตย และสร้างความมั่นใจในความสามารถของแรงงานที่จะบริหารจัดการระบบสังคม (Antonio Gramsci, 1919: 68-69)

แผนภาพที่ 19 กระบวนการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กล่าวโดยสรุป กรัมนี่มองว่าประชาธิปไตยที่แท้จริงคือกระบวนการที่ชนชั้นแรงงานมีบทบาทนำในการควบคุมเศรษฐกิจ และการเมืองผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการโรงงานรวมถึงโครงสร้างการปกครองในระดับท้องถิ่น การศึกษาและการปลูกฝังจิตสำนึกประชาธิปไตยในหมู่ชนชั้นกรรมาชีพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้พวกเขาพร้อมสำหรับการบริหารจัดการสังคมใหม่ แนวคิดประชาธิปไตยในมุมมองของอันโตนิโอ กรัมนี่ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงการมีส่วนร่วมในระบบการเลือกตั้งหรือการปกครองโดยตัวแทน แต่เป็นกระบวนการที่ชนชั้นกรรมาชีพต้องเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการควบคุมเศรษฐกิจและการเมือง กรัมนี่เน้นว่าประชาธิปไตยที่แท้จริงคือการเปิดพื้นที่ให้แรงงานได้สร้างโครงสร้างใหม่ที่สะท้อนถึงความเสมอภาคและความยุติธรรมในทุกมิติของสังคม

แผนภาพที่ 20 แรงงานจะบรรลุประชาธิปไตยและการควบคุมเศรษฐกิจได้อย่างไร

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ในกระบวนการ การพยายามสร้างประชาธิปไตย กรัมนี่เห็นว่าการจัดตั้งองค์กร คณะกรรมการสภาโรงงาน เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของชนชั้นกรรมาชีพในการบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจและการเมือง ขณะเดียวกัน การศึกษาและการปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองในหมู่แรงงานถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ชนชั้นกรรมาชีพสามารถตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง

ประชาธิปไตยที่แท้จริงในสายตาของกรัมนี่ไม่ใช่แค่การเรียกร้องพื้นที่ในระบบรัฐสภา แต่คือการสถาปนาขบวนการที่แรงงานสามารถยึดเป็นเจ้าของอำนาจได้ “ณ ที่นี้และบัดนี้” อย่างเป็นรูปธรรม โดยไม่ต้องรอคอยการอนุญาตจากชนชั้นนำอีกต่อไป ดังเนื้อความนี้

“... คือการสถาปนาประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพอย่างแท้จริง ณ ที่นี้และบัดนี้ - ประชาธิปไตยที่ดำรงอยู่ด้วยพลังแห่งการต่อต้านรัฐกระฎุมพีอย่างเป็นรูปธรรมและทรงอำนาจ...”

“... is to create a genuine workers' democracy here and now – a workers' democracy in effective and active opposition to the bourgeois State ...”

Antonio Gramsci, 1919: 65

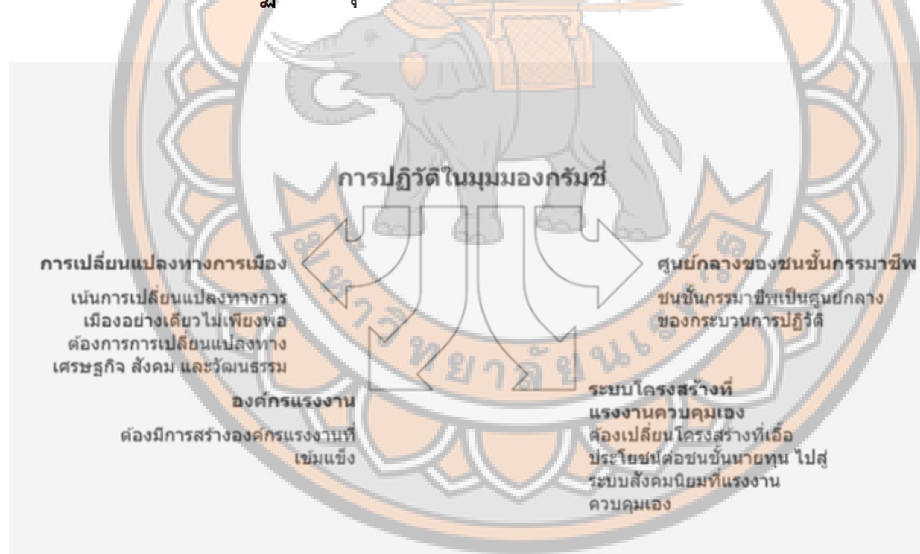
อย่างไรก็ดี กรัมนี่มองว่าประชาธิปไตยเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของกระบวนการที่กว้างขึ้น ซึ่งนำไปสู่การปฏิวัติที่มุ่งหมายการล้มล้างระบบทุนนิยมและการสร้างรัฐสังคมนิยมที่แท้จริง การปฏิวัติในมุมมองของเขาไม่ได้หมายถึงเพียงการล้มล้างระบอบเดิม แต่เป็นการสร้างระบบใหม่ที่ชนชั้นกรรมาชีพเป็นผู้กำหนดทิศทางอย่างแท้จริง กล่าวโดยสรุปคือประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ

ในหัวข้อถัดไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวคิดเรื่องการปฏิวัติในมุมมองของกรั้มซี ซึ่งเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ เพื่อศึกษาว่ากรั้มซีมอง การปฏิวัติไม่ใช่เพียงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หากแต่เป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างทาง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในลักษณะที่ครอบคลุมอย่างไร

ง. แนวคิดเรื่องการปฏิวัติ (Revolution)

แนวคิดเรื่องการปฏิวัติถือเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีเป้าหมายสูงสุดในการสร้าง โครงสร้างทางสังคมขึ้นมาใหม่ สำหรับ อันโตนิโอ กรั้มซี มองว่าการปฏิวัติไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการ เปลี่ยนแปลงเชิงการเมืองในเชิงโครงสร้างอำนาจ หากแต่ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กรั้มซีเห็นว่าชนชั้นกรรมาชีพเป็นแกนกลางสำคัญในกระบวนการปฏิวัติ โดยต้อง มีบทบาทนำในการจัดการและควบคุมระบบการผลิตและการปกครอง

แผนภาพที่ 21 การปฏิวัติในมุมมองของกรั้มซี

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ในมุมมองของกรั้มซี การปฏิวัติไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นฉับพลัน แต่เป็นกระบวนการที่ต้อง ผ่านการสร้างองค์กรที่เข้มแข็ง เช่น สภาโรงงาน (Factory Councils) ซึ่งมีหน้าที่ไม่เพียงแค่บริหาร จัดการการผลิต แต่ยังเป็นพื้นที่ในการพัฒนาทักษะการปกครองตนเองและจิตสำนึกทางการเมืองของ ชนชั้นแรงงาน การปฏิวัติจึงเป็นทั้งกระบวนการเปลี่ยนแปลงและการเตรียมพร้อมสำหรับการสร้างรัฐ สังคมนิยมที่มุ่งเน้นความเท่าเทียม

แผนภาพที่ 22 องค์กรใดที่มีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

นอกจากนี้ กรั่มซีซีชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จของการปฏิวัติขึ้นอยู่กับ การเชื่อมโยงแรงงานในเมืองและชนบทเพื่อสร้างเอกภาพในขบวนการเคลื่อนไหว การสร้างเครือข่ายในระดับสากลเพื่อสนับสนุนขบวนการแรงงานในระดับโลกก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปฏิวัติบรรลุผล

แผนภาพที่ 23 สภาโรงงาน: เครื่องมือและเป้าหมายของการปฏิวัติ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ในส่วนนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์แนวคิดเรื่องการปฏิวัติในมุมมองของกรั่มซีซี โดยเน้นถึงความสำคัญของการจัดตั้งองค์กร การสร้างจิตสำนึกทางการเมือง และการประสานความร่วมมือทั้งใน

ระดับชาติและสากล เพื่อให้เห็นภาพรวมของกระบวนการปฏิวัติที่ครอบคลุมทุกมิติของสังคมตามแนวคิดของเขา

การปฏิวัติในมุมมองของอันโตนิโอ กรัมสกี ไม่ได้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเพียงอย่างเดียว แต่ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เขาเชื่อว่าการปฏิวัติจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อชนชั้นกรรมาชีพสามารถรวมพลังและสร้างองค์กรที่เข้มแข็งเพื่อควบคุมระบบการผลิตและการปกครองอย่างแท้จริง (Antonio Gramsci, 1919: 85)

ยิ่งไปกว่านั้น กรัมสกีเน้นว่าสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่เปิดโอกาสให้ชนชั้นแรงงานสามารถมีบทบาทในการสร้างระบบใหม่ โดยเฉพาะในอิตาลีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจและการเมืองอย่างรุนแรง เขาเสนอว่าการปฏิวัติจะเกิดขึ้นได้ต้องผ่านการจัดตั้งองค์กรที่มีความเข้มแข็ง เช่น สภาโรงงาน ซึ่งจะเป็นรากฐานของรัฐสังคมนิยมในอนาคต (Antonio Gramsci, 1919: 87)

กรัมสกีเสนอว่าสภาโรงงานจะเป็นทั้งเครื่องมือและเป้าหมายของการปฏิวัติ โดยสภาดังกล่าวจะทำหน้าที่บริหารจัดการการผลิต ควบคุมทรัพยากร และสร้างโครงสร้างการปกครองใหม่ ขณะเดียวกัน สภาโรงงานยังเป็นพื้นที่ที่ชนชั้นกรรมาชีพสามารถฝึกฝนทักษะการบริหารและสร้างจิตสำนึกทางการเมืองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการสร้างรัฐสังคมนิยม (Antonio Gramsci, 1919: 89)

แผนภาพที่ 24 การเชื่อมโยงของชนชั้นกรรมาชีพเพื่อการปฏิวัติ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ขณะเดียวกัน การเชื่อมโยงระหว่างแรงงานในเมืองและชนบท การปฏิวัติในมุมมองของกรัมสกี ไม่ได้จำกัดอยู่ที่แรงงานในเมือง แต่ต้องครอบคลุมถึงชนบทด้วย เขาเห็นว่าชาวนาและชนชั้นแรงงานต้องร่วมมือกันเพื่อสร้างระบบใหม่ที่สมดุล การเชื่อมโยงระหว่างแรงงานในเมืองและชนบทผ่านองค์กรระดับท้องถิ่น เช่น สภาชาวนาและคณะกรรมการแรงงาน จะช่วยลดความขัดแย้งและสร้างเอกภาพในขบวนการปฏิวัติ (Antonio Gramsci, 1919: 91)

แผนภาพที่ 25 การรวมกันของการปฏิวัติและแรงงานระดับโลก

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

นอกเหนือจากนี้ กรัมสกียังมองถึงมิติระดับสากลของการปฏิวัติ เขาเชื่อว่าการปฏิวัติในระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีการเชื่อมโยงกับการปฏิวัติในระดับสากล เขาเน้นถึงความสำคัญของการสนับสนุนระหว่างประเทศและการสร้างเครือข่ายในระดับโลก เช่น การเข้าร่วมกับสากลคอมมิวนิสต์ (Communist International) เพื่อสร้างขบวนการแรงงานที่แข็งแกร่งและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในทุกภูมิภาค (Antonio Gramsci, 1919: 92)

แผนภาพที่ 26 การสร้างจิตสำนึกทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กรัมซีเน้นว่าการสร้างจิตสำนึกทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิวัติ ชนชั้นกรรมาชีพต้องตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้ปกครองและผู้จัดการระบบการผลิต การจัดประชุม การฝึกอบรม และการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองในระดับชุมชนเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความพร้อมของชนชั้นแรงงานในการปฏิวัติ (Antonio Gramsci, 1919: 93)

แผนภาพที่ 27 การปฏิวัติในมุมมองของกรัมซี (ฉบับรวมองค์ประกอบ)

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กล่าวโดยสรุป กรัมซีมองว่าการปฏิวัติคือการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยชนชั้นกรรมาชีพต้องเป็นผู้นำผ่านการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็ง ผ่านสภาโรงงาน เพื่อ

ควบคุมทรัพยากรและสร้างโครงสร้างการปกครองใหม่ ความร่วมมือระหว่างแรงงานในเมืองรวมไปถึงชนบท รวมถึงการเชื่อมโยงการปฏิวัติระดับชาติและสากล เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับความสำเร็จ ขณะเดียวกัน การสร้างจิตสำนึกทางการเมืองและการฝึกอบรมชนชั้นแรงงานเป็นหัวใจของการเตรียมความพร้อมสู่การปฏิวัติ สำหรับกรีมซีแล้ว การปฏิวัติไม่ใช่เพียงทางเลือกหนึ่ง แต่คือ “ทางเดียว” ที่จะทำให้ทั้งโครงสร้างรัฐ สังคม และชีวิตมนุษย์หลุดพ้นจากระบบที่เอื้อต่อชนชั้นนายทุน เขาจึงประกาศไว้อย่างชัดเจนว่า

“... การปฏิวัติเป็นทางเดียวที่ช่วยให้สังคมอิตาลีรอดพ้นได้...”

“... Revolution is the only road to salvation for the whole of Italian society...”

Antonio Gramsci, 1919: 72

จ. แนวคิดเรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism)

ลัทธิคอมมิวนิสต์ถือเป็นหนึ่งในแนวคิดทางการเมืองและเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการสร้างความเท่าเทียมและความเป็นธรรมในทุกมิติของสังคม สำหรับอันโตนิโอ กรีมซี ลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่ได้เป็นเพียงอุดมการณ์เชิงปรัชญา แต่เป็นแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในทุกระดับของสังคม กรีมซีเชื่อว่าการปฏิวัติคอมมิวนิสต์คือกระบวนการที่ชนชั้นกรรมาชีพจะมีบทบาทนำในการสร้างระบบที่ล้มล้างการครอบครองทรัพยากรส่วนบุคคลและการกดขี่ของชนชั้นนายทุน

แผนภาพที่ 28 ลัทธิคอมมิวนิสต์ในมุมมองของกรีมซี

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

กรมชี้เสนอว่าสภาโรงงาน (Factory Councils) เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างรัฐคอมมิวนิสต์ โดยองค์กรดังกล่าวไม่ได้ทำหน้าที่เพียงควบคุมการผลิต แต่ยังเป็นพื้นที่สำหรับการสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์ในหมู่แรงงาน ผ่านการศึกษา การฝึกฝนรวมไปถึงทักษะในการบริหาร และการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

แผนภาพที่ 29 บทบาทของสภาโรงงานในรัฐคอมมิวนิสต์

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

นอกจากนี้ กรมชี้เน้นว่าการปฏิวัติคอมมิวนิสต์จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างแรงงานในเมืองและชาวนาในชนบท เพื่อสร้างระบบที่สมดุลและครอบคลุมชนชั้นกรรมาชีพในทุกมิติ

แผนภาพที่ 30 องค์ประกอบของการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ในระดับสากล กรั่มซีให้ความสำคัญกับการสนับสนุนจากขบวนการคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศ เช่น สากลคอมมิวนิสต์ (Communist International) ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและความสำเร็จของรัฐคอมมิวนิสต์ในระยะยาว

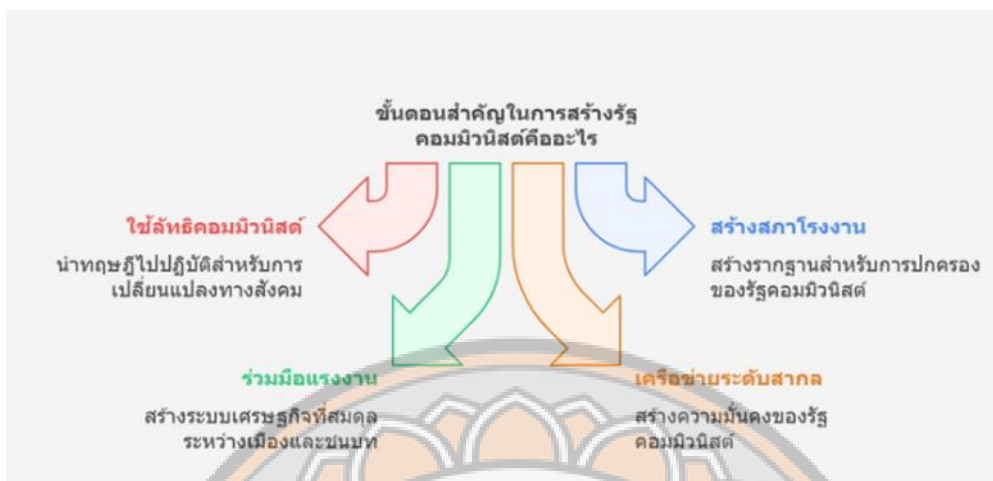
แผนภาพที่ 31 การเสริมสร้างการปฏิวัติผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ในส่วนนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ลัทธิคอมมิวนิสต์ในมุมมองของกรั่มซี โดยเน้นความสำคัญของการสร้างจิตสำนึก การรวมพลังในระดับชาติและสากล และบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพในกระบวนการสร้างรัฐคอมมิวนิสต์ตามมุมมองของกรั่มซี เขามองว่าลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นระบบที่มุ่งหมายสร้างความเท่าเทียม และความเป็นธรรมในทุกมิติของสังคม โดยมีเป้าหมายในการล้มล้างระบบชนชั้นและการครอบครองทรัพย์สินส่วนบุคคล การปฏิวัติคอมมิวนิสต์คือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมทั้งหมด เพื่อสร้างระบบที่เป็นของชนชั้นกรรมาชีพโดยแท้จริง (Antonio Gramsci, 1919: 74–76)

แผนภาพที่ 32 ขั้นตอนสำคัญในการสร้างรัฐคอมมิวนิสต์คืออะไร

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ยิ่งไปกว่านั้น กรัสมี่เสนอว่าการจัดตั้งรัฐคอมมิวนิสต์ไม่ใช่กระบวนการที่เกิดขึ้นทันที แต่เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สภาโรงงานถือเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างรัฐใหม่ ระบบนี้จะช่วยให้ชนชั้นกรรมาชีพสามารถควบคุมทรัพยากรและการผลิตได้โดยตรง และเป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจที่ปราศจากการแข่งขันเสรีและการสะสมทรัพย์สินส่วนบุคคล (Antonio Gramsci, 1919: 77–78)

นอกเหนือจากนี้ กรัสมี่ยังมองเห็นถึงการรวมพลังของชนชั้นแรงงานและชาวนา กล่าวคือการปฏิวัติคอมมิวนิสต์จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างแรงงานในเมืองและชาวนาในชนบท กรัสมี่เน้นถึงความสำคัญของการสร้างสถาบันที่เชื่อมโยงทั้งสองกลุ่มนี้ สภาโรงงานจึงจะเป็นองค์กรที่ดูแลทั้งเรื่องเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมไปพร้อมๆกัน การทำงานร่วมกันดังกล่าวจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบที่สมดุลระหว่างกลุ่มแรงงานด้วยกันเอง (Antonio Gramsci, 1919: 86-87)

“... คอมมิวนิสต์เป็นตัวแทนของอารยธรรม เป็นระบบที่ทำให้พวกเขาามีตัวตน ศักดิ์ศรี และวัฒนธรรม ...”

“... Communism represents civilization: it stands for the system of historical conditions in which they will acquire a personality, a dignity, a culture ...”

Antonio Gramsci, 1919: 86

แผนภาพที่ 33 สภาโรงงานและการเปลี่ยนแปลงสังคมในมุมมองของกรั้มซี

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

โดยสรุปจาก 5 แนวคิดหลักในแนวคิดสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรั้มซี ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไป กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมในมุมมองของอันโตนิโอ กรั้มซี อาศัยบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพเป็นแกนกลางสำคัญ กรั้มซีเชื่อว่าศักยภาพของ ชนชั้นกรรมาชีพ ในการรวมพลังและจัดตั้งองค์กร สภาโรงงาน (Factory Councils) สามารถนำไปสู่การสร้างระบบใหม่ที่เน้นความยุติธรรมและความเท่าเทียม สภาโรงงานไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่บริหารจัดการการผลิต แต่ยังเป็นพื้นที่ที่ช่วยส่งเสริมการฝึกฝนทักษะการบริหารตนเอง รวมถึงสร้างความสามัคคีและจิตสำนึกทางการเมืองในหมู่ชนชั้นกรรมาชีพ

ในมุมมองของกรั้มซี เสรีภาพ ไม่ได้หมายถึงการปลดปล่อยในระดับปัจเจกบุคคลเท่านั้น แต่ขยายไปสู่การสร้างระบบที่ปราศจากการควบคุมและการครอบงำโดยชนชั้นนายทุน เสรีภาพที่แท้จริงเกิดขึ้นเมื่อชนชั้นกรรมาชีพสามารถควบคุมทรัพยากรและการผลิตได้โดยตรงผ่านองค์กรอย่างสภาโรงงาน โดยการพัฒนাজิตสำนึกทางการเมืองและการศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้แรงงานสามารถบรรลุถึงเสรีภาพดังกล่าว ขณะเดียวกัน ประชาธิปไตย ในมุมมองของกรั้มซีเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้แรงงานเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการจัดการระบบเศรษฐกิจและการเมือง สภาโรงงานเป็นตัวอย่างของโครงสร้างประชาธิปไตยในระดับรากฐาน ซึ่งเปิดโอกาสให้แรงงานได้ฝึกฝนการตัดสินใจและการบริหารตนเอง กรั้มซีมองว่าประชาธิปไตยที่แท้จริงไม่ได้อยู่ในระบบรัฐสภาที่ถูก

ครอบงำโดยชนชั้นนำ แต่เกิดจากการสร้างโครงสร้างการปกครองที่สะท้อนถึงเจตจำนงของชนชั้นกรรมาชีพ

นอกเหนือจากนี้ **การปฏิวัติ** ในมุมมองของกรัมซีเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็งผ่านสภาโรงงาน ซึ่งทำหน้าที่ทั้งเป็นเครื่องมือและเป้าหมายของการปฏิวัติ สภาโรงงานช่วยสร้างระบบเศรษฐกิจและการปกครองใหม่ที่เน้นการเชื่อมโยงระหว่างแรงงานในเมืองและชนบท อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนขบวนการแรงงานในระดับสากล ยิ่งไปกว่านั้น **ลัทธิคอมมิวนิสต์** ในมุมมองของกรัมซีมุ่งหมายสร้างความเท่าเทียมและความเป็นธรรมในทุกมิติของสังคม กรัมซีมองว่าสภาโรงงานเป็นรากฐานสำคัญของรัฐคอมมิวนิสต์ โดยเป็นพื้นที่ที่ช่วยพัฒนาทักษะการบริหารและสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์ในหมู่แรงงาน ความสำเร็จของลัทธิคอมมิวนิสต์ขึ้นอยู่กับ การประสานความร่วมมือระหว่างแรงงานในเมืองและชนบท รวมถึงการสนับสนุนจากขบวนการคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศ

กล่าวโดยสรุป แนวคิดทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ ชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat) เสรีภาพ (Freedom) ประชาธิปไตย (Democracy) การปฏิวัติ (Revolution) และลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของสภาโรงงานในฐานะกลไกสำคัญของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สภาโรงงานไม่ได้เป็นเพียงองค์กรเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ แต่ยังทำหน้าที่เป็นพื้นที่ที่ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกทางการเมือง ความร่วมมือ และความเป็นธรรมในทุกมิติของสังคม ในหัวข้อถัดไป การวิเคราะห์หลักการทางการเมืองของลัทธิคอมมิวนิสต์ในมุมมองของกรัมซี ซึ่งจะขยายความจากบทบาทของสภาโรงงานในฐานะกลไกที่สนับสนุนอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ และการสร้างระบบใหม่ของชนชั้นกรรมาชีพอย่างแท้จริง

4.5 หลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในแนวคิดสภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัมซี

อันโตนิโอ กรัมซี (Antonio Gramsci) นักคิดทางการเมืองและนักปฏิวัติชาวอิตาลี ถือเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาแนวคิดทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์ แนวคิดของเขาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับโครงสร้างรัฐ แต่ครอบคลุมถึงการสร้างระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่เท่าเทียมผ่านบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพ แนวทางของกรัมซีมีความโดดเด่นในแง่ที่ว่าเขาไม่ได้มองลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นเพียงอุดมการณ์เชิงนามธรรม แต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการปฏิบัติและการจัดตั้งองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 34 หลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในแนวคิดสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมชี่

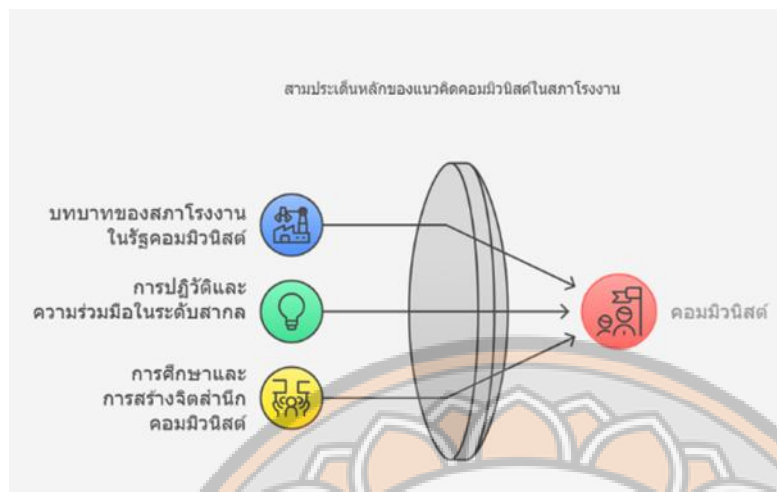

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

สภาโรงงาน (Factory Councils) เป็นแนวคิดเพื่อสร้างรากฐานสำหรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมในทุกระดับ ขณะเดียวกัน กรัมชี่ให้ความสำคัญกับชนชั้นกรรมาชีพในฐานะกลไกสำคัญของการสร้างรัฐคอมมิวนิสต์ เขามองว่าชนชั้นกรรมาชีพเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการจัดตั้งองค์กรที่สามารถรวมพลังและสร้างจิตสำนึกทางการเมืองในหมู่แรงงาน สภาโรงงานจึงไม่ได้เป็นเพียงพื้นที่ในการบริหารจัดการการผลิต แต่ยังเป็น “โรงเรียนการเมือง” ที่แรงงานสามารถฝึกฝนทักษะการบริหารตนเอง พัฒนาความรู้ และตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้สร้างระบบใหม่ที่มีความยุติธรรมและเท่าเทียม อีกมิติหนึ่งที่สำคัญในแนวคิดของกรัมชี่คือการให้ความสำคัญกับการศึกษาและการสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์ เขามองว่าชนชั้นกรรมาชีพจำเป็นต้องตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้ปกครองและผู้จัดการระบบการผลิตผ่านการศึกษาและการพัฒนาความรู้ในหมู่แรงงาน การสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์จึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างรัฐที่ปราศจากความไม่เท่าเทียม

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอประเด็นหลัก 3 ประเด็นหลัก ที่นำไปสู่การเสนอหลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในแนวคิดสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอ กรัมชี่ ในสามประเด็นหลักผ่านการนำเสนอของผู้วิจัยในส่วนของแนวคิดทางการเมืองในเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมชี่ก่อนหน้านี้ อันได้แก่ ประการแรกบทบาทของสภาโรงงานในรัฐคอมมิวนิสต์ ประการที่สองการปฏิบัติและความร่วมมือในระดับสากล และประสุดท้ายการศึกษาและการสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์ เพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ครอบคลุมในมุมมองของกรัมชี่

แผนภาพที่ 35 สามประเด็นหลักของแนวคิดคอมมิวนิสต์ในสภาโรงงาน

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ประการแรกบทบาทของสภาโรงงานในรัฐคอมมิวนิสต์ สำหรับกรั้มซีสภาโรงงานถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ สภาดังกล่าวไม่ได้ทำหน้าที่เพียงควบคุมการผลิตหรือบริหารงานในโรงงานเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์ในหมู่ชนชั้นกรรมาชีพ กรั้มซีเสนอว่าสภาโรงงานควรได้รับการจัดตั้งขึ้นในลักษณะที่แรงงานสามารถเลือกตัวแทนของตนได้โดยตรง ตัวแทนเหล่านี้ต้องมีความสำนึกในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์และสามารถทำหน้าที่ในการสร้างระบบประชาธิปไตยภายในองค์กร สภาโรงงานยังมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงแรงงานในอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อสร้างเอกภาพในการต่อสู้กับระบบทุนนิยม ขณะเดียวกัน สภาโรงงานในมุมมองของกรั้มซีไม่ได้จำกัดบทบาทเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ แต่ยังมีมิติทางการเมือง และวัฒนธรรมที่สำคัญ กรั้มซีมองว่าสภาโรงงานเป็นเครื่องมือในการสร้าง “เสรีภาพที่แท้จริง” ซึ่งหมายถึงการที่ชนชั้นกรรมาชีพสามารถควบคุมทรัพยากรและระบบการผลิตได้โดยปราศจากการครอบงำของชนชั้นนายทุน เสรีภาพในที่นี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงระดับปัจเจกบุคคล แต่ขยายไปสู่การสร้างระบบที่เอื้อต่อความยุติธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างแท้จริง **ประการที่สองการปฏิบัติและความร่วมมือในระดับสากล** กรั้มซีมองว่าการปฏิวัติในระดับชาติไม่สามารถประสบความสำเร็จได้หากปราศจากการเชื่อมโยงกับขบวนการคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศ เขาเน้นว่าความสำเร็จของการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างชนชั้นกรรมาชีพในเมืองและชนบท รวมถึงการสนับสนุนจากเครือข่ายระดับสากล เช่น สากลคอมมิวนิสต์ (Communist International) การสนับสนุนดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้กับรัฐคอมมิวนิสต์และเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างสามารถดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ กรั้มซีชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานในเมืองและชนบทมีบทบาทสำคัญในการสร้างเอกภาพของขบวนการปฏิวัติ เขาเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรในระดับท้องถิ่น

เช่น สภาชาวนา (Peasant Councils) เพื่อเชื่อมโยงเป้าหมายของแรงงานในเมืองและชนบทเข้าด้วยกัน ความร่วมมือระหว่างสองกลุ่มนี้ไม่เพียงช่วยลดความขัดแย้งทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นในขบวนการปฏิวัติ **ประการสุดท้ายการศึกษาและการสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์** การศึกษาและการสร้างจิตสำนึกทางการเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างรัฐคอมมิวนิสต์ กรัสมิ์เห็นว่าชนชั้นกรรมาชีพต้องได้รับการศึกษาเพื่อเข้าใจโครงสร้างของระบบที่กดขี่พวกเขา การศึกษานี้ไม่เพียงมุ่งเน้นด้านทฤษฎี แต่ยังรวมถึงการฝึกฝนทักษะทางการบริหารและการปกครองผ่านการมีส่วนร่วมในสภาโรงงาน กรัสมิ์เชื่อว่าการจัดตั้ง “โรงเรียนการเมือง” ภายในสภาโรงงานจะช่วยยกระดับความรู้และความสามารถของชนชั้นกรรมาชีพ ทำให้พวกเขาสามารถบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจและการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป หลักการทางการเมืองของลัทธิคอมมิวนิสต์ในมุมมองของอันโตนิโอ กรัสมิ์เน้นความสำคัญของการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็ง เช่น สภาโรงงาน ซึ่งเป็นทั้งเครื่องมือและเป้าหมายของการปฏิวัติ กรัสมิ์มองว่าสภาโรงงานไม่เพียงทำหน้าที่ในการควบคุมทรัพยากรและการผลิต แต่ยังเป็นพื้นที่สำหรับการสร้างจิตสำนึกคอมมิวนิสต์และการฝึกฝนทักษะการปกครองตนเอง ความสำเร็จของลัทธิคอมมิวนิสต์ในมุมมองของกรัสมิ์ขึ้นอยู่กับกระบวนการประสานความร่วมมือระหว่างแรงงานในเมืองและชนบท การสนับสนุนจากขบวนการคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศ และการให้ความสำคัญกับการศึกษาในหมู่ชนชั้นกรรมาชีพ ยิ่งไปกว่านั้น หลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในมุมมองของกรัสมิ์ไม่ได้เป็นเพียงอุดมการณ์ทางการเมือง แต่เป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างโครงสร้างใหม่ทางสังคมที่เอื้อต่อความเท่าเทียมและเป็นธรรมในทุกมิติของสังคม ความร่วมมือ การศึกษา และการพัฒนาจิตสำนึกคอมมิวนิสต์ล้วนเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้แนวคิดของกรัสมิ์เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นที่น่าสนใจและยังคงมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน

4.6 บทสรุป

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดและหลักการทางการเมืองในแนวคิดเรื่อง สภาโรงงานของ อันโตนิโอ กรัสมิ์ (Antonio Gramsci) ซึ่งถือเป็นนักคิดที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิวัติและการสร้างโครงสร้างทางสังคมใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของ “สภาโรงงาน” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยส่งเสริมบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพในกระบวนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง แนวคิดดังกล่าวมีความเชื่อมโยงอย่างมีนัยยะกับประเด็นทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ขณะเดียวกัน ในประเด็นเรื่องแนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมือง ในมุมมองของผู้วิจัยกรัสมิ์ได้ชี้ให้เห็นว่าแนวคิดทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นเรื่องชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat) เสรีภาพ (Freedom) ประชาธิปไตย (Democracy) การปฏิวัติ (Revolution) และลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจ

ปรากฏการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น ยิ่งไปกว่านั้นคือความเข้าใจภาพรวมในแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัမ်း การพยายามนิยามแนวคิดเหล่านี้อย่างชัดเจนและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างกรอบความคิดเชิงทฤษฎีที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดเหล่านี้ไม่ได้มีลักษณะตายตัว แต่มีความยืดหยุ่นตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างต่อไป

สภาโรงงาน (Factory Councils) เป็นแนวคิดที่กรัမ်းใช้เพื่ออธิบายบทบาทของชนชั้นกรรมาชีพในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจ องค์กรดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการควบคุมการผลิต แต่ยังเป็นพื้นที่ที่ชนชั้นแรงงานสามารถฝึกฝนทักษะการบริหารและพัฒนาจิตสำนึกทางการเมือง กรัမ်းชี้มองว่าสภาโรงงานเป็น “โรงเรียนการเมือง” สำหรับแรงงานที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการปกครองตนเองและความสามัคคีในหมู่ชนชั้นกรรมาชีพ

ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการจัดการโครงสร้างอำนาจ โดยการจัดตั้งสภาโรงงานถือเป็นก้าวแรกในการสร้างระบบประชาธิปไตยที่แรงงานสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง กล่าวคือประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพ สภาโรงงานยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงแรงงานจากหลากหลายอุตสาหกรรม เพื่อสร้างเอกภาพและความเป็นหนึ่งเดียวในกระบวนการเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิวัติ

ผู้วิจัยเห็นว่าประชาธิปไตยในมุมมองของกรัမ်းชี้ถูกนิยามว่าเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ชนชั้นแรงงานมีบทบาทโดยตรงในการตัดสินใจด้านเศรษฐกิจและการเมือง การสร้างสภาโรงงานเป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่เอื้อประโยชน์ต่อชนชั้นนายทุน โดยกรัမ်းเน้นว่าประชาธิปไตยในรูปแบบนี้จะต้องเริ่มต้นจากหน่วยย่อยของสังคม ก่อนจะขยายไปสู่ระดับชาตินอกจากนี้ กรัမ်းชี้ยังให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแรงงานในเมืองและชนบท เพื่อสร้างความสมานฉันท์และขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แนวคิดนี้ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการล้มล้างระบบทุนนิยม แต่ยังรวมถึงการสร้างระบบใหม่ที่ตั้งอยู่บนความยุติธรรม และความเท่าเทียม

ในประเด็นเรื่องหลักการเรื่องคอมมิวนิสต์ในแนวคิดสภาโรงงานหลักการทางการเมืองเรื่องคอมมิวนิสต์ในมุมมองของผู้วิจัย กรัမ်းชี้มีเป้าหมายสูงสุดในการสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ปราศจากการกดขี่และความไม่เท่าเทียม สภาโรงงานในกรอบคิดนี้ไม่ได้เป็นเพียงองค์กรที่ดูแลกระบวนการผลิต แต่ยังทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการปลุกฝังจิตสำนึกทางการเมืองและพัฒนาความสามารถของชนชั้นกรรมาชีพ กรัမ်းชี้ชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จของคอมมิวนิสต์ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชนชั้นกรรมาชีพในระดับสากล การสร้างเครือข่ายระหว่างแรงงานในเมืองและชนบท รวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างสามารถดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน

บทสรุปของผู้วิจัย การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของแนวคิดและหลักการทางการเมืองในกระบวนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม แนวคิดของกรัสม์ซีในประเด็นเรื่องสภาโรงงาน เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการผสมผสานแนวคิดทางการเมืองเข้ากับการปฏิบัติในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ และระดับสากล กรัสม์ซีแสดงให้เห็นว่าชนชั้นกรรมาชีพไม่ได้เป็นเพียงผู้รับผลกระทบจากระบบ แต่มีศักยภาพในการสร้างระบบใหม่ที่ยุติธรรมและเท่าเทียม

คุณูปการที่ได้จากการศึกษาแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของกรัสม์ซีคือความจำเป็นของการจัดตั้งองค์กรที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อบริบททางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองให้กับชนชั้นแรงงาน การสร้างความร่วมมือในระดับสากลและการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในบริบทโลก ประเด็นเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของการปฏิบัติและการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในอนาคตต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปบทสรุปและข้อเสนอแนะ

“... One force alone can arrest this process of dissolution: communism. Revolution is the only road to salvation for the whole of Italian society...” (Gramsci, 1919: 72)

5.1 เกริ่นนำ

เนื้อหาในบทนี้จะเป็นการอภิปรายสรุปผลการวิจัยในประเด็นที่ว่าด้วย **“แนวคิดและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมสกี”** โดยผู้วิจัยได้ตั้งคำถามหลักเอาไว้ในตอนต้นว่า **“แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรัมสกีเป็นอย่างไร”** นอกจากนี้ภายใต้คำถามหลักดังกล่าวผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยในครั้งนี้เอาไว้ว่า **“เพื่อทำความเข้าใจแนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงาน ของ อันโตนิโอกรัมสกี”** เพื่อตอบคำถามในข้างต้น ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาในบทนี้เป็นส่วนสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่

- 5.1 เกริ่นนำ
- 5.2 ข้อเสนอต่อสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัมสกีศึกษาในประเทศไทย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในภายภาคหน้า

5.2 ข้อเสนอต่อสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัмышีศึกษาในประเทศไทย

ก่อนที่จะตอบคำถามหลักของงานวิจัยและนำเสนอผลจากการดำเนินการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ในขั้นต้น ผู้วิจัยจะอภิปรายสรุปให้เห็นถึงข้อเสนอของผู้วิจัยจากการทำบทสำรวจสถานะองค์ความรู้ว่าด้วยกรัмышีศึกษาในประเทศไทย จากการสำรวจสถานะองค์ความรู้ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิชาการจำนวนมากที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักคิดอันโตนิโอ กรัмышี อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตาม

ในบริบทของการศึกษาทางรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ในประเทศไทย แนวคิดของอันโตนิโอ กรัмышี (Antonio Gramsci) มีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการครองอำนาจนำ (Hegemony) และประชาสังคม (Civil Society) อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับกรัмышีในประเทศไทยยังคงมีข้อจำกัด ทั้งในเชิงเนื้อหา และแนวทางการประยุกต์ใช้ การเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานะองค์ความรู้เกี่ยวกับกรัмышีศึกษาในประเทศไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้การศึกษาดังกล่าวมีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับบริบทปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยเห็นถึงข้อจำกัดของกรัмышีศึกษาในประเทศไทย ประการแรกการมุ่งเน้นในประเด็นที่จำกัด กล่าวคืองานวิจัยส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นที่แนวคิดเรื่องการครองอำนาจนำ (Hegemony) และประชาสังคม (Civil Society) โดยขาดการศึกษามิติอื่น ๆ ของกรัмышี เช่น แนวคิดก่อนถูกคุมขัง (Pre-Prison Notebooks) หรือแนวคิดเรื่องสภาโรงงาน (Factory Councils) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในช่วงแรกของการพัฒนาทฤษฎีของเขา ประการที่สองการพึ่งพาเอกสารทุติยภูมิ งานศึกษาจำนวนมากในประเทศไทยพึ่งพาแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น งานแปลภาษาอังกฤษหรือบทวิเคราะห์ของนักวิชาการต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการตีความแนวคิดของกรัмышีอย่างลึกซึ้งในบริบทดั้งเดิม ประการที่สาม การขาดการบูรณาการข้ามสาขา ในมุมมองของผู้วิจัยแนวคิดของกรัмышีมีศักยภาพในการนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาต่างๆ เช่น ศิลปะ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ แต่ในประเทศไทย การศึกษาในลักษณะดังกล่าวยังมีน้อยมาก

อย่างไรก็ดี สถานะองค์ความรู้ของกรัмышีที่มีอยู่ในสังคมไทยผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็นสองประเด็น คือ ประเด็นแรกการนำกรัмышีศึกษาไปวิเคราะห์การเมืองไทย ตัวอย่างเช่น งานวิจัยที่ใช้แนวคิดการครองอำนาจนำเพื่อวิเคราะห์การสร้างความชอบธรรมของรัฐบาลไทยในอดีต ซึ่งให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้แนวคิดกรัмышีในบริบทเฉพาะของการเมืองไทย ประเด็นที่สองการตีความในบริบทเชิงวัฒนธรรม การศึกษาบางชิ้นได้พยายามเชื่อมโยงแนวคิดของกรัмышีกับปรากฏการณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรม เช่น การวิเคราะห์บทบาทของศิลปะในการสร้างหรือทำลายอำนาจนำในสังคม ข้อเสนอของผู้วิจัยเพื่อพัฒนาสถานะองค์ความรู้ ผู้วิจัยได้จำแนกออกมาเป็นสองประเด็นสำคัญ ประเด็นแรกส่งเสริมการศึกษามิติที่ยังไม่ได้รับความสนใจ ควรมีการศึกษามิติอื่นๆ ของกรัмышี เช่น แนวคิดเรื่องสภาโรงงานที่สะท้อนถึงกระบวนการสร้างประชาธิปไตยในระดับรากหญ้า ซึ่งสามารถ

นำไปปรับใช้ในการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวทางสังคมในประเทศไทยได้ ประเด็นที่สอง การศึกษาผลงานต้นฉบับส่งเสริมการศึกษาผลงานต้นฉบับของกรีมซีจากการแปลโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อลดข้อจำกัดในการตีความและเพิ่มความลึกซึ้งของการวิเคราะห์ ในอีกมุมมองหนึ่งผู้วิจัยเห็นถึงข้อสำคัญของการสนับสนุนงานวิจัยข้ามสาขาบูรณาการกับสาขาอื่นๆ กล่าวคือการนำแนวคิดของกรีมซีไปประยุกต์ใช้ในสาขาต่างๆ อาทิ การศึกษาเชิงวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์การเมือง หรือการจัดการแรงงาน การวิจัยในมิตินี้จะช่วยขยายฐานองค์ความรู้และสร้างความหลากหลายให้กับกรีมซีศึกษาในประเทศไทย

ขณะเดียวกัน ผู้วิจัยมองเห็นถึงการสร้างเครือข่ายนักวิจัย การจัดตั้งเครือข่ายนักวิจัยหรือการประชุมวิชาการเกี่ยวกับกรีมซีศึกษาในระดับประเทศ จะช่วยสร้างการแลกเปลี่ยนความรู้และพัฒนางานวิจัยร่วมกัน นอกเหนือจากนี้การเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะการผลิตสื่อการเรียนรู้ ควรมีการผลิตสื่อที่เข้าถึงง่าย เช่น บทความสั้น วิดีโอ หรือการสัมมนาออนไลน์ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับกรีมซีในวงกว้าง ยิ่งไปกว่านั้นสนับสนุนการสร้างฐานข้อมูลดิจิทัล การจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับงานวิจัยกรีมซีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีความพยายามในการนำเสนอข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรม และต่อวงการกรีมซีศึกษาในประเทศไทย ด้วยการมุ่งเน้นการขยายขอบเขตความเข้าใจและการประยุกต์ใช้แนวคิดของกรีมซีในมิติที่ยังไม่ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ ในสภาพภาคหน้างานขึ้นนี้อาจเป็นต้นแบบสำหรับการศึกษาในบริบทเฉพาะของไทย ซึ่งจะช่วยเติมเต็มช่องว่างในวงการวิชาการ

นอกจากนี้ การสร้างความเชื่อมโยงกับสาขาวิชาที่หลากหลายยังเป็นการยกระดับการศึกษาแนวคิดของกรีมซีให้ก้าวข้ามข้อจำกัดเดิม และสามารถตอบโจทย์ปัญหาทางสังคมและการเมืองในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทของวิทยานิพนธ์นี้ไม่เพียงแต่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเกี่ยวข้องกับแนวคิดของกรีมซี หากแต่ยังเป็นตัวเร่งในการพัฒนาความรู้และการสร้างเครือข่ายทางวิชาการในประเทศไทย ความสำคัญของงานนี้อยู่ที่การเปิดประตูสู่องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและหลากหลาย ซึ่งไม่เพียงส่งเสริมการเข้าใจกรีมซีในฐานะนักคิดที่สำคัญ แต่ยังช่วยสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้เกิดการศึกษาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับความท้าทายทางสังคมในอนาคตอีกด้วย ในมุมมองของผู้วิจัยจากข้อเสนอดังกล่าวไม่เพียงแต่จะช่วยยกระดับกรีมซีศึกษาในประเทศไทย แต่ยังสร้างโอกาสในการพัฒนาทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ในบริบทที่กว้างขวางมากขึ้น

5.3 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวคิดทางการเมืองและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอกรีมซี” มุ่งเน้นการทำความเข้าใจแนวคิดสำคัญในช่วงก่อนถูกคุมขัง (Pre-Prison Notebooks) ของกรีมซี โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดที่เกี่ยวกับสภาโรงงาน (Factory Councils) ซึ่งสะท้อนถึงความ

พยายามในการสร้างโครงสร้างทางการเมืองและสังคมที่ยุติธรรมผ่านการมีส่วนร่วมของชนชั้นแรงงาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ประการแรกการทำความเข้าใจแนวคิดสภาโรงงานของกรัมซี่ กล่าวคือแก่นแนวคิด สภาโรงงานของกรัมซี่มองว่าสภาโรงงานเป็นรูปแบบของประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นจากรากหญ้า ซึ่งแตกต่างจากระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่มีอยู่ในสังคมทุนนิยม สภาโรงงานไม่เพียงเป็นพื้นที่สำหรับการจัดการแรงงาน แต่ยังทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างอำนาจนำทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม แนวคิดนี้ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงที่กรัมซี่มีบทบาทสำคัญในขบวนการเคลื่อนไหวแรงงานในอิตาลีระหว่างปี 1919–1920 (Biennio Rosso หรือ สองปีสีแดง) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ชนชั้นแรงงานเริ่มมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้ทางชนชั้น ขณะเดียวกัน สภาโรงงานเป็นหน่วยพื้นฐานที่สร้างขึ้นโดยแรงงาน เพื่อทำหน้าที่ทั้งในระดับเศรษฐกิจและการเมือง กรัมซี่เสนอว่าสภาโรงงานควรมีบทบาทที่ครอบคลุมตั้งแต่การจัดการทรัพยากร การควบคุมการผลิต ไปจนถึงการกำหนดทิศทางของนโยบายเศรษฐกิจในระดับที่กว้างขึ้น แนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการสร้างโครงสร้างสังคมที่ไม่พึ่งพาอำนาจจากรัฐหรือทุน แต่เป็นอำนาจที่มาจากรากฐานของประชาชน

ประการที่สองบทบาทของสภาโรงงานในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมกรัมซี่มองว่าสภาโรงงานเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความรุนแรง แนวคิดนี้เน้นการสร้างตระหนักรู้ในระดับชนชั้น (Class Consciousness) ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการทำให้แรงงานสามารถจัดตั้งตนเองเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและเป็นอิสระจากระบบทุน สภาโรงงานเป็นพื้นที่ที่สร้างความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ความเป็นอิสระทางการเมือง และจิตสำนึกของชนชั้นแรงงานผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม นอกเหนือจากนี้การศึกษายังพบว่าสภาโรงงานไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือทางเศรษฐกิจแต่ยังดำรงสถานะเป็น “โรงเรียนทางการเมือง” ที่ช่วยพัฒนาความสามารถและศักยภาพของแรงงานในการจัดการกระบวนการผลิต การต่อรอง และการกำหนดนโยบาย นอกจากนี้ ยังส่งเสริม การสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มชนชั้นแรงงาน ซึ่งสะท้อนถึงความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและการเคารพซึ่งกันและกันในสังคมชนชั้นกรรมาชีพ

ประการที่สามความเชื่อมโยงกับแนวคิดประชาธิปไตยแบบใหม่แนวคิดของกรัมซี่เกี่ยวกับสภาโรงงานสะท้อนถึงรูปแบบประชาธิปไตยที่แตกต่างจากประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมที่เน้นตัวแทน (Representative Democracy) โดยสภาโรงงานเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ที่เปิดโอกาสให้ชนชั้นแรงงานมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจและการจัดการในทุก ระดับ กรัมซี่เชื่อว่าสภาโรงงานสามารถกลายเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการปกครองแบบใหม่ ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ในแง่นี้ กรัมซี่เห็นว่าประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ไม่เพียงแต่ทำให้ประชาชนมีเสียงในกระบวนการตัดสินใจ แต่ยังช่วยลดอำนาจที่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่ม ชนชั้นสูง และสร้างความเสมอภาคในระบบเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งสะท้อนถึงการปรับเปลี่ยน โครงสร้างอำนาจในสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อทุกชนชั้น

ประการที่สี่หลักการของการปฏิรูปสังคมสภาโรงงานถูกออกแบบให้เป็นหน่วยที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน แนวคิดนี้เชื่อมโยงกับปรัชญาแห่งการปฏิบัติ (Philosophy of Praxis) ซึ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงจากแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ โดยกรัมซี เชื่อว่าการปฏิรูปสังคมต้องเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดของผู้คนในระดับรากหญ้า การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในสภาโรงงานจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสังคมที่ยุติธรรมและเท่าเทียม

ผลการศึกษานี้ให้เห็นว่า แนวคิดสภาโรงงานของกรัมซีมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทปัจจุบัน โดยเฉพาะในสังคมที่เผชิญกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้ในบริบทการพัฒนาโครงสร้างองค์กร สหภาพแรงงาน และการสร้างระบบประชาธิปไตยที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น การพัฒนาสหภาพแรงงานในประเทศไทยที่มีบทบาทในการต่อรองกับนายจ้าง และการสร้างองค์กรที่มีความโปร่งใสและเท่าเทียม แนวคิดสภาโรงงานยังสามารถปรับใช้ในกระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มแรงงานและภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งและความยั่งยืนในโครงสร้างเศรษฐกิจ แนวคิดนี้ยังสามารถใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวทางสังคมในระดับรากหญ้า โดยเฉพาะการจัดตั้งกลุ่มชุมชนหรือกลุ่มองค์กรที่เน้นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในระดับพื้นที่ การสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มเหล่านี้และสถาบันต่าง ๆ ในสังคมสามารถสะท้อนหลักการของกรัมซีในการสร้างอำนาจจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up Power) ได้อย่างชัดเจน

สรุปผลการวิจัย การศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า แนวคิดและหลักการทางการเมืองเรื่องสภาโรงงานของกรัมซี ไม่เพียงแสดงถึงการพัฒนา รูปแบบการปกครองที่ยึดถือความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วม แต่ยังสะท้อนถึงการปฏิรูปเชิงโครงสร้างที่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างบทบาทของชนชั้นแรงงาน งานวิจัยนี้จึงเป็นความพยายามในการขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับกรัมซีในบริบทใหม่ และเสนอแนวทางที่เป็นไปได้สำหรับการนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในสังคมไทยในอนาคต ยิ่งไปกว่านั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสภาโรงงานสามารถเป็นต้นแบบสำหรับการสร้างประชาธิปไตยของชนชั้นกรรมาชีพอ่างแท้จริง ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ แนวคิดนี้ยังช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทของแรงงานในฐานะปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในสังคม ผู้วิจัยจึงหวังว่าผลงานวิจัยนี้จะเป็นการวางรากฐานสำหรับการศึกษาและการปฏิบัติที่เน้นการสร้างสังคมที่ยุติธรรมในบริบทของสังคมไทยและระดับสากลในภายภาคหน้าต่อไป

5.4 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในภายภาคหน้า

ผู้วิจัยยอมรับอย่างถ่อมตนว่าวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตฉบับนี้มีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของการวิจัยและการนำเสนอแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมซี ดังนี้

ประการแรกข้อจำกัดทางด้านข้อมูล การศึกษานี้อาศัยการวิเคราะห์ที่รวบรวมจากเอกสารชั้นต้นที่อันโตนิโอ กรัมซีเขียนขึ้นในช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสภาโรงงาน โดยส่วนใหญ่เอกสารเหล่านี้ผ่านการแปลจากภาษาอิตาลีเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความและถ่ายทอดแนวคิดดั้งเดิมของกรัมซีได้ไม่สมบูรณ์ การแปลบางส่วนอาจไม่ได้สะท้อนความหมายตามบริบทดั้งเดิม ส่งผลต่อข้อมูลและข้อสรุปที่ปรากฏในงานวิจัย **ประการที่สองข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรและภาษา** เนื่องจากข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการวิจัย ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงเอกสารต้นฉบับภาษาอิตาลีทั้งหมดได้อย่างครบถ้วน ทำให้การวิเคราะห์ต้องพึ่งพาเอกสารชั้นรองและการตีความของนักวิชาการท่านอื่น ๆ ในโลกภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจส่งผลต่อการทำความเข้าใจแนวคิดของกรัมซีในบริบทเฉพาะมีความซับซ้อน **ประการที่สามข้อจำกัดในเชิงการตีความ** การวิเคราะห์และข้อสรุปในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาศัยการตีความที่เกิดจากมุมมองเฉพาะของผู้วิจัย ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบโครงสร้างทางทฤษฎีและวิธีวิทยาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แม้ว่าจะพยายามรักษาความถูกต้องและความรอบคอบ แต่การตีความอาจแตกต่างไปจากการวิเคราะห์ของนักวิจัยหรือผู้อ่านท่านอื่น ๆ ที่มีมุมมองหรือวิธีวิทยาที่แตกต่างกัน **ประการที่สี่ข้อจำกัดในเชิงการประยุกต์ใช้** แม้ว่าจะงานวิจัยนี้จะมุ่งเน้นการวิเคราะห์แนวคิดของกรัมซีในเชิงทฤษฎี แต่การนำแนวคิดดังกล่าวไปปรับใช้ในบริบทสังคมไทยยังคงมีข้อจำกัดที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ความแตกต่างในเชิงวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างอิตาลีในยุคของกรัมซีและประเทศไทยในยุคปัจจุบัน อาจทำให้เกิดข้อสงสัยในเรื่องของความเหมาะสมและประสิทธิภาพของการปรับใช้แนวคิดเหล่านี้ในบริบทไทย

สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในภายภาคหน้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอสองประเด็น **ประเด็นแรก** การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่เชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมซี การศึกษาในอนาคตควรมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่สะท้อนถึงแนวคิดของกรัมซีในบริบทของประเทศไทย เช่น การวิเคราะห์บทบาทของกลุ่มแรงงานหรือชุมชนที่เคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง การศึกษาลักษณะนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับศักยภาพของแนวคิดกรัมซีในบริบทที่มีความเฉพาะตัว แต่อาจจะต้องพิจารณาเรื่องบริบท วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองไปพร้อมๆ กันว่ามีความเหมาะสมในการศึกษาต่อสังคมไทยหรือไม่ **ประเด็นที่สอง** ผู้วิจัยอยากเสนอให้ผู้ที่สนใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องสภาโรงงานของอันโตนิโอ กรัมซี ได้ทำการทดลองนำเอาหลักฐานหรือเอกสารสำคัญ ตลอดจนการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เคยถูกศึกษาแล้วในอดีตกลับมาทำการศึกษาและตีความใหม่ผ่านกรอบแนวคิด และทฤษฎีใหม่ ๆ รวมถึงการช่วยกันพยายามค้นคว้า และนำเสนอข้อมูลใหม่ๆ มาเผยแพร่สู่สาธารณะอย่างตรงไปตรงมาให้ได้มากที่สุดเท่าที่ผู้ศึกษาหลังจากนี้จะกระทำได้

เชิงอรรถ

เชิงอรรถที่หนึ่ง International Gramsci Society (www.internationalgramscisociety.org)

เป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมผลงานของกรัสมี่ รวมไปถึงบทความและบทความวิจัยที่ใช้ความคิดของกรัสมี่เป็นกรอบ

เชิงอรรถที่สอง International Gramsci Journal

(<https://ro.uow.edu.au/gramsci/aimsandscope.html>) เป็นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ตีพิมพ์บทความที่มีความเกี่ยวข้องกับ ชีวิต ประวัติ และการทำงานของอันโตนิโอ กรัสมี่ รวมไปถึงอิทธิพลทางความคิดของเขาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม รวมไปถึงการประยุกต์แนวคิดของเขากับการเมืองร่วมสมัย โดยวารสารจะประกอบไปด้วยภาษาที่หลากหลาย อาทิ เช่นภาษาอังกฤษ อิตาลี สเปน ฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน บรรณาธิการคือ เดเร็ก บูธแมน (Derek Boothman)

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

- กมลพร วรกุล. (2553). การแพร่กระจายอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยผ่านสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ASTV:กรณีศึกษาการประชุมในวันที่ 25 พฤษภาคม-3 ธันวาคม 2551. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลวรรณ ชื่นชูใจ. (2563). ความคิด “ปีศาจ”: นิติราษฎร์, พรรคอนาคตใหม่,กับการสร้างการเมืองแห่งความหวัง.วารสารนิติศาสตร์สังคมศาสตร์. คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2.
- กมลศ โปธิกนิษฐ พิชรินทร์ สิริสุนทร และวัชรพล พุทธรักษา. (2560). แร้งงานข้ามชาติกับการทำให้เป็น 'สัตว์เศรษฐกิจ' ภายใต้ภาวะการถูกกีดทับ กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 13 ฉบับที่ 2. หน้า 99-199.
- กมลศ โปธิกนิษฐ. (2561). วาทกรรมสุขภาพและสภาวะการถูกกีดทับในแรงงานข้ามชาติ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กาญจนา วิชญาปกรณ์. (2563). อำนาจกับการให้และการรับ กรณีศึกษาบทละครนอกเรื่องสังข์ทอง. วารสารอารยธรรมศึกษา โขง-สาละวิน. ปีที่ 11 ฉบับที่ 2.
- กานต์ บุญยะกาญจน. (2558). การสร้างความนิยมและการตีความ “เจ้าผู้ปกครอง” ของมาคิอาเวลลีในบริบทการเมืองไทย. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานต์ บุญยะกาญจน. (มปท). อุดมการณ์ทางการเมือง. ใน. ศุภชัย ศุภผล (บรรณาธิการ). รัฐศาสตร์ทั่วไป.
- คาราเบล เจอโรม. (2557). สมบัติ พิศสะอาด (ผู้แปล). ความขัดแย้งของการปฏิวัติ อันโตนิโยกรีมซีกับปัญหาของปัญญาชน (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์.
- ชวลิต ตรียะประเสริฐ. (2560). ความสัมพันธ์ที่ตีระหว่างคาทอลิกกับสถาบันกษัตริย์ไทยในสมัยรัชกาลที่ 9.วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา ปีที่ 6 ฉบับที่ 1.
- ไชยันต์ ไชยพร. (มปท). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาในแนวประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง แนวปรัชญาการเมือง และแนวทฤษฎีการเมือง. เอกสารอัดสำเนา.

- ฐากร สิทธิโชค. (2561). ชุมชนป้อมมหากาฬ การต่อสู้เพื่อแก้ปัญหาการไถ่เรือที่ดิน. วารสารอินทนิล
ทักษิณ ปีที่ 13ฉบับที่ 1.
- ทภีพร สุพร. (2556). นีโอกรัมนิยมและการขยายปริมาณทลทางความรู้ในทฤษฎีความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศ.วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2. หน้า 121-144.
- ณัฐอร เจือจันทร์ และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ. (2562). สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นใน
พื้นที่สาธารณะของชาวบ้านอีสานในยุครัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ. วารสารมหา
จุฬานาครทรรศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 10.
- ณัฐพล ชลวนารัตน์. (2561). การใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมของ จอร์จ
ออร์เวลล์: กรณีศึกษานวนิยายแปลเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม และเรื่อง หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่.
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารทางการเมือง. คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐรุจ วงศ์ทางสวัสดิ์. (2552). แบบเรียนกับพระราชอำนาจในระบอบประชาธิปไตยของไทย.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครอง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพล ชื่นจ้อหอ. (2566). การเมืองของระบอบสุขภาพเขตเมือง: กรณีศึกษาคณะกรรมการพัฒนา
คุณภาพชีวิตระดับอำเภอในเขตเทศบาลนครจังหวัดพิษณุโลก (พ.ศ. 2561-2565).
วิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทากายูกิ อากิบะ. (2550). การเกิดขึ้นและพัฒนาการของศิลปะร่วมสมัยไทยและศิลปะไทย.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาไทยศึกษา คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ธีร์คัน โททอง. (2560). สัญญาของตราสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอลในไทยพรีเมียร์ลีก. วารสาร
สุทธิปริทัศน์ ปีที่31 ฉบับที่ 97.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2537). การศึกษาประวัติศาสตร์ความคิดไทย. เอกสารประกอบการสัมมนา
เตรียมการวิจัยนักคิดไทย.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.).
- นนท์ ศรีโพธิ. (2560). ภาพตัวแทนอุดมการณ์อัตถิภาวะนิยมและเหตุวิสัยในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง
ไซโคพาส เดอะมูฟวี่. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นฤมล นิมนวล. (2559). การเมืองในแบบเรียนชั้นมัธยมศึกษาของไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2503-
2551. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการปกครอง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิติลักษณ์ แก้วจันดี. (2561). การประกอบสร้างกฎหมายโบราณอีสาน พ.ศ.2322-2433.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา. มหาวิทยาลัย
นเรศวร.

- ปิยะ กิจถาวร. (2565). ความสุขในทัศนะของประชาชนพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มุมมองผ่านแนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony). วารสารวารสารการเมืองและสังคม. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1.
- ปิยาภา สังข์ทับทิมสังข์ และวงอร พัวพันธ์สวัสดิ์. (2563). นาฏดุริยางคศิลป์สร้างชาติ การยินยอมและการต่อรองนิยามความเป็นไทยของข้าราชการสำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม. วารสารการบริหารปกครอง ปีที่ 9 ฉบับที่ 2.
- พิชามญชุ์ ศรีรักษาสินธุ์ และไพลิน ภูจินาพันธ์. (2563). มาตรา 44 เครื่องมือในการครองอำนาจนำของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.). วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1.
- เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์. (2561). ความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในประเทศไทยจนถึง พ.ศ. 2475: การก่อรูป, การประชันความหมายและการผสมผสาน. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนัส ปิยะกุลชัยเดช. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการครองความเป็นใหญ่และอุดมการณ์ของกรัฒนี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการปกครอง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วนัส ปิยะกุลชัยเดช. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการครองความเป็นใหญ่และอุดมการณ์ของกรัฒนี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการปกครอง. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรพล พุทธรักษา. (2549). รัฐบาลทักษิณกับความพยายามสร้างสภาวะการครองอำนาจนำ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครอง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรพล พุทธรักษา. (2557). บทสำรวจความคิดทางการเมืองของ อันโตนิโอ กรัฒนี. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์สมมติ.
- วัชรพล พุทธรักษา. (2561). อันโตนิโอ กรัฒนี กับการจัดวางความคิดทางการเมือง ปรัชญาปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการปลดปล่อยมนุษย์. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์สมมติ.
- วัชรวุฒิ ชื่อสัตย์ และวัชรพล พุทธรักษา. (2558). ระบบแม่ [กะเทย] ศิลปะและศาสตร์การครองอำนาจนำในสังคมกะเทยไทย. วารสารศิลปศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 2.
- วีรชน เกษสกุล. (2565). ความหมายทางการเมืองบางประการในภาพยนตร์เรื่องบั้งไฟ. วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2.
- วีรชน เกษสกุล. (2566). การจัดวางความคิดทางการเมืองของกลุ่มคณะราษฎร พ.ศ. 2475 – 2490. วิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วีระ สมบูรณ์. (2561). ทฤษฎีการเมืองกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร. ภาพพิมพ์.

- ศฤงคาร พันธุ์พงศ์. (2540). ประวัติศาสตร์ยุโรป 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร และประไพศิริ สันติทฤษฎีกร. (2566). กรอบโครงสร้างความคิดเชิงวิพากษ์กรอบวิเคราะห์ใหม่ในการศึกษาขบวนการทางสังคม. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2.
- ศุภชัย ศุภผล. (2561). ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศุภชัย ศุภผล. (2553). แนวความคิดเรื่องความยุติธรรมของฌอง ฌาคส์ รูสโซ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครอง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ศุภผล. (2560). พัฒนาการของแนวคิดสัญญาประชาคม: จาก โสเครติส-เดวิด โกดิเยร์. รายงานการวิจัย. ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภชัย ศุภผล. (มปท). พัฒนาการและลักษณะทั่วไปของวิชารัฐศาสตร์ และแนวทางการศึกษา. ใน. ศุภชัย ศุภผล (บรรณาธิการ). รัฐศาสตร์ทั่วไป
- สมเกียรติ วันทะนะ. (2561). โลกที่คิดว่าคุ้นเคย? ความคิดทางการเมืองสมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ.1893-2310. กรุงเทพมหานคร. ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมบัติ จันทร์วงศ์. (2527). ตัวบท (The Text) กับการเรียนการสอนวิชาปรัชญาการเมือง. ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ จันทร์วงศ์. (2550). พุดไปสองไผ่เบี้ย ทำความเข้าใจกับสิ่งที่นักการเมืองไทยไม่พูด. สำนักพิมพ์คบไฟ.
- สันทราย วงษ์สุวรรณ. (2566). การเมืองของระบอบอาหารในเศรษฐกิจการเมืองไทย: กรณีศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ใจโก้ จังหวัดน่าน พ.ศ. 2557-2562. วิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนุพัทธ์ ท่วมอ่ำ. (2564). การครองอำนาจนำของสหรัฐอเมริกา ศึกษาบทบาทการต่อต้านการทำรัฐประหารในพม่าของสหรัฐอเมริกา. วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา. มหาวิทยาลัยบูรพา. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2.
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี. (2542). รัฐสังคมและการเปลี่ยนแปลงการพิจารณาในเชิงอำนาจ นโยบายและเครือข่ายความสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์.
- อาสา คำภา. (2562). ความเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายชนชั้นนำไทย พ.ศ. 2495-2535. วิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาประวัติศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เอกสารสันนา. (2527) . อันโตนิโอ แกรมซีกั้บทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. กลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองสถาบันวิจัยสังคม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอวิตรา ศิริศาสตร์. (2553). “คู่มือ”กับความคิดของผู้เสพ ที่มีต่อภาพลักษณ์ของชาวญี่ปุ่น และความเป็นญี่ปุ่น.วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีที่ 23 ฉบับที่ 2. หน้า 41-50.
- โอฬาร อ่องพะ. (2562). รัฐไทยกับการเมืองของการจัดการทรัพยากรป่าไม้และที่ดิน กรณีแม่แจ่ม โมเดล:ความคิด การเคลื่อนไหว และนโยบาย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชา รัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เอกสารภาษาอังกฤษ

- Anne Showstack Sassoon. (1980). Gramsci's Politics. Britain. Biddles Ltd, Guildford, surrey.
- Anne Showstack Sassoon. (1982). Approaches to Gramsci. Spain. Grijelmo.
- Antoinette S. Phillips and Arthur G. Bedeian. (1990). Understanding Antonio Gramsci's Ambiguous Legacy. International Journal of Social Economics.
- Antonio Gramsci. (1919). ELECTORALISM. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.
- Antonio Gramsci. (1919). SYNDICALISM AND THE COUNCILS. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.
- Antonio Gramsci. (1919). THE CONQUEST OF THE STATE. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.
- Antonio Gramsci. (1919). THE DEVELOPMENT OF THE REVOLUTION. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.
- Antonio Gramsci. (1919). THE PROGRAMME OF THE WORKSHOP DELEOATES. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1919). THE RETURN TO FREEDOM. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1919). TO THE WORKSHOP DELEGATES OF THE FIAT CENTRO AND BREVETTI PLANTS. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1919). TOWARDS THE COMMUNIST INTERNATIONAL. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1919). TRADE UNIONS AND THE DICTATORSHIP. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1919). UNIONS AND COUNCILS. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1919). WORKERS AND PEASANTS. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1919). WORKERS' DEMOCRACY. Quitin Hoare. (Editor). John Mathewas. (Translated). Antonio Gramsci Selections From Political Writings(1910-1920). Lawrence And Wishart.

Antonio Gramsci. (1971). Selections from the Prison Notebooks. New York: International Publishers.

Berlin. (1969). Four Essays on Liberty. Oxford University Press.

Carl Levy. (2012). Gramsci's cultural and political sources: anarchism in the prison writings. Journal of Romance Studies. Vol 3 No 2.

Christian List & Laura Valentini. (2014). The Methodology of Political Theory. Herman Cappelen, Tamar Szabó Gendler, and John Hawthorne (Editor). The Oxford Handbook of Philosophical Methodology. Oxford University Press.

- Cox, R. W. (1983). Gramsci, Hegemony and International Relations : An Essay in Method. *Millennium*, 12(2), 162-175.
- Darrow Schecter. (1991). Gramsci And The theory of Industrial Democracy. Britain. Athenaeum Press.
- Diamond. (1999). Developing Democracy: Toward Consolidation. Johns Hopkins University Press.
- David Forgacs (Ed.). (2000). The Antonio Gramsci Reader: Selected Writings 1916–1935. New York: New York University Press.
- Franklin Adler. (1977). FACTORY COUNCILS, GRAMSCI AND THE INDUSTRIALISTS. *Critical Theory Of the Contemporary*.
- Giuseppe Fiori. (1973). Antonio Gramsci: Life of a Revolutionary. New York: Schocken Books
- Gwyn A. Williams. (1975). Proletarian Order Antonio Gramsci Factory Councils and the Origins of Communism in Italy 1911-1921. London. Pluto Press.
- Hoare, Quintin, และ Nowell-Smith, Geoffrey (Editor). Selections from the Prison Notebooks of Antonio Gramsci. New York: International Publishers
- John G. Gunnell. (2017). Political Concepts and the Concept of the Political. (n.d.).
- John M. Cammet. (1969). Antonio Gramsci & the Origins of Italian Communism. Stanford University Press.
- Joseph V. Femia. (1981). Gramsci's Social Theory and Democracy: Major Themes In Gramsci's Writings. (n.d.)
- Jürg Martin Gabriel. (2011). Political Science Concept Formation. (n.d.).
- Kate Crehan. (2002). Gramsci, Culture and Anthropology. London: Pluto Press.
- Peter D. Thomas. (2009). Gramsci's Political Theory: Theoretical Reflections on the Factory Councils. London: Routledge.
- Rawls. (1971). A Theory of Justice. Harvard University Press.
- Roger Simon. (1982). Gramsci's Political Thought. Britain Southampton. The Camelot Press.

สืบค้นออนไลน์

อาภา วรรณฉวี. (2564). การวิจัยเอกสาร (Documentary Research). จาก

<https://bsru.net/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3-documentary-research/>. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566.

Google Books Ngram Viewer. (n.d.). จาก <https://books.google.com/ngrams/>. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566.

Internationalgramscisociety. (n.d.). จาก <https://www.internationalgramscisociety.org/index.html>. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566.

l'Ordine Nuovo.(1921). <https://rivoluzione.red/i-primi-cinque-anni-del-partito-comunista-ditalia-e-linternazionale-comunista/>. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566.

Philpeople (n.d.). Laura Valentini Ludwig Maximilians Universität, München King's College London. จาก <https://philpeople.org/profiles/laura-valentini>. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566.

Philpeople (n.d.). Christian List Ludwig Maximilians Universität, München London School of Economics. จาก <https://philpeople.org/profiles/christian-list>. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566.

University of Wollongong. (n.d.). International Gramsci Journal. จาก <https://ro.uow.edu.au/gramsci/>. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2566

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ความถี่คำในแต่ละหน้า

Proletariat (ชนชั้นกรรมาชีพ)

รวม 48 ครั้ง

พบเจอในหน้า

65 / 68 (2ครั้ง) / 72 / 75 / 76 / 77 / 79 (2 ครั้ง) / 80 (2ครั้ง) / 81 / 86 / 89 / 90 (4ครั้ง) /
99 / 100 / 101 (2ครั้ง) / 103 (2ครั้ง) / 104 (4ครั้ง) / 105 / 106 / 107 (7ครั้ง) / 108 (4ครั้ง) /
112 / 113 / 114 / 117 (2ครั้ง) / 119 / 120

Freedom (เสรีภาพ)

รวม 15 ครั้ง

พบเจอในหน้า

69 / 70 (3ครั้ง) / 71 (4ครั้ง) / 75 / 77 / 91 / 92 (2ครั้ง) / 101

Democracy (ประชาธิปไตย)

รวม 13 ครั้ง

พบเจอในหน้า

65 (3ครั้ง) / 66 / 67 / 76 / 88 / 103 / 107 / 108 / 114 / 117

Revolution

รวม 85 ครั้ง

พบเจอในหน้า

67 / 68 (2 ครั้ง) / 69 / 72 / 73 (2ครั้ง) / 74 (2ครั้ง) / 76 / 77 (3ครั้ง) / 78 (3 ครั้ง) / 79 / 80
(3ครั้ง) / 83 / 84 / 85 / 86 (6ครั้ง) / 87 (3ครั้ง) / 88 (2ครั้ง) / 89 (2ครั้ง) / 90 (2ครั้ง) / 92
(3 ครั้ง) / 94 (2ครั้ง) / 98 / 103 (5 ครั้ง) / 104 / 106 / 107 (9ครั้ง) / 109 (7ครั้ง) / 111 (6ครั้ง)
/ 107 (9ครั้ง) / 109 (7ครั้ง) / 111 (6ครั้ง) / 112 (3ครั้ง) / 113 / 114(2ครั้ง) / 115 (2ครั้ง) / 117
/ 118

Communism

รวม 7 ครั้ง

พบเจอในหน้า

66 / 71 / 73 / 76 / 86 (2ครั้ง) / 92

ภาคผนวก ข ข้อแตกต่างระหว่างสหภาพแรงงานกับสภาโรงงาน

ประเด็นเปรียบเทียบ	สหภาพแรงงาน (The Union)	สภาโรงงาน (The Council)
เป้าหมาย	-เรียกร้องสิทธิแรงงาน -เรียกร้องค่าจ้าง -มิได้มีเป้าหมายจะปฏิวัติระบบทุนนิยม -ยังอยู่ในสังคมทุนนิยมได้	-ต่อต้านระบบทุนนิยม -เป้าหมายคือการปฏิวัติระบบทุนนิยม -เป้าหมายคือสังคมคอมมิวนิสต์
ผู้คนที่เข้าร่วม	-คนงานในโรงงาน/บริษัทเป็นหลัก	-ฐานสนับสนุนกว้างกว่า -จากหลากหลายอาชีพ
ความสัมพันธ์ในองค์กร	-ตัวแบบที่เป็นทางการ -มีสายบังคับบัญชา -สั่งการแบบ Top-Down -เป็นองค์กรที่เข้าร่วมเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนตน	-เน้นความเป็นมิตรปรึกษาหารือกัน -ความสัมพันธ์ในแนวระนาบและ Bottom-up -เป็นที่ให้ความรู้ทางการเมือง และสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตย
ผู้ที่ได้ประโยชน์แท้จริง	เจ้าของกิจการ/ชนชั้นนายทุน	ผู้ผลิต/คนงาน/ชนชั้นกรรมาชีพ
ความเป็นประชาธิปไตย	-เสรีนิยมประชาธิปไตยแบบรัฐสภา	เป็นประชาธิปไตยของแรงงานอย่างแท้จริง

ที่มา : วัชรพล พุทธิรักษา, 2557: 93

ภาคผนวก ค เปรียบเทียบปัจจัยที่ทำให้เกิดการปฏิวัติประเทศรัสเซียปี ค.ศ.1917 และเหตุการณ์
สองปีสีแดงแห่งการปฏิวัติประเทศอิตาลีปี ค.ศ. 1919-1920

ประเทศไทย	ประเทศอิตาลี
<p>1.สังเขปปัจจัยในการปฏิวัติของประเทศไทย ด้านโครงสร้าง</p> <p>ประการแรก รัสเซียได้พ่ายแพ้ต่อสงครามโลกไครเมียในปี ค.ศ.1856 และเหตุการณ์ความพ่ายแพ้ต่อสงครามญี่ปุ่นในปี ค.ศ.1905 และการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1</p> <p>ประการที่สอง เนื่องจากการขาดแคลนอาหารระบาดไปทั่วประเทศรัสเซียในขณะนั้น ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลจึงไม่สามารถแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งยังไม่สามารถที่จะควบคุมราคาอาหารที่สูงขึ้นอย่างผิดปกติด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดการนัดหยุดงานและเกิดการประท้วงจากกลุ่มกรรมกรและกลุ่มนักศึกษา</p> <p>ประการที่สาม เหตุการณ์จลาจลทั่วกรุงเปโตรกราด (มอสโคว) ประเทศไทย</p>	<p>1.สังเขปปัจจัยในการปฏิวัติของประเทศอิตาลี ด้านโครงสร้าง</p> <p>ประการแรก การเกิดขึ้นของภาคอุตสาหกรรม เพื่อตอบสนองการเติบโตขึ้นของความ เป็นทุนนิยมใหม่ในประเทศอิตาลีและ กลายเป็นการเกิดขึ้นของ ภาคอุตสาหกรรม อาทิ 1.โรงงานผลิตรถยนต์ในตูรินของอิตาลี (Italian car factory Turin) 2.ซีเมนต์ (Cement) คอนกรีต (Concrete) ได้เติบโตขึ้นจน กลายเป็นภาคส่วนหลักของ อุตสาหกรรมก่อสร้าง</p> <p>3.อุตสาหกรรมเคมีเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของการผลิตไดนาไมต์ 4.อุตสาหกรรมไฟฟ้า 5.อุตสาหกรรมเล็กเพื่อตอบสนองถึงการเกิดขึ้นของอุตสาหกรรมภาคต่างๆ</p> <p>ประการที่สอง การเข้าร่วมสงครามครั้งที่ 1 จาก การเกณฑ์แรงงาน</p>
<p>2.สังเขปปัจจัยในการปฏิวัติของประเทศไทย ด้านตัวแสดง</p> <p>ประการแรก กลุ่มบอลเชวิค (Bolsheviks) เป็นกลุ่มคณะผู้ก่อการปฏิวัติ ซึ่งมีสมาชิกคนสำคัญอันประกอบไปด้วย สตาลิน (Stalin) เลนิน (Lenin) เลออน ทรอสกี (Leon Trotsky)</p> <p>ประการที่สอง เลนินมีความคิดที่จะดัดแปลง ทฤษฎีของมาร์กซ์ให้เข้ากับสถานการณ์ทางการเมือง และด้วยเหตุนี้เองจึงเกิด</p>	<p>2.สังเขปปัจจัยในการปฏิวัติของประเทศอิตาลี ด้านตัวแสดง</p> <p>ประการแรก อันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) และเพื่อนของเขาอีกสามคน จากกลุ่มสังคมนิยมแห่งตูริน (The Turin) พวกเขาตัดสินใจทำหนังสือพิมพ์ที่ถูกเรียกว่า L'Ordine Nuovo และได้เขียนบทความซึ่งปรากฏครั้งแรกในปี ค.ศ.1919 กรัมสกี</p>

<p>ลัทธิเลนิน (Leninism) ขึ้นมา กล่าวโดยกระซิบลัทธิเลนินคือลัทธิมาร์กซ์ที่ นำไปใช้ในรัสเซีย และทำการพัฒนาให้ เกิดความแข็งแกร่งสร้างความเป็นรูป เป็นร่างของลัทธิมาร์กซ์ให้เป็น ประจักษ์ในสากลโลก กล่าวโดยสรุป ลัทธิเลนินก่อตัวขึ้นมาจากความขัดแย้ง ที่มีต่อระบอบทุนนิยม</p>	<p>ได้เขียนบทความบทความดังกล่าวได้ อธิบายถึงแนวความคิดเรื่องสภาโรงงาน ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากการ ปฏิวัติรัสเซียโดยพรรคบอลเชวิกในปี ค.ศ.1917 ในฐานะที่เป็นการแสดงออก ถึงการนำแนวคิดมาร์กซ์มาใช้ให้เกิดผล ได้จริงในทางปฏิบัติ</p>
--	--

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ภาคผนวก ง เปรียบเทียบปัจจัยที่ทำให้เกิดการถดถอยสู่เผด็จการของประเทศรัสเซียประเทศอิตาลี

ประเทศรัสเซีย	ประเทศอิตาลี
<p>1.สังเขปปัจจัยในการถดถอยสู่เผด็จการของ รัสเซียด้านโครงสร้าง</p> <p>ประการแรก ประการที่หนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น ภายในประเทศซึ่งเป็นผลมาจากการที่พรรค คอมมิวนิสต์ได้ออกกฎหมายมาบังคับใช้หลาย ฉบับทำให้ประชาชนบางส่วนที่สูญเสีย ผลประโยชน์และไม่พอใจ ประการที่สองปัญหา ที่มาจากภายนอกคือการต่อสู้กับพวกที่ต่อต้าน การปฏิวัติ อาทิ การยึดธนาคารของเอกชนมาเป็น ของรัฐ การยึดทรัพย์สินของประชาชนและศาสน จักรมาเป็นของรัฐ โดยไม่มีการจ่ายค่าชดเชย การ เข้าควบคุมโรงงานและสหภาพกรรมกร และการ นำเอาที่ดินผืนใหญ่ออกมาแบ่งและแจกจ่ายให้แก่ พวกชาวนาโดยไม่มีการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ เจ้าของที่ดินเดิม เป็นต้น</p> <p>ประการที่สอง ศัตรูของการปฏิวัติที่มาจาก ภายนอก ประกอบไปด้วยเหตุการณ์ต่างๆ</p> <p>1.พวกชาตินิยมยูเครนได้ส่งกองกำลังเข้า ช่วยเหลือกลุ่มต่อต้านการปฏิวัติจากทางภาคใต้</p>	<p>1.สังเขปปัจจัยในการถดถอยสู่เผด็จการของ อิตาลีด้านโครงสร้าง</p> <p>ประการแรก เมื่อการยึดครองโรงงานดำเนินไปได้ ราวสองสัปดาห์ ปัญหาขั้นต้นที่เกิดขึ้นก็คือการ ขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต (Raw materials) จากผู้ส่ง (Supplier)</p> <p>ประการที่สอง รัฐบาลจึงเริ่มกดดันกลุ่มกรรมชีพ มากยิ่งขึ้น โดยใช้มาตรการทางธนาคารกดดัน นายจ้าง เพื่อให้จัดสถานการณ์ให้เรียบร้อย</p> <p>ประการที่สาม การลงประชามติ (Referendum) ในหมู่กรรมชีพ/แรงงานว่าจะกลับไปทำงาน ตามปกติหรือไม่ โดยเสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ การกลับไปทำงานตามเดิม ในกรุงโรม มีเสียง โหวตสนับสนุนถึง 127,904 เสียง โดยมีผู้โหวต ค้าน 44,531 และในกรุง มิลานมีผู้โหวต สนับสนุน 23,570 เสียง และโหวตคัดค้าน 6,668 เสียง ดังนั้นผลการลงประชามติก็คือกรรมชีพ ยอมรับข้อตกลงที่ว่าค่าแรงเพิ่มมากขึ้น</p> <p>ประการที่สี่ การสิ้นสุดของการยึดครองสภา</p>

<p>2. พวกโปล ได้เข้าโจมตีรัสเซียจากทางภาคตะวันออก3. กองทัพจากประเทศในกลุ่มบอลติก ได้บุกเข้าโจมตีกรุงเปโตรกราด (เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ในปัจจุบัน)</p> <p>4. อังกฤษและฝรั่งเศสได้ยกพลขึ้นบกทางตอนเหนือของรัสเซีย</p> <p>5. กองทัพญี่ปุ่น และกองทัพอเมริกันได้ยกพลขึ้นบกที่เมืองวลาดีวอสต็อก (Vladivostok) เป็นต้น</p> <p>2.สังเขปปัจจัยในการถดถอยสู่เผด็จการของรัสเซียด้านตัวแสดง</p> <p>ประการแรก สตาลิน (Joseph Stalin) คือบุคคลที่ทรงอำนาจสูงสุดในรัสเซีย หลังมรณกรรมของเลนินในปี ค.ศ. 1924</p> <p>ประการที่สอง ภายใต้การปกครองของสตาลินได้ก่อให้เกิดความเป็นเผด็จการเกิดขึ้น กล่าวคือเขาได้อ้างโดยให้เหตุผลที่ว่า “เป็นศัตรูของประชาชน” โดยจัดการจัดการกับบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าต่อต้านการปฏิบัติ และทรยศซึ่งมีโทษทั้งถูกประหาร จำคุก และเนรเทศซึ่งปัญหาตั้งกล่าวเกิดจากการที่พรรคบอลเชวิคในขณะนั้น มีนโยบายที่กระทำในเรื่องรวมศูนย์อำนาจแบบประชาธิปไตยเน้นระเบียบวินัยความเข้มแข็ง</p>	<p>โรงงาน</p> <p>2.สังเขปปัจจัยในการถดถอยสู่เผด็จการของอิตาลีด้านตัวแสดง</p> <p>ประการแรก เบนิตโต มุสโสลินี (Benito Amilcare Andrea Mussolini เขาได้ก่อตั้งพรรคชาตินิยมฟาสซิสต์ (Partito Nazionale Fascista: PNF) และได้มีการจัดตั้งหน่วยติดอาวุธสำหรับอาสาสมัครเพื่อสงครามที่เรียกว่า Squadristi โดยมีนโยบาย เพื่อข่มขู่ ปลุกปั่น และทำร้ายนักอธิปไตย นักสังคมนิยม และผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์</p>
--	---

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

ภาคผนวก จ ภาพวารสาร L'Ordine Nuovo หรือ New Order
(ที่แปลว่า "ระเบียบใหม่")

ที่มา : <https://rivoluzione.red/i-primi-cinque-anni-del-partito-comunista-ditalia-e-linternazionale-comunista/>